

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)

ปริญญา

จิตวิทยาชุมชน

จิตวิทยา

สาขา

ภาควิชา

เรื่อง รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิต
ระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

Attachment Styles, Self Confidence and Sense of Coherence of Senior Students at
Kasetsart University, Bangkhen Campus

นามผู้วิจัย นางสาวพิมพ์ภรณ์ นกแก้ว

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์บัวทอง สว่างโสภาคกุล, M.S.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(รองศาสตราจารย์สุรินทร์ นิยมางกูร, Ph.D.)

หัวหน้าภาควิชา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพวัลย์ สุรินยา, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

Attachment Styles, Self Confidence and Sense of Coherence of Senior Students
at Kasetsart University, Bangkhen Campus

โดย

นางสาวพิมพ์ภาภรณ์ นกแก้ว

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน)

พ.ศ. 2552

พิมพ์ภรณ์ นกแก้ว 2552: รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมอง
โลกของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาชุมชน) สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์บัวทอง สว่างโสภาคกุล, M.S. 157 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็ง
ในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน 2) เปรียบเทียบความเข้มแข็งใน
การมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่ต่างกัน
3) เปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ตาม
รูปแบบความผูกพันที่ต่างกัน 4) ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองกับความเข้มแข็งในการมอง
โลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ระดับชั้นปีที่ 4 ปี
การศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test
ค่า F-test การทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) และค่าสัมประสิทธิ์
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ .01 และ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า 1) นิสิตร้อยละ 68.2 มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง มีความเชื่อมั่นในตนเอง
และมีความเข้มแข็งในการมองโลกอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีผลต่อระดับความเข้มแข็งใน
การมองโลก 3) นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 4) ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Pimparporn Nokkeaw 2009: Attachment Styles, Self Confidence and Sense of Coherence of Senior Students at Kasetsart University, Bangkok Campus. Master of Science (Community Psychology), Major Field: Community Psychology, Department of Psychology.

Thesis Advisor: Associate Professor Buathong Sawangsopakul, M.S. 157 pages.

The purposes of this research were 1) to study Attachment Styles, the level of Self confidence and Sense of Coherence of senior students at Kasetsart University, Bangkok Campus 2) to compare sense of coherence of students by personal factors 3) to compare sense of coherence of students by attachment styles 4) to study the relationship between self confidence and sense of coherence of students

The samples were 365 of the students at Kasetsart University, Bangkok Campus. The research tools were questionnaires. Computer package program was used for data analysis. Statistical methods used were percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, Least Significance Difference (LSD) and Pearson Product Moment Correlation Coefficient. The statistical significance was set at .05 and .01 level.

The results of this research were as follow ; 1) 68.2 % of students had Attachment secure styles 2) Students had self confidence and sense of coherence at moderate level 3) Students with difference in personal factors did not have difference in the sense of coherence with statistical significance at .05 4) Students with difference of attachment styles had difference in the sense of Coherence with statistical significance at .05 5) Students' self confidence correlated with their sense of Coherence with statistical significance at .01.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี เพราะด้วยความเมตตาจากรองศาสตราจารย์ บัณฑิต สว่างโสภาคกุล ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์สุรินทร์ นิยมานุกร กรรมการที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเวศ อินทองปาน ประธานการสอบ และ อาจารย์นันทวัน อินทชาติ ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษา และชี้แนะแนวทาง ให้ความช่วยเหลือ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณอาจารย์สาขาจิตวิทยาชุมชนทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ จนกระทั่งผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้สำเร็จลุล่วง รวมทั้งขอขอบพระคุณผู้วิจัยเจ้าของผลงานที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ซึ่งได้กล่าวอ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตลอดจนขอขอบคุณนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ปีการศึกษา 2551 ทุกคนที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายถวิล นกแก้ว ผู้เป็นปู่ที่แม้จะไม่ได้เห็นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แต่ก็ได้ให้ความช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา คุณพ่อสุทัศน์ คุณแม่โชคดี นกแก้ว คุณย่า พี่ชาย และญาติพี่น้องที่ให้การกำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ กัลยาณมิตร นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาชุมชน รุ่น 6 ทุกคนที่ได้ให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอมอบความดีที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แด่พระคุณพ่อแม่และครูบาอาจารย์ทุกท่าน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยความระลึกถึง และขอบพระคุณอย่างสุดซึ้ง

พิมพ์ภรณ์ นกแก้ว

พฤษภาคม 2552

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(7)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามคำศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	12
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพัน	12
แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง	21
แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลก	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
กรอบแนวคิดการวิจัย	46
สมมติฐานการวิจัย	47
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	49
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
การตรวจคุณภาพเครื่องมือ	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	62
ผลการวิจัย	62
ข้อวิจารณ์	105
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	115
สรุปผลการวิจัย	115
ข้อเสนอแนะ	122
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	125
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย	133
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	146
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	157

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 3 ประการของความเข้มแข็งในการมองโลก	36
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	51
3	จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	63
4	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพใกล้ชิดของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	67
5	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพใกล้ชิดของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	69
6	จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน	72
7	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	73
8	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	76
9	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามเพศ โดย t-test	81

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
10	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามกลุ่ม คณะ โดย t-test	82
11	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามเกรด เฉลี่ยโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	84
12	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตาม ภูมิลำเนา โดย t-test	85
13	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตาม สถานภาพสมรสของบิดามารดา โดย t-test	86
14	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามระดับ การศึกษาของบิดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	88
15	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามระดับ การศึกษาของมารดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	89
16	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามอาชีพ ของบิดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	91
17	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามอาชีพ ของมารดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
18	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตาม รายได้ต่อเดือนของครอบครัว โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	95
19	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตาม รูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน	97
20	การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิตด้านความสามารถ เข้าใจได้ ด้านความสามารถจัดการได้ ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย และ โดยรวม จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเป็น รายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference	99
21	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมกับความเข้มแข็ง ในการมองโลก	102
22	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงกับความเข้มแข็ง ในการมองโลก	103
23	ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออก กับความเข้มแข็งในการมองโลก	104
24	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1-2	120
25	สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
2	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรูปแบบความผูกพันด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	147
3	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรูปแบบความผูกพันด้านการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	148
4	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง	149
5	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจ	150
6	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก	151
7	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก	152
8	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้	154
9	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้	155
10	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	156

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความผูกพันแบบผู้ใหญ่	15
2	รูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่ตามแนวคิดของ Brennan and <i>et al.</i> (1998)	17

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) ได้ให้ความสำคัญลำดับสูงในการพัฒนาคนเพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เนื่องจาก คน เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพร้อมทั้งด้าน คุณธรรม และ ความรู้ อันจะเป็นภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน ซึ่งกลุ่มคนที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศนั้นก็คือ เยาวชนหรือวัยรุ่นนั่นเอง โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งวัยรุ่นตอนปลายดังกล่าว จะมีอายุระหว่าง 18-21 ปี เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจมากกว่าทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และความรู้สึก (Erikson, 1968) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม สภาพครึ่งๆกลางๆ จะเป็นเด็กก็ไม่ใช่ผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่ ประกอบกับช่วงเวลาของวัยรุ่นแต่ละคนยังไม่สามารถบอกได้อย่างเด่นชัด ซึ่งต้องแล้วแต่สภาพของร่างกาย อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ฯลฯ สภาพเช่นนี้จึงทำให้วัยรุ่นไม่มีบทบาทของวัยที่ชัดเจนแน่นอน เหมือนวัยเด็ก หรือวัยผู้ใหญ่ จึงก่อให้เกิดสถานการณ์ที่วุ่น สับสน ซึ่งบางครั้งสถานการณ์ที่คลุมเครือเช่นนี้ก่อให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงได้ (วัลลภา อิศริยวงศ์, 2530: 25) วัยรุ่นตอนปลาย ยังเป็นวัยที่ชอบทำในสิ่งที่ทำทลาย มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ทั้งยังพยายามแสวงหาเอกลักษณ์ให้กับตนเอง จนบางครั้งอาจทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของตนเองได้ เมื่อพบกับปัญหาหรือความยากลำบากจะขาดความอดทน ขาดความเข้าใจในปัญหา จึงทำให้ไม่กล้าเผชิญ และไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่างๆได้ ย่อมทำให้ไม่ประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต (ปริญญา สิริอิตตะกุล, 2550: 1)

คุณลักษณะหนึ่งที่มีคุณสมบัติจำเป็นในการดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สามารถประสบความสำเร็จในชีวิตได้ก็คือ ความเข้มแข็งในการมองโลก Antonovsky (1991) กล่าวว่า

บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกจะเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นลักษณะที่ประกอบด้วยความเข้าใจโลกตามสภาพความเป็นจริง ความอดทนต่อปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง ความสามารถในการปรับตัวต่อปัญหาที่เกิดขึ้น การกล้าเผชิญหน้ากับสิ่งต่างๆหรือปัญหาที่เข้ามาในชีวิตความสามารถในการจัดการกับปัญหา และการรับรู้ว่าคุณค่าตนเองมีคุณค่า และมีความหมาย

ผลการศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเข้มแข็งในการมองโลก พบว่า เมื่อบุคคลประสบปัญหาเช่นเดียวกัน บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่างกันจะรับรู้และประเมินปัญหาต่างกัน โดยบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะรู้สึกว่าคุณค่าตนเองและมีความวิตกกังวลน้อยกว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ ดังนั้น จึงส่งผลให้บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง มีความรู้สึกละอายใจหาวิธีการต่างๆ มาจัดการปัญหาที่เกิดขึ้น (Antonovsky and Sagy, 1986: 215) นอกจากนี้ Nyamathi (1993: 152) พบว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะมีปัญหาทางด้านอารมณ์ (Emotional Distress) ต่ำ Mcsherry and Home (1994: 485) พบว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำมีแนวโน้มการปรับตัว โดยเลือกวิธีเผชิญกับปัญหาน้อยกว่ากลุ่มบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกกลางและสูง ดังนั้น บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจึงสามารถที่จะจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิตของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดปัญหาทางอารมณ์ได้น้อยกว่า

ดังนั้นความเข้มแข็งในการมองโลกจึงเป็นสิ่งที่เป็นจำเป็นสำหรับวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งจะทำให้มีความสามารถในการจัดการกับปัญหา กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในชีวิต

รูปแบบความผูกพัน เป็นกระบวนการของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างทารกกับผู้เลี้ยงดูเด็กในระยะต้นเป็นกระบวนการที่รู้จักกันในฐานะความผูกพัน (attachment) และผู้เลี้ยงดูในระยะต้นมักได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นตัวแทนความผูกพัน (Attachment figure) ตามที่ Bowlby (Bowlby, 1969) ได้กล่าวไว้ว่าการที่เด็กมีปฏิสัมพันธ์ (working models) หรือรูปแบบความคิด (mental models) ของเด็กที่มีต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และความสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับผู้อื่น โดยทั่วไปหากผู้เลี้ยงดูหรือตัวแทนความผูกพันปรากฏอยู่และมีการตอบสนองต่อความต้องการของเด็ก เด็กจะมีความเชื่อโดยทั่วไปว่าผู้อื่นมีการตอบสนองและสามารถพึ่งพาได้ และเชื่อว่าตนเองมีคุณค่าในสายตาของผู้อื่น ในทางตรงกันข้าม หากผู้เลี้ยงดูไม่มีความคงเส้นคงวาในการตอบสนองหรือไม่สามารถพึ่งพา

ได้ และเด็กจะเชื่อว่าตนไม่มีคุณค่าในสายตาของผู้อื่น Ainsworth (Ainsworth , 1978: cited in Mikulincer and Nachshon, 1991) พบว่า รูปแบบความผูกพันของทารกกับผู้เลี้ยงดูมีด้วยกัน 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง รูปแบบความผูกพันแบบวิตกกังวล-ไม่แน่ใจ และรูปแบบความผูกพันแบบหลีกเลี่ยง (Bowlby, 1969) ต่อมา Bartholomew and Horowitz (1991) ได้กำหนดรูปแบบความผูกพันของวัยผู้ใหญ่จากคำจำกัดความของรูปแบบการทำงานภายในของ Bowlby โดยจำแนกรูปแบบความผูกพันเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง รูปแบบความผูกพันแบบกังวล รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว และรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน

รูปแบบความผูกพันมีอิทธิพลต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านกระบวนการรู้คิด อารมณ์ ความรู้สึก พฤติกรรม การปรับตัว และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของเด็กที่มีรูปแบบความผูกพันที่แตกต่างกันอีกด้วย

ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งในบุคลิกภาพของคนที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิต Hurlock (1964: 659) กล่าวว่า การมีความเชื่อมั่นในตนเอง จะทำให้บุคคลไม่ท้อถอยเมื่อพบอุปสรรคในการทำงาน โดยบุคคลจะสามารถรับผิชอบและตั้งใจทำงานนั้นต่อไปอย่างเชื่อมั่นว่าตนสามารถกระทำสิ่งที่กำลังทำอยู่ให้ลุล่วงสำเร็จได้ ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้บุคคลมีความรับผิชอบในหน้าที่ของตน สามารถต่อสู้กับปัญหาต่างๆ และทำงานได้ประสบผลสำเร็จ ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นสิ่งสำคัญที่จะกระตุ้นให้บุคคลมีบุคลิกภาพที่คิมองโลกในแง่ดี มีความรู้สึกปลอดภัยกล้าแสดงออกในทางที่ควร มีความรับผิชอบในหน้าที่การงาน สามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้บุคคลมีความคิดริเริ่มในการทำงาน การขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะมีผลโดยตรงคือ การขาดความกล้าในการเผชิญกับอุปสรรคต่างๆ หรืองานที่ยากลำบาก บุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะขาดความกล้าในการแสดงออกและคอยแต่จะหวังพึ่งพิงผู้อื่น เขาจะรู้สึกหวั่นไหวและไม่แน่ใจในพฤติกรรมของตนเอง มีความวิตกกังวล กลัว ขาดความคิดสร้างสรรค์ เขาจะไม่สามารถพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพของคนที่มียู่ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคในการพัฒนาบุคคลอย่างยิ่ง (Child Study Association of America, 1952: 185-186)

จากความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองต่อการดำเนินชีวิตที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลกของวัยรุ่น ซึ่งหากเรามี

รูปแบบความผูกพันที่เหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นองค์ประกอบในการดำเนินชีวิตแล้ว ย่อมทำให้วัยรุ่นสามารถจัดการหรือเผชิญหน้ากับปัญหา และมีวิธีการแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข และสามารถก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ที่พร้อมจะประสบความสำเร็จในชีวิตและเป็นกำลังที่สำคัญในการพัฒนาประเทศชาติต่อไป

จากการศึกษาเอกสาร ข้อมูล และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นเหตุให้ผู้วิจัยเห็นควรศึกษาเรื่องรูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลก ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เนื่องจากกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายและกำลังก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่ อีกทั้งนิตินชั้นปีที่ 4 กำลังจะก้าวไปสู่สังคมภายนอกเพื่อที่จะได้นำวิชาความรู้ออกไปประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลกจึงมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคต ซึ่งจะได้นำผลที่เกิดขึ้นจากการศึกษา ไปใช้เป็นแนวทางให้กับบิดามารดาในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนบุตร และเป็นแนวทางให้กับโรงเรียน สถาบันการศึกษาต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแล หรือจัดการเรียนการสอน ให้แก่วัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นมีความเข้มแข็งในการมองโลกเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน สามารถทำให้ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และเป็นกำลังสำคัญที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวหน้าสู่สากลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบความผูกพัน ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ตามปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ตามรูปแบบความผูกพันที่แตกต่างกัน

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองกับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเองและความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
3. ทำให้ทราบถึงรูปแบบความผูกพันที่มีผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
4. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน
5. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ให้กับบิดามารดาในการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนบุตร และเป็นแนวทางให้กับโรงเรียน สถาบันการศึกษาต่างๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแล หรือจัดการเรียนการสอนให้แก่วัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นมีความเข้มแข็งในการมองโลกเพิ่มสูงขึ้น
6. ผลการวิจัยที่ได้ควรนำไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 4,162 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2551)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

- 1.1 เพศ
- 1.2 กลุ่มคณะ
- 1.3 เกรดเฉลี่ย
- 1.4 ภูมิลำเนา
- 1.5 สถานภาพสมรสของบิดามารดา
- 1.6 ระดับการศึกษาของบิดา
- 1.7 ระดับการศึกษาของมารดา
- 1.8 อาชีพของบิดา
- 1.9 อาชีพของมารดา
- 1.10 รายได้ต่อเดือนของครอบครัว

2. รูปแบบความผูกพัน มี 4 แบบ ได้แก่

- 2.1 รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง
- 2.2 รูปแบบความผูกพันแบบกังวล
- 2.3 รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน
- 2.4 รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

3. ความเชื่อมั่นในตนเอง มี 2 ด้าน ได้แก่

- 3.1 ความมั่นคงทางจิตใจ
- 3.2 พฤติกรรมการกล้าแสดงออก

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความเข้มแข็งในการมองโลก มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1.1 ความสามารถเข้าใจได้
- 1.2 ความสามารถจัดการได้
- 1.3 การเห็นคุณค่าความหมาย

นิยามศัพท์

นิสิต หมายถึง นิสิตซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ระดับชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2551 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2551

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย เพศ กลุ่มคณะ เกรดเฉลี่ย ภูมิฐานะ สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว

เพศ หมายถึง ลักษณะเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 เพศ ได้แก่ เพศชาย และ เพศหญิง

กลุ่มคณะ หมายถึง กลุ่มคณะที่นิสิตศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มคณะสังคมศาสตร์ หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะเศรษฐศาสตร์
2. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ หมายถึง คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

ระดับผลการเรียน หมายถึง ระดับผลการเรียนของที่กำลังศึกษาอยู่ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ 2.50 และต่ำกว่า 2.51-3.00 และ 3.01 เป็นต้นไป

ภูมิลำเนา หมายถึง จังหวัดที่นิสิตเกิดและครอบครัวอยู่ในจังหวัดนั้น ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ต่างจังหวัด และกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

สถานภาพการสมรสของบิดามารดา หมายถึง สถานภาพสมรสของบิดามารดาของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ อยู่ร่วมกัน และแยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย

ระดับการศึกษาของบิดา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของบิดาของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. และปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี

ระดับการศึกษาของมารดา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของมารดาของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. และปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี

อาชีพของบิดา หมายถึง อาชีพที่บิดาทำเป็นประจำ และเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่ครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ (เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)

อาชีพของมารดา หมายถึง อาชีพที่มารดาทำเป็นประจำ และเป็นอาชีพที่ทำรายได้ให้แก่ครอบครัว ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ และอื่นๆ (เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)

รายได้ต่อเดือนของครอบครัว หมายถึง จำนวนเงินหรือสิ่งตอบแทนที่เกิดจากการประกอบอาชีพที่ได้ประจำของบิดามารดา รวมกัน เฉลี่ยทั้งครอบครัวต่อเดือน ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 20,000 บาทและต่ำกว่า 20,001-40,000 บาท 40,001-60,000 บาท และ 60,001 เป็นต้นไป

รูปแบบความผูกพัน หมายถึง รูปแบบพันธะทางอารมณ์ระหว่างบุคคลสองคน เช่น ทารกกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคคลกับเพื่อนสนิท เป็นการรับรู้ของบุคคลในเรื่องความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากสัมพันธภาพ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดผลทางด้านจิตใจ และพันธะทางอารมณ์ดังกล่าวจะค่อยๆ เกิดขึ้นทีละน้อยอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้สึกที่มีลักษณะพิเศษและคงทนถาวรตลอดไป

1. รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

บุคคลที่มีรูปแบบมั่นคงเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลในสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดต่ำ และมีหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดต่ำเช่นกัน บุคคลในกลุ่มนี้ ประเมินสัมพันธภาพทั้งในอดีตและปัจจุบันตามความเป็นจริง มีลักษณะที่อบอุ่น เป็นที่รักใคร่ของกลุ่มเพื่อน ให้ความสำคัญกับเรื่องมิตรภาพ มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นในเชิงพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มั่นใจในตนเอง เปิดเผยกล้าแสดงความรู้สึกต่อหน้าผู้อื่น เช่น ร้องไห้เมื่อทุกข์ใจ เมื่อประสบปัญหาหรือภาวะที่ทุกข์ใจจะมีความยืดหยุ่นในการจัดการกับปัญหา มีความกระตือรือร้น และมีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และมักแสวงหาการสนับสนุนจากผู้อื่นเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาอีกด้วย

2. รูปแบบความผูกพันแบบกังวล

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวลเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลในสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสูง แต่มีการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดต่ำ ทำให้มีลักษณะติดเพื่อนและชอบพึ่งพาผู้อื่น ต้องการความรักความเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ จนบางครั้งทำให้เกิดปัญหา รู้สึกไม่เพียงพอกับสิ่งที่ได้รับจากเพื่อนหรือคนรัก การรู้สึกถึงคุณค่าในตนเองขึ้นอยู่กับผู้อื่นสูง มีการแสดงออกทางอารมณ์สูง อ่อนไหวง่ายและร้องไห้บ่อย ไม่ชอบตัวตนที่ตนเองเป็นอยู่ เมื่อประสบปัญหาจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบทางอารมณ์อย่างรุนแรง และยากที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองโดยปราศจากการช่วยเหลือของผู้อื่น

3. รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตนเป็นผู้ที่มีความกังวลในสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดต่ำ แต่หลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นสูง ทำให้ไม่ชอบการใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่น สัมพันธภาพกับเพื่อนเป็นไปแบบผิวเผินบุคลิกภาพดูไม่อบอุ่น ยึดหลักความเป็นจริงและใช้เหตุผลเป็นหลัก ไม่ใช่อารมณ์ความรู้สึกในการตัดสินใจ เมื่อประสบปัญหาหรือภาวะที่ทุกข์ใจ จะ

เผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงและหลีกเลี่ยงความช่วยเหลือจากผู้อื่น เป็นบุคคลที่ร้องไห้ยาก มีความมั่นใจในตนเองสูงมาก ไม่สนใจว่าผู้อื่นจะมองตนเองอย่างไร

4. รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวเป็นผู้ที่มีความวิตกกังวลในสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสูงและหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นสูงด้วยเช่นกัน ทำให้มีความมั่นใจในตนเองต่ำ ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ

ความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีจิตใจมั่นคง ไม่เชื่อโดยไร้เหตุผล ไม่หวั่นไหวต่อคำพิพากษาวิจารณ์ ไม่วิตกกังวล มีความยุติธรรม กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถามในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง มีการตัดสินใจโดยไม่ลังเล สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตน ชอบทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆ มีแนวทางเป็นของตนเอง มีความมานะ พยายาม มีความอดทน เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบต่อผู้นำโดยปราศจากการลังเล และคาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ด้านความมั่นคงทางจิตใจ คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกมั่นคง ไม่เชื่อโดยไร้เหตุผล ไม่หวั่นไหวต่อคำพิพากษาวิจารณ์ ไม่วิตกกังวล มีความยุติธรรม ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง มีการตัดสินใจโดยไม่ลังเล มีมานะ พยายาม มีความอดทน รับผิดชอบต่อผู้นำโดยปราศจากการลังเล และคาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส

2. ด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออก คือ ลักษณะของบุคคลที่มีการแสดงออก หรือมีการกระทำ ที่แสดงถึงความกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถามในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจมีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตน ชอบทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆ มีแนวทางเป็นของตนเอง เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

ความเข้มแข็งในการมองโลก หมายถึง การที่บุคคลมีความเข้าใจ หรือมีการแสดงออกต่อเหตุการณ์ต่างๆที่มากระทบไม่ว่าสิ่งนั้นจะคาดการณ์ได้หรือไม่ก็ตาม ก็สามารถอธิบายสาเหตุนั้นได้ และบุคคลนั้นสามารถหาแหล่งช่วยเหลือได้เมื่อต้องการ มีวิธีการจัดการแก้ไขที่ดี และรู้ดีกว่าสิ่ง

ต่างๆที่มักกระทบเป็นสิ่งที่ทำทลาย มีคุณค่าที่จะจัดการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

1. ความสามารถเข้าใจได้ คือ การที่บุคคลมองสิ่งที่มากระตุ้นหรือกระทบว่าเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้แน่นอน สามารถจัดการได้ ไม่หนีปัญหา มีโครงสร้างเด่นชัด มากกว่าที่จะมองว่ามันเป็นสิ่งที่รบกวน สับสน ยุ่งเหยิง ไม่แน่นอน และเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์หรืออธิบายได้ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก แต่กลับมองว่าเป็นสิ่งที่คาดการณ์และเข้าใจได้

2. ความสามารถจัดการได้ คือ การที่บุคคลมองว่าตนมีวิธีการที่จะนำมาจัดการให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ ซึ่งสิ่งที่นำมาจัดการนั้นอาจนำมาจากภายในตนเอง หรือจากแหล่งอื่นๆ บุคคลที่มีองค์ประกอบสูงด้านนี้ จะไม่รู้สึกว่าตนตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ หรือมีความรู้สึกที่ว่าชีวิตตนไม่มีความยุติธรรม เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงในชีวิต บุคคลเหล่านี้จะพยายามปรับตัวให้อยู่ได้ โดยจะไม่มัวเศร้ากับเหตุการณ์นั้น

3. การเห็นคุณค่าความหมาย คือ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นนั้นตนมีความสามารถและกำลังพอที่จะเข้าไปจัดการ โดยมองว่ามันเป็นสิ่งที่ทำทลายคุณค่าที่จะจัดการมากกว่าที่จะมองว่าเป็นปัญหาหรือภาระหนัก เมื่อมีความยากลำบากเกิดขึ้นแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการบุคคลเหล่านี้ก็เต็มใจและมีกำลังใจ ที่จะจัดการและพร้อมที่จะค้นหาความหมายจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อให้ผ่านความยากลำบากนั้นไปได้ดีที่สุด

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การวิจัยเรื่อง รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลก ของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผู้วิจัยได้ทำ การศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูล เอกสารแนวความคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น แนวทางในการวิจัยโดยแบ่งเป็นหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพัน
2. แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง
3. แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลก
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพัน

ความหมายของรูปแบบความผูกพัน

Bowlby (1973) ได้ให้ความหมายของความผูกพันว่า หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นข้อผูกมัด ทางอารมณ์ระหว่างผู้เลี้ยงดูกับบุคคลในวัยทารกที่ก่อให้เกิดความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัยอันจะนำมา ซึ่งการสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวของทารก และคุณลักษณะดังกล่าวจะเป็นต้นแบบในการ กำหนดสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดของบุคคลในช่วงวัยต่อไป

Ainsworth (1978) ได้ให้ความหมายของความผูกพันว่า หมายถึง เป็นแนวความคิดพื้นฐาน ที่ว่า บุคคลในวัยทารกจะมีความสามารถพื้นฐานในการที่จะสร้างความรู้สึกมั่นคงต่อตนเอง และ สิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เลี้ยงดูให้การดูแลเอาใจ ตอบสนองให้มีความสุขสบาย และการปกป้อง อย่างสม่ำเสมอ (Ainsworth, 1978 cited in Bradford and Lyddon, 1994)

Berk (1994) ได้ให้ความหมายของความผูกพันว่าหมายถึง การผูกมัดทางอารมณ์ที่มั่นคง โดยทั่วไปเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับบุคคลสำคัญ ซึ่งนำไปสู่ความรู้สึกที่เป็นสุขเบิกบานใจเมื่ออยู่ใกล้ในภาวะที่กดดัน

Craig (2000) ได้ให้ความหมายของความผูกพันว่า หมายถึง การผูกมัดทางอารมณ์ที่ถูกพัฒนาขึ้นระหว่างบุคคลในวัยเด็กกับผู้เลี้ยงดู โดยทั่วไปการผูกมัดทางอารมณ์เบื้องต้นนั้นเกิดขึ้นในวัยทารก ซึ่งเป็นผลมาจาก การพึ่งพาทางความรู้สึกและอารมณ์

สรุปได้ว่าความผูกพันหมายถึง พันธะทางอารมณ์ระหว่างบุคคลสองคน เช่นทารกกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคคลกับเพื่อนสนิท เป็นการรับรู้ของบุคคลในเรื่องความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากสัมพันธภาพ ปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะก่อให้เกิดผลทางด้านจิตใจ และพันธะทางอารมณ์ดังกล่าวจะค่อยๆ เกิดขึ้นทีละน้อยอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นความรู้สึกที่มีลักษณะพิเศษและคงทนถาวรตลอดไป

การพัฒนาของทฤษฎีความผูกพันมาสู่การแบ่งรูปแบบความผูกพันในปัจจุบัน

ทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby (1969) เริ่มต้นมาจากสมมติฐานที่ว่ามนุษย์มีสัญชาตญาณในการที่จะแสวงหาและสร้างความผูกพัน หรือรักษาพันธะทางอารมณ์ให้คงอยู่กับบุคคลอื่นๆ เห็นได้จากกรณีที่เด็กต้องกระเด็นให้ผู้เลี้ยงดูเกิดการตอบสนองเพื่อความอยู่รอดของตน Bowlby ตั้งสมมติฐานว่า ต้องมีกลไกบางอย่างที่ทำให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการความปลอดภัยของทารก และความต้องการประสบการณ์ในการเรียนรู้ต่างๆและเรียกกลไกนี้ว่า ความผูกพัน (attachment) (Michael and Sheila, 1989)

ทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby มีข้อสันนิษฐานประการแรกว่า บุคคลที่มีความมั่นใจในความผูกพันว่าจะได้รับเมื่อเขาต้องการ เขาจะไม่หนีความกลัว และเขามักจะมีพฤติกรรมการสำรวจมากกว่าบุคคลที่ขาดความมั่นใจ ข้อสันนิษฐานประการที่สองคือ ความคาดหวังต่างๆ ของบุคคลพัฒนามาจากการได้มาและการตอบสนองของภาพความผูกพันที่ดีของบุคคลนั้น และคุณค่าของความรักจะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการในช่วงแรกกับภาพความผูกพันเหล่านี้ และส่งผลต่อมาถึง “รูปแบบการทำงานภายในเกี่ยวกับตนเองและบุคคลอื่น” (Lopez, 2002: 460)

หลังจากที่เด็กอายุถึง 18 เดือน ความผูกพันที่มีต่อพ่อแม่ มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ในเวลานี้เด็กอาจจะเริ่มสร้าง”รูปแบบการทำงานภายใน” ของสัมพันธภาพของตัวเองเองและผู้เลี้ยงดู (Main, Kaplan and Cassidy, 1985 อ้างใน Feeney and Noller, 1996) รูปแบบการทำงานภายในเหล่านี้จะก่อตัวเป็นแบบแผนสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในเวลาต่อมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็คือ “รูปแบบความผูกพัน” ที่พัฒนาขึ้น (Pfaller, Kiselica and Gerstein, 1998: 353)

ต่อมาได้มีการศึกษาวิจัยตามทฤษฎีความผูกพันของ Bowlby ทำให้มีข้อมูลเชิงประจักษ์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากความผูกพันเป็นอารมณ์ความรู้สึก อยู่ภายในไม่สามารถมองเห็นได้ เราจึงต้องสังเกตจาก “พฤติกรรมความผูกพัน” ที่เด็กมีต่อผู้เลี้ยงดูเพื่อคงไว้ซึ่งความใกล้ชิด อย่างเช่นการร้องไห้ การสบสายตา เป็นต้น (Bower, 1979) Ainsworth *et al.* (1978) ได้พัฒนา “สถานการณ์แปลกใหม่” ขึ้นเพื่อประเมินความผูกพันระหว่างทารกและแม่ของเขา โดยการสังเกตตามแนวทางที่เป็นมาตรฐาน พบว่าทารกให้ผู้เลี้ยงดูเป็น “พื้นฐานความมั่นคงปลอดภัย” (securebase) ในการสำรวจ (Cowie and Pecherk, 1994)

จากงานวิจัยของ Ainsworth *et al.* (1978) สามารถแบ่งประเภทความผูกพันของเด็กได้ 3 แบบดังนี้คือ แบบมั่นคง แบบวิตกกังวล/หลีกเลี่ยง และแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจในความรู้สึก (Michael and Sheila, 1989)

ต่อมาในปี ค.ศ.1987 มีงานวิจัยของ Hazan and Shaver ออกมา เพื่อประเมินรูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่เป็นครั้งแรก โดยมีพื้นฐานจากงานของ Ainsworth ที่ทำการศึกษาความผูกพันระหว่างแม่และทารก (Ainsworth *et al.*, 1978) แต่งานวิจัยของ Hazan และ Shaver (1987) เน้นที่ความผูกพันแบบรักใคร่เสนห์หาของผู้ใหญ่ (Romantic attachment) ซึ่งเขาสังเกตเห็นว่าความผูกพันแบบรักใคร่เสนห์หาของผู้ใหญ่มีลักษณะเช่นเดียวกับรูปแบบความผูกพันระหว่างแม่และทารก เช่นผู้ใหญ่เมื่ออยู่ใกล้กับคนรักหรือเพื่อนสนิท จะรู้สึกมั่นคงปลอดภัย กล้าที่จะสำรวจสิ่งแวดล้อมและมีความคิดสร้างสรรค์ในสิ่งต่างๆมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับเด็ก ที่เมื่ออยู่ใกล้มารดาที่รู้สึกปลอดภัย กล้าสำรวจกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว และเมื่อบุคคลรู้สึกไม่สบาย เศร้าหรือถูกคุกคาม จะใช้คนรักหรือเพื่อนสนิทเป็นแหล่งที่ทำให้ตนเองรู้สึกสบาย และปลอดภัยมากขึ้น (source of safety) เช่นเดียวกับเด็กที่ร้องเรียกมารดาให้เข้ามาหา เมื่อรู้สึกกลัวหรือหิว เป็นต้น

ดังนั้น Hazan and Shaver (1987: 511) จึงสรุปว่า ความผูกพันแบบรักใคร่เสน่ห้หาของผู้ใหญ่ (Romantic attachment) กับความผูกพันระหว่างมารดาและทารกมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงนำการแบ่งประเภทความผูกพันระหว่างมารดาและทารกที่ Ainsworth *et al.* (1978) ทำไว้มาใช้ในการแบ่งประเภทความผูกพันของผู้ใหญ่ เป็น 3 รูปแบบคือ แบบมั่นคง แบบหลีกเลี่ยง และแบบวิตกกังวล/ไม่แน่ใจในความรู้สึก ซึ่งคล้ายกับการแบ่งรูปความผูกพันระหว่างแม่และทารก

ต่อมามีการขยายทฤษฎีความผูกพันขึ้นอีกจากงานวิจัยของ Bartholomew ทำให้สามารถแบ่งรูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่ได้ 4 แบบ ซึ่งแสดงออกมาเป็นรูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่ (Model of Adult Attachment) ดังภาพ

รูปแบบการมองตนเอง	รูปแบบการมองผู้อื่น	
	ด้านบวก	ด้านลบ
ด้านบวก	รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (secure)	รูปแบบความผูกพันแบบพะงวด (preoccupied)
ด้านลบ	รูปแบบความผูกพันแบบกั้ววล (dismissing)	รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว (fearful)

ภาพที่ 1 ความผูกพันแบบผู้ใหญ่

ที่มา: ดัดแปลงจาก Bartholomew and Horowitz (1991: 227)

จากภาพสามารถแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ รูปแบบการมองเห็นตัวเอง (Model of self) และรูปแบบการมองผู้อื่น (Model of other or partner) ว่าเรามองตนเองและผู้อื่นอย่างไรมองในทางลบหรือทางบวกและสามารถแบ่งแยกย่อยได้ 4 แบบดังนี้

แบบที่ 1 รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (secure) เป็นลักษณะความผูกพันที่บุคคล มองตนเองและมองบุคคลอื่นในทางบวก เคารพและเห็นคุณค่าในตนเองและบุคคลอื่น รู้สึกว่าบุคคลอื่นพึ่งพาได้ไว้วางใจได้

แบบที่ 2 รูปแบบความผูกพันแบบกังวล (preoccupied) เป็นลักษณะความผูกพันที่บุคคลมองตนเองในทางลบ แต่มองบุคคลอื่นในทางบวก กังวลในเรื่องสัมพันธภาพ กลัวบุคคลอื่นไม่ชอบตน บุคคลในแบบนี้มีลักษณะพึ่งพาสูง ค่อนข้างติดบุคคลอื่น

แบบที่ 3 รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (dismissing) เป็นลักษณะความผูกพันที่บุคคลมองตนเองในทางบวกแต่มองบุคคลอื่นในทางลบ บุคคลในประเภทนี้เห็นคุณค่าของตน แต่ปฏิเสธบุคคลอื่น มองว่าบุคคลอื่นไม่น่าไว้วางใจ จึงหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

แบบที่ 4 รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว (fearful) เป็นลักษณะความผูกพันที่บุคคลมองตนเองในทางลบเช่นเดียวกัน รู้สึกไม่ไว้วางใจบุคคลอื่น กลัวการใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคลอื่น

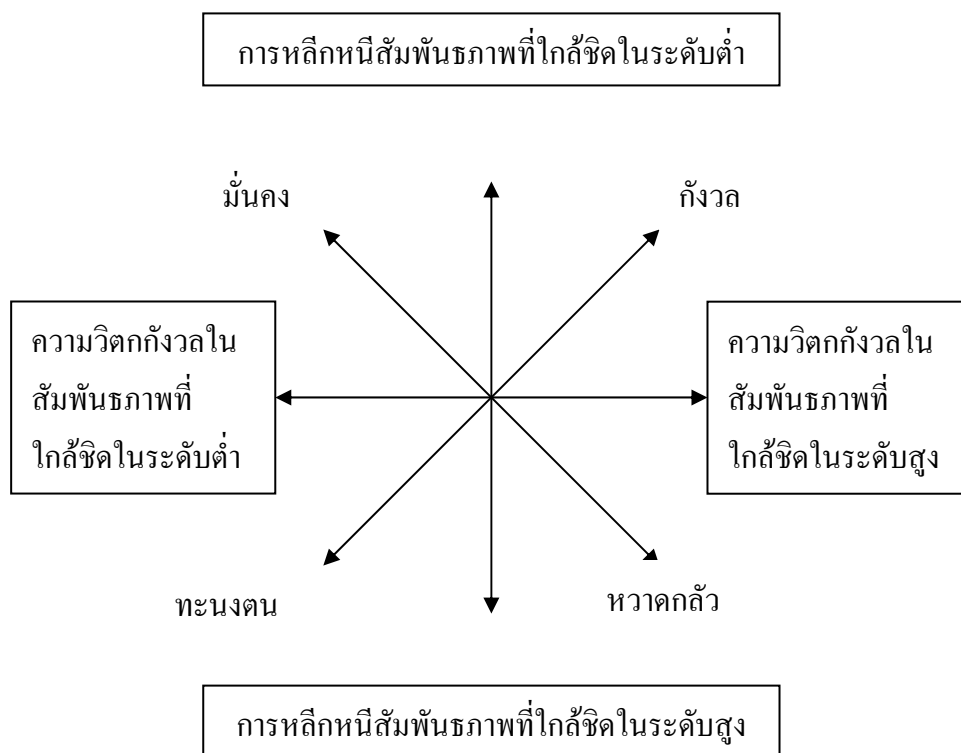
จากการแบ่งรูปแบบความผูกพันของ Bartholomew and Horowitz (1991) จะพบว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและแบบทะนงตน มีการมองตนเองเป็นบวกเช่นเดียวกันคือรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าน่าเชื่อถือ และสามารถเป็นที่รักของผู้อื่นได้ แต่สำหรับรูปแบบการมองผู้อื่นจะแตกต่างกัน บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน มีการมองผู้อื่นเป็นลบ จึงไม่เห็นคุณค่า ไม่มีความเชื่อมั่น และไม่ไว้วางใจบุคคลอื่น ดังนั้นบุคคลในกลุ่มนี้จึงมักปฏิเสธ และไม่สนใจในการมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น

สำหรับบุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวลและแบบหวาดกลัว มีรูปแบบการมองตนเองเป็นลบเหมือนกัน คือรู้สึกว่าตนไม่มีคุณค่า ไม่มีความสามารถและไม่เป็นที่รักของผู้อื่น แต่มีความแตกต่างกันในรูปแบบของการมองผู้อื่น ซึ่งทำให้ผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวลซึ่งมีรูปแบบการมองผู้อื่นเป็นบวก มีความพึ่งพาสูง แสวงหาความใกล้ชิดสนิทสนมเมื่อเกิดความทุกข์ แต่บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ซึ่งมีรูปแบบการมองผู้อื่นเป็นลบ มักจะหลีกเลี่ยงจากสังคมเมื่อเกิดความทุกข์ หรือเกิดปัญหาขึ้น เพราะไม่ไว้วางใจผู้อื่น

การพัฒนาเรื่องการแบ่งรูปแบบความผูกพันขึ้นอย่างต่อเนื่อง นักวิจัยพยายามออกแบบการวัดความผูกพันด้วยวิธีการรายงานตนเองโดยใช้พื้นฐานการแบ่งแบบ 2 มิติคือ รูปแบบการมองตนเอง และ รูปแบบการมองผู้อื่น มาเป็นหลักในการวิเคราะห์และอ้างอิง แต่ยังมีนักวิจัยบางคนที่ยึดพื้นฐานความคิดของ Bowlby และ Ainsworth ที่เขียนเฉพาะเจาะจงในเรื่องความผูกพันกับเรื่องผู้เลี้ยงดูคนแรก

จนกระทั่งในปี ค.ศ.1988 มีงานวิจัยของ Brennan, Clark, and Shaver (1998) พวกเขาทำการวิเคราะห์ห้วงศ์ประกอบเฉพาะ 12 องค์ประกอบจากการรายงานตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์หลังจากหมุนแกน 45 องศา พบ 2 องค์ประกอบหลักคือ ความวิตกกังวลในสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด(Avoidance) ดังนั้นจึงสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 มิติเช่นเดียวกับการแบ่งรูปแบบความผูกพันของ Bartholomew and Horowitz (1991) โดยที่รูปแบบการมองตนเอง (Model of other) ตรงกับการหลีกเลี่ยงในสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด (Anxiety) การแบ่งและเรื่องชื่อมิติในลักษณะนี้ ทำให้เกิดความเข้าใจได้ดีขึ้นเพราะคำที่ใช้มีความชัดเจนตรงกับแนวความคิดและตรงกับเนื้อหาของข้อคำถาม ซึ่งต่างจากคำเรียกแบบเดิมของ Bartholomew and Horowitz (1991) ที่อยู่ในลักษณะเชิงความคิด ทำให้ผู้ศึกษาอาจเข้าใจไม่ชัดเจนนัก

Brennan and *et.al* (1998) นำเสนอเป็น 4 รูปแบบที่เกิดจากการตัดกันของ 2 มิติ ดังนี้

ภาพที่ 2 รูปแบบความผูกพันของผู้ใหญ่ตามแนวคิดของ Brennan *et al.* (1998)

ที่มา: ดัดแปลงจาก Brennan *et al.* (1998)

ลักษณะของรูปแบบความผูกพัน 4 แบบ

Bartholomew and Horowitz (1991) อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบต่างๆ ไว้ดังนี้

1. รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง

บุคคลที่มีรูปแบบมั่นคงเป็นผู้ที่มีรูปแบบการมองตนเองทางบวกและมีรูปแบบการมองผู้อื่นทางบวก บุคคลในกลุ่มนี้ ประเมินสัมพันธภาพทั้งในอดีตและปัจจุบันตามความเป็นจริง มีลักษณะที่อบอุ่น เป็นที่รักใคร่ของกลุ่มเพื่อน ให้ความสำคัญกับเรื่องมิตรภาพ มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นในเชิงพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มั่นใจในตนเอง เปิดเผยกล้าแสดงความรู้สึกต่อหน้าผู้อื่น เช่น ร้องไห้เมื่อทุกข์ใจ เมื่อประสบปัญหาหรือภาวะที่ทุกข์ใจจะมีความยืดหยุ่นในการจัดการกับปัญหา มีความกระตือรือร้น และมีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และมักแสวงหาการสนับสนุนจากผู้อื่นเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาอีกด้วย

2. รูปแบบความผูกพันแบบกังวล

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวลเป็นผู้ที่มีรูปแบบการมองตนเองทางลบ แต่มีรูปแบบการมองผู้อื่นทางบวก มีความกังวลในสัมพันธภาพสูง แต่ไม่หลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสนิทสนมเป็นอย่างมากทำให้มีลักษณะติดเพื่อนและชอบพึ่งพาผู้อื่น ต้องการความรักความเอาใจใส่มากเป็นพิเศษ จนบางครั้งทำให้เกิดปัญหา รู้สึกไม่เพียงพอกับสิ่งที่ได้รับจากเพื่อนหรือคนรัก การรู้สึกถึงคุณค่าในตนเองขึ้นอยู่กับผู้อื่นสูง มีการแสดงออกทางอารมณ์สูง อ่อนไหวง่ายและร้องไห้บ่อย ไม่ชอบตัวตนที่ตนเองเป็นอยู่ เมื่อประสบปัญหาจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบทางอารมณ์อย่างรุนแรง และยากที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองโดยปราศจากการช่วยเหลือของผู้อื่น

3. รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตนเป็นผู้ที่มีรูปแบบการมองตนเองทางบวก แต่มีรูปแบบการมองผู้อื่นทางลบ มีความกังวลในสัมพันธภาพต่ำ แต่หลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นสูง ไม่ชอบการใกล้ชิดสนิทสนมกับผู้อื่น สัมพันธภาพกับเพื่อนเป็นไปแบบผิวเผินบุคลิกภาพดูไม่อบอุ่น ยึดหลักความเป็นจริงและใช้เหตุผลเป็นหลัก ไม่ใช้อารมณ์ความรู้สึกในการตัดสินใจ เมื่อประสบปัญหาหรือภาวะที่ทุกข์ใจ จะเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรงและหลีกเลี่ยงความช่วยเหลือจาก

ผู้อื่น เป็นบุคคลที่ร้องไห้ยาก มีความมั่นใจในตนเองสูงมาก ไม่สนใจว่าผู้อื่นจะมองตนเองว่าอย่างไร

4. รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวเป็นผู้ที่มีรูปแบบการมองตนเองทางลบและมีรูปแบบการมองผู้อื่นทางลบเช่นกัน มีความกังวลในสัมพันธภาพสูงและหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น มีความมั่นใจในตนเองต่ำ ไม่สามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองต้องพึ่งผู้อื่นอยู่เสมอ

การวัดรูปแบบความผูกพัน

Shaver, Brennan, and Clark (1998) ได้นำข้อคำถามมาจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีความผูกพัน สามารถสร้างเป็นคำถามจำนวน 482 ข้อ จากนั้นทำการตัดข้อความที่ไม่เกี่ยวข้องกับรูปแบบความผูกพันออกด้วยวิธีการออกเสียงและถ้อยคำ 2 ใน 3 ในการประเมินจะกระทำโดยป้อนอิสระต่อกัน ภายหลังการประเมินมีข้อคำถามเหลือจำนวน 373 ข้อ มีโครงสร้างหลัก 60 โครงสร้าง หลังจากนั้นนำทั้ง 60 โครงสร้างมาทำการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factoring Analysis) พบ 2 องค์ประกอบหลักคือ ความวิตกกังวลในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด (Anxiety) และการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด (Avoidance) ต่อมา Brennan *et al.* (2000) นำคำถามจำนวน 373 ข้อ มาวิเคราะห์ด้วยวิธี Item Response Theory (IRT) เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการตอบสนองของบุคคลและลักษณะบุคคลิกภาพที่ซ่อนเร้น โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 1,085 คน (เป็นชาย 403 คน เป็นหญิง 682 คน) จากมหาวิทยาลัย Texas ในเมือง Austin ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีข้อความที่มีค่าแอลฟาสูงสุดจำนวน 36 ข้อ ซึ่งตรงกับข้อคำถาม 36 ข้อที่ได้จากแบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดของ Shaver and *et al.* (1998) และจากการวิเคราะห์ดังกล่าวสรุปได้ว่าแบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดฉบับปรับปรุงโดย Fraley, Waller, and Brennan (2000) มีความเที่ยง ตรงตามทฤษฎีความผูกพัน

Fraley, Waller, and Brennan (2000) นำแบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดฉบับปรับปรุง (2000) มาตรวจสอบความเที่ยงด้วยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test-retest) กับกลุ่มตัวอย่างเดิมจำนวน 1,085 คน พบว่า มาตรการวัดความวิตกกังวลในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด มีค่า

ความเที่ยงเท่ากับ 0.93 และมาตรวัดการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดของ Brennan, Clark, and Shaver (1998) โดย Fraley, Waller, and Brennan (2000) แบบสอบถามดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินรูปแบบความผูกพันของบุคคล โดยแบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดฉบับปรับปรุงประกอบด้วยข้อความจำนวน 36 ข้อ เพื่อประเมินองค์ประกอบ 2 องค์ประกอบหลัก ได้แก่

1. ความวิตกกังวลในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด (Anxiety) จำนวน 18 ข้อ โดยความวิตกกังวล ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดนี้เป็นแนวคิดที่ Brennan *et al.* (1998) พัฒนามาจากแนวคิดรูปแบบการทำงานภายในเกี่ยวกับการมองตนเองของ Bartholomew and Horowitz (1991)

2. การหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด (Avoidance) จำนวน 18 ข้อ โดยการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดนี้เป็นแนวคิดที่ Brennan *et al.* (1998) พัฒนามา จากแนวคิดรูปแบบการทำงานภายในเกี่ยวกับการมองผู้อื่นของ Bartholomew and Horowitz (1991)

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นได้ว่า รูปแบบความผูกพัน เป็นลักษณะของความสัมพันธ์ และถูกกำหนดโดยอิทธิพลรูปแบบการทำงานภายในตน ซึ่งมีอิทธิพลต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งด้านกระบวนการรู้คิด อารมณ์ ความรู้สึก พฤติกรรม การปรับตัว และสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ซึ่งลักษณะดังกล่าวย่อมส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิต โดยในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดรูปแบบความผูกพันของ Bartholomew and Horowitz ดังที่กล่าวไว้แล้วข้างต้นและสามารถจำแนกรูปแบบความผูกพันได้ 4 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (secure) รูปแบบความผูกพันแบบกังวล (preoccupied) รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (dismissing) และรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว (fearful) ซึ่งครอบคลุมทุกรูปแบบความผูกพันของนักทฤษฎีคนอื่นๆ

แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง

ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเอง

เลขา ปิยะอัจฉริยะ (2524: 242) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ความนึกคิดเกี่ยวกับคนทั้งในแง่บวกและแง่ลบ เป็นความคิดพื้นฐาน หรือความเชื่อเบื้องต้นที่จะนำไปให้บุคคลมีหรือขาดความเชื่อมั่นในตนเอง บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเอง เชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญ ยอมรับและพอใจในความเป็นตัวของตัวเองแล้ว ย่อมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองทำให้เกิดขึ้นได้และอยู่ในระดับที่สูงกว่าบุคคลที่ขาดความภาคภูมิใจ ไม่แน่ใจในความสามารถและความมีค่าของตน ดังนั้นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจึงหมายถึง บุคคลที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง

มาลี วงษ์แก้ว (2526: 6) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง คุณลักษณะในตนเองของบุคคลที่แสดงให้เห็นถึงความกล้าในการคิด การพูด การกระทำ มีใจเชื่อมั่นคงไม่เชื่อคนง่าย มีเหตุผลมีความรอบคอบมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้นำและชอบช่วยเหลือหมู่คณะ

สุนิษฐ์รัตน์ ฤทธิรงค์ (2530: 17) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง การหยั่งรู้ถึงความสามารถของตนเอง ความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความมั่นใจในการกระทำ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ สามารถเป็นตัวของตัวเอง เข้าใจบทบาทของตนเองในสังคม และสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

จงใจ ขจรศิลป์ (2532: 28) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง การกล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจและมีความมั่นใจที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จตามความต้องการ และจะเกิดความเชื่อมั่นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น พ่อ แม่ ครู เพื่อนและบุคคลอื่นๆ ที่รู้จัก รวมทั้งการมีโอกาสพบกับความสำเร็จของบุคคลนั้นด้วย

อรพิน หงวนศิริ (2533: 11) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่แน่ใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำกิจกรรมต่างๆ ให้สำเร็จลุล่วงได้ มีศรัทธาในคุณค่าและความสำคัญของตนเองและรู้สึกว่าตนเองเป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่น

สุริพร กุลนวย (2534: 8) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง คุณลักษณะของบุคคลที่เชื่อมั่นในความคิดและความสามารถของตนที่จะทำสิ่งใดๆ ให้สำเร็จลุล่วง และพร้อมที่จะเผชิญและอุปสรรคโดยไม่หวั่นวิตกในความสามารถของตน

Smith (1961: 185) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง ความพึงพอใจในตนเองหรือการยอมรับตนเอง ความเชื่อมั่นในตนเองจะมีในบุคคล มากน้อยเพียงใดนั้น สามารถพิจารณาได้จากความขัดแย้งระหว่างตนตามอัตภาพ (Real Self) กับตนตามปณิธาน (Ideal Self) ถ้าความขัดแย้งมากจะเป็นเหตุทำให้ตนมีความรู้สึกว่ามีค่า ไม่เหมาะสมและไม่พอใจในตนเอง อันหมายถึง ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความวิตกกังวล ขาดความอบอุ่นใจและชอบพึ่งพาผู้อื่น

Hurlock (1964: 659) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง บุคคลที่มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองจะรู้สึกว่ามีใครข่มขู่ เวลาพูดจะสบตาไม่หลบสายตาคงคู่สนทนา และผู้อื่น เสียงที่พูดดังฟังชัด เป็นการแสดงออกถึงความกล้าหาญ และความมั่นใจในตนเองที่ต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ และเผชิญต่อความเป็นจริงที่เกิดขึ้น แม้เป็นอุปสรรคในการทำงานก็ไม่มี ความท้อถอย ยังคงรับผิดชอบตั้งใจในการทำงานนั้นๆ ต่อไปอย่างเชื่อมั่นว่าตนสามารถกระทำสิ่งที่กำลังทำอยู่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยตนเอง

Symonds (1964: 85-86) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะไม่ยอมจำนนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ้นเชิงทีเดียว ต่างกับคนที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คือ มีความขาดแคลนและไม่แน่ใจในตนเอง ซึ่งใช้เวลาส่วนใหญ่ไปในทางนึกภาพเอาเองตามสิ่งที่ตนต้องการ หรือปรารถนาสิ่งใดก็จะไม่ทำตามลำดับขั้นแห่งความเป็นจริง เนื่องจากเกิดความขาดแคลน หวั่นวิตกจนกลายเป็นคนไม่กล้าทำอะไร อาจกล่าวได้ว่า ปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง คือ ขาดความรู้ความกล้าหาญในทางชอบธรรม และมีความเกียจคร้าน และยังเนื่องมาจากความเชื่อที่ฝังลึกในใจหรือบางทีก็เป็นผลของความล้มเหลวในอดีต

Blair (1968: 138) ได้ให้ความหมายของความเชื่อมั่นในตนเองว่า หมายถึง บุคคลที่ยอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ตนประสบ โดยปราศจากความกลัวความล้มเหลว จะเป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงทำให้บุคคลกล้าที่จะเผชิญกับสถานการณ์ใดๆ ด้วยความไม่กลัว และบุคคลนั้น

ข้อมแนใจว่าสถานการณ์นั้นๆจะไม่ทำให้ได้รับความเดือดร้อนไม่สบายใจ มีความเชื่อมั่นในตนเอง ว่าสิ่งที่กระทำไปนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม

ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเอง หมายถึง ลักษณะของบุคคลที่มีจิตใจมั่นคง ไม่เชื่อโดยไร้เหตุผล ไม่หวั่นไหวต่อคำพิพากษาวิจารณ์กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถามในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง มีการตัดสินใจโดยไม่ลังเล สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตน ชอบทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆมีแนวทางเป็นของตนเอง มีมานะ พยายาม มีความอดทน เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี รับผิดชอบต่อหน้าที่โดยปราศจากการลังเล และคาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส

ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคลิกภาพอย่างหนึ่งที่ควรปลูกฝังและส่งเสริมให้พัฒนาอยู่เสมอ เพราะคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีบุคลิกภาพดีมองโลกในแง่ดี และมีความรู้สึกปลอดภัย กล้าแสดงออกในทางที่ถูกที่ควร มีความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตน และสามารถประสบความสำเร็จในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และยังเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความคิดริเริ่มในการทำงาน

สมุท ศิริ โข (2522: 296-297) ได้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นความรู้สึกสำนึกและเป็นประโยชน์ที่ทำให้เกิดความเข้มแข็งแก่แผนการดำเนินงาน สร้างชีวิต บุคคลใดที่แสดงความเชื่อมั่นในตนเองออกมาในสมรรถภาพแห่งการปฏิบัติงาน ข้อมชักจูงให้บุคคลอื่นมีความเชื่อมั่นตามได้ และความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นพลังในการสู้กับปัญหาต่างๆได้ ด้วยความมั่นใจ

วินัย ธรรมศิลปี (2527: 27) ได้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า เป็นสิ่งสำคัญ และสามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน สามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จ ขอมรับสถานการณ์ใหม่ๆ ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ดีและยังสามารถเข้าใจตนเองเกี่ยวกับคุณค่าของตนว่า เป็นคนที่มีความสามารถมีความสำคัญและความสำเร็จ

พชรมนต์ เพ็ชรคงชล (2533: 9) ได้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า ความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นความรู้สึกที่เป็นประโยชน์และสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งทำให้บุคคลมีชีวิตจิตใจกำลังใจทำตามแผนการต่างๆ ที่จะไปสู่ความสำเร็จได้ ใครก็ตามที่ใช้ความเชื่อมั่นในตนเองควบคู่ไปกับความสามารถของตน จะทำให้เกิดความมั่นใจกับคนอื่นๆ ด้วย

Maslow (1954: 411) ได้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า คนทุกคนในสังคมมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง และต้องการให้คนอื่นยอมรับนับถือในความสำเร็จของตนด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองจนพอใจ จะทำให้บุคคลนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้สึกว่าตนเองมีค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการนี้ถูกขัดขวางจะทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อย หรือเสียความภาคภูมิใจในตนเองได้

Breckenridge (1955: 80-249) ได้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัว จะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและมีความสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมด้วย

ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นบุคคลที่มีความเข้าใจเป็นอย่างดีเกี่ยวกับบทบาทของตนเองในสังคม คือ มีลักษณะของการพึ่งพาตนเองได้ รู้จักนำตนเอง เมื่อเข้ากลุ่มก็สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ สามารถตัดสินใจในสิ่งต่างๆ ได้ด้วยตนเอง มีความกล้าไม่ขลาดอาย มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จ เมื่อไม่สำเร็จก็ไม่ท้อถอยที่จะพยายามต่อไป ด้วยความรับผิดชอบ นอกจากนี้บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่กลัวที่จะคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่เฉยเมยต่อสิ่งแวดล้อม สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดี Felsenthal (1972: 33) ได้กล่าวถึงลักษณะทางสังคมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองว่า เป็นคนร่าเริงคล่องแคล่ว กระตือรือร้น มีความเปิดเผย สามารถรับฟังความคิดเห็นและค่านิยมหรือสิ่งที่ผู้อื่นเลือกยึดถือเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตของเขาได้ นอกจากนี้ยังรู้จักผิดถูก เมื่อตนเองผิดก็ยอมรับผิด Felsenthal สรุปว่า คุณลักษณะของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นลักษณะของบุคคลที่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์แล้ว

เลขา ปิยะอัจริยะ (2524: 241) กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นส่วนหนึ่งของความรู้สึกนึกคิดที่ดีที่บุคคลมีต่อตนเอง ความนึกคิดเกี่ยวกับตนเป็นเรื่องของทัศนคติหรือประมวลความรู้ ความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเอง ถ้าบุคคลใดมีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนในทางที่ดี การแสดงออกหรือพฤติกรรมของบุคคลนั้นก็จะสะท้อนให้เห็นว่า เขามีความภาคภูมิใจในการเป็นตัวของเขา ฟังพอใจและยอมรับทุกสิ่งประกอบขึ้นเป็นตัวเขา รวมทั้งมองเห็นว่าตนมีคุณค่า มีความสามารถและความสำคัญในทุกเวลาและทุกสถานที่ในทางตรงกันข้าม ถ้าความคิดเรื่องตนของบุคคลใดเป็นไปทางที่ไม่ดี บุคคลนั้นก็จะมองเห็นว่าตนเองไม่มีค่า ไม่มีมีความสำคัญ ไม่เป็นที่ต้องการหรือยอมรับจากผู้อื่น ขาดความอบอุ่น รู้สึกช่วยตนเองไม่ได้เพราะไม่มีความสามารถ

อารีย์ เศรษฐชัย (2520: 11) กล่าวว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จะทำให้เกิดความเข้มแข็งต่อแผนการดำเนินงานสร้างชีวิต และชักจูงให้บุคคลอื่นมีความเชื่อมั่นตามได้ และมีพลังในการต่อสู้กับปัญหาต่างๆ ได้ด้วยความมั่นใจ ชอบแสดงความคิดเห็นและกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

ชูชีพ อ่อน โลกสูง (2516: 25-27) ได้ศึกษาและสรุปพฤติกรรมของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. มีความมั่นใจในการกระทำของตนเอง และมั่นใจว่า จะพบความสำเร็จในสิ่งที่ได้กระทำลงไป
2. ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา และมีความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
3. กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าตัดสินใจ และกล้าเผชิญกับความเป็นจริง
4. มีความรับผิดชอบสูง
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. ไม่เชื่อผู้อื่นโดยไร้เหตุผล
7. ปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ง่าย
8. ไม่วิตกกังวลมากเกินไป
9. รักความยุติธรรม
10. เป็นผู้นำ

Yoder and Proctor (1988) ได้สรุปไว้ว่า บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะแสดงความสามารถในด้านต่างๆ คือ

1. แสดงความคิดเห็นอย่างมั่นใจปราศจากความเกรงกลัวผู้ใด
2. ยึดถือความเชื่อของตนเองอย่างมั่นคง
3. เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย
4. มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ
5. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
6. รับผิดชอบต่อผู้นำโดยปราศจากการลังเล
7. คาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส

ส่วนบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง จะก่อให้เกิดลักษณะพฤติกรรมของบุคคลดังนี้

Breckenridge (1955: 80) พบว่า บุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองนี้จะไม่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม และไม่บรรลุวุฒิภาวะทางอารมณ์ กล่าวคือ ไม่สามารถรับฟังความคิดเห็นหรือทัศนคติของผู้อื่นได้ มักประสบความล้มเหลว รู้สึกว่าตนเองถูกข่มขู่หรือขู่เข็ญจากคนอื่น ทำให้เกิดความยุ่งยากใจ ใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับการเพื่อฝัน โดยนี้กวาดภาพเอาเองในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือปรารถนาสิ่งใดก็จะไม่กระทำตามลำดับขั้นแห่งความเป็นจริง เนื่องจากเกิดความกลัววิตกกังวล จึงกลายเป็นความไม่กล้าทำอะไรเลย ต้องคอยพึ่งพาผู้อื่นอยู่เสมอผลที่ตามมาคือ ขาดความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรค หรืองานที่ยากลำบากข้างหน้าซึ่งกล่าวได้ว่า บุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลอันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ ดังนั้นบุคคลจึงควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

Symonds (1964: 85-86, 89) กล่าวถึง องค์ประกอบ 4 อย่างที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง คือ

1. ทราบในสิ่งที่ตนต้องการ
2. คิดในสิ่งที่ตนเห็นว่าจะกระทำสำเร็จ

3. สามารถตัดสินใจได้
4. ลงมือกระทำจริงกับสิ่งที่ตนตัดสินใจแล้ว

การสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง

เดโซ สวานานท์ (2516: 255) ได้เสนอแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในตนเองไว้ดังนี้

1. ไม่แยแสต่ออดีตที่ผิดพลาด และเริ่มต้นใหม่ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป
2. ไม่ยอมพุดในคำและเรื่องที่ทำให้เกิดความรู้สึกท้อแท้ถดถอย
3. เชื่อในความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวเอง ความสามารถส่วนที่ยังปิดบังซ่อนเร้นในตนเองยังมีอยู่อีก
4. จงคิดแต่ในด้านที่ไม่เป็นอุปสรรคและพึงคิดถึงอุปสรรคแต่เพียงพอประมาณ
5. สร้างภาพความเป็นผู้มีชัยในความคิดเสมอ
6. สะสมความสำเร็จเล็กๆน้อยๆในชีวิตเพื่อเป็นบันไดก้าวไปสู่ความเชื่อมั่นในตนเองอย่างแท้จริงในบั้นปลาย

วสันต์ บัณฑิตวงษ์ (2523: 38-45) ยังกล่าวว่า การที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นแก่ตนเองจนเกิดเป็นนิสัยนั้น ปฏิบัติได้ดังนี้

1. สำนวญข้อบกพร่องของตนเองด้วยใจบริสุทธิ์ เพื่อแก้ไข
2. พยายามหักแก้ไขอุปสรรคทีละเล็กทีละน้อยเรื่อยๆไป
3. ให้เวลาแก่ตนเองตามสมควรในการที่จะกระทำสิ่งใดให้สำเร็จผลตามประสงค์
4. แสวงหาภาระการณั้ที่จะทำให้เกิดอุปสรรคอยู่เสมอเพื่อเป็นการบริหารจิตใจ ให้เกิดความแข็งแกร่งอยู่เสมอ

นอกจากนี้ ความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเกิดจากการได้รับความรัก ความเอาใจใส่จากบิดามารดา การส่งเสริมให้แสดงความคิดเห็น การมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง เมื่อพบปัญหา ก็สามารถแก้ไขปัญหาได้ (สมพงษ์ ติระพัฒน์, 2517: 13) และจากการยอมรับของครู อาจารย์ ซึ่งครูจะเป็นบุคคลนอกบ้านคนแรกที่ได้จะยึดเป็นที่พึ่ง ครูไม่ได้เพียงแต่สอนให้ความรู้ด้านวิชาการอย่าง

เดียวเท่านั้น แต่ครูต้องเข้าใจพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกด้วย ถ้าครูปฏิบัติต่อเด็กด้วยความรัก ความอบอุ่น และให้เด็กช่วยตนเอง จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงความคิดอย่างอิสระ และให้เด็กได้ประสบความสำเร็จจากงานที่ได้ทำเด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งเกิดจากการฝึกฝนอบรมเพิ่มเติมเป็นพิเศษอยู่เสมอๆ จนมีทักษะและความสามารถสูง นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตนเองยังขึ้นอยู่กับระดับอายุ ระดับพัฒนา และกลุ่มที่เด็กร่วมเล่นหรือร่วมทำงาน ตลอดจนสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ (Breckenridge, 1955: 80, 249)

ลักษณะพัฒนาการของความเชื่อมั่นในตนเอง

ลักษณะพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของเด็กตามทฤษฎีและแนวคิดของ Erikson (Eric Erikson, 1968) นักจิตวิเคราะห์แห่งมหาวิทยาลัย Harvard สหรัฐอเมริกา สิ่งที่ Erikson ให้ความสำคัญมากที่สุดว่า มีผลต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพและการมีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กคือ การปฏิบัติตนของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก สิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็กและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในวัยเด็ก ชั้นต่างๆ ของพัฒนาการตามทฤษฎีของ Erikson แบ่งได้ตามวัยของเด็กดังนี้

ขั้นที่ 1 ความไว้วางใจ-ความไม่ไว้วางใจ (Trust-Mistrust)

พัฒนาการในขั้นนี้จะอยู่ในวัยแรกเกิดถึง 1 ปี เป็นขั้นเริ่มต้นแห่งบุคลิกภาพ เด็กจะเกิดความไว้วางใจต่อโลก มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม ถ้าได้รับการตอบสนองจากแม่หรือบุคคลรอบข้างด้วยความรัก ความอบอุ่น ความอ่อนโยน เด็กจะพึงพอใจรู้สึกว่ามีค่าสำคัญ รู้จักตนเองและพัฒนาไปสู่การรักผู้อื่นเด็กจะมองโลกในแง่ดีและเชื่อมั่นว่า สิ่งแวดล้อมตนเองเป็นมิตร

ขั้นที่ 2 ความเป็นอิสระ-ความละอายและสงสัยไม่แน่ใจ (Independence-Shame and Doubt)

อยู่ในช่วงอายุ 1-3 ปี เป็นการพัฒนาที่ต่อเนื่องมาจากความไว้วางใจ - ไม่ไว้วางใจ เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่ ได้รับการรัก ความอบอุ่น อย่างสม่ำเสมอจากมารดา จะมีความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับตนในแง่ดี รู้สึกว่าตนเป็นที่รักและมีคุณค่า มีความเชื่อมั่นในตนเองและพร้อมที่จะเรียนรู้เพื่อช่วยตนเอง ต้องการทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการแสดงออกถึงความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง ผู้ใหญ่จึงควรให้ออกาสเด็กได้แสดงความสามารถ เพราะการอบรมเลี้ยงดูโดยการควบคุมพฤติกรรมทุกอย่างจะทำให้เด็กเกิดความสงสัยในความสามารถของตน ซึ่งจะนำไปสู่ความไม่แน่ใจ ไม่เชื่อมั่นว่าตนเองสามารถช่วยตนเองได้ เช่นเดียวกับการเร่งหรือบังคับให้เด็กช่วย

ตนเองเร็วเกินความสามารถ เด็กที่จะกลายเป็นเด็กขาดความอบอุ่นทางใจคิดว่าผู้ใหญ่ไม่รักจึงบังคับพร้อมทั้งจะเกิดความรู้สึกผิด รู้สึกอายที่ไม่อาจตอบสนองความต้องการของผู้ใหญ่ได้ ไม่แน่ใจในความสามารถของตน และจะขาดความเชื่อมั่นในตนเองในที่สุด

ขั้นที่ 3 ความคิดริเริ่ม-ความรู้สึกผิด (Initiative-Guilt)

เป็นระยะก่อนวัยเรียน อายุ 3-6 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเริ่มมีความคิดริเริ่ม มีความอยากรู้อยากเห็น รู้จักแสดงความคิดเห็นแปลกๆ กล้าซักถาม ทั้งนี้เป็นผลมาจากพัฒนาการในขั้นต้นที่เกิดความไว้วางใจผู้อื่น และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง และจะมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้น ถ้าได้รับความรัก ความเข้าใจและแบบอย่างที่ดีจากพ่อแม่ สามารถจะพัฒนาความนึกคิดเกี่ยวกับบทบาทของตนได้ สอดคล้องกับที่สังคมยอมรับ รู้จักความดี ความชั่ว ระเบียบกฎเกณฑ์ มีวินัยในตนเองตลอดจนรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม ในขณะที่เดียวกันถ้าควบคุมพฤติกรรมให้เดินตามกฎเกณฑ์หรือสั่งคมมากเกินไป เด็กก็จะขี้อาย เก็บตัว ขยาดต่อการที่จะคิดหรือทำสิ่งใหม่ๆ ขึ้น เพราะกลัวผิด เด็กจะรู้สึกด้อย ขาดความสำคัญ ความรู้สึกที่ไม่ดีเหล่านี้จะบั่นทอน ความเชื่อมั่นในตนเองให้หมดไป

ขั้นที่ 4 ความอุตสาหกรรม - ความรู้สึกว่ามีปมด้อย (Industry-Inferiority)

ช่วงอายุ 6-11 ปี เป็นระยะที่เด็กเริ่มเข้าโรงเรียน ลักษณะสำคัญของพัฒนาการของเด็กในวัยนี้ คือ ถ้าเด็กประสบความสำเร็จในสิ่งที่ได้กระทำแล้วจะทำให้เด็กมีความขยันเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง แต่ถ้าเด็กประสบความสำเร็จล้มเหลวบ่อยๆ ก็จะเกิดปมด้อยลดความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความรู้สึกต่ำต้อยน้อยหน้า ไม่กล้าไปโรงเรียน มีความกังวล ลังเลใจ พยายามหาที่พึ่ง ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในระยะนี้

ขั้นที่ 5 การรู้จักตนเอง- การไม่รู้จักตนเอง (Identity-Role)

เป็นช่วงวัยรุ่น อายุ 12-17 ปี เป็นวัยที่แสวงหาลักษณะประจำตน ถ้าพัฒนาการระยะต้นตั้งแต่วัยทารกพัฒนาด้วยดี ก็จะช่วยให้การเลือกลักษณะประจำตัวในช่วงวัยรุ่นเป็นไปได้ไม่ยาก เด็กจะมีความเป็นตัวของตัวเอง และเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่วัยผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์

จากพัฒนาการทางบุคลิกภาพทั้ง 5 ขั้นของ Erikson จะเห็นว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กเป็นสิ่งที่ต้องสะท้อนจากการปฏิบัติตนของพ่อแม่ที่มีต่อเด็ก ตลอดจนถึงแวดล้อมรอบตัวเด็ก และประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในวัยเด็ก โดย Erikson ถือว่า ความรู้สึกไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจที่เกิดขึ้นในขั้นพัฒนาการในระยะ 2 ขวบแรก ของชีวิตนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปสู่

ความเป็นหรือไม่เป็นตัวของตัวเองในระยะพัฒนาขั้นที่ 2 และโยงไปสู่การมีความคิดริเริ่ม กล้าแสดงออก หรือความรู้สึกขาดกลัว ในพัฒนาขั้นที่ 3 จนในที่สุดจะสร้างเสริมลักษณะและพฤติกรรมของเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง หรือบั่นทอนให้เด็กมีลักษณะและพฤติกรรมที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองในพัฒนาการขั้นที่ 4 และ 5 ซึ่งถ้าเด็กสามารถผ่านพัฒนาการแต่ละขั้นได้อย่างมีความสุข ปราศจากความคับข้องใจ ก็จะสามารถปรับตัวและเผชิญต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ได้อย่างมั่นใจ

ปัจจัยส่งเสริมให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเอง

ความเชื่อมั่นในตนเอง จะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัว บุคคลผู้เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง คือ พ่อแม่ ครู และบุคคลที่รู้จัก ซึ่งบุคคลเหล่านี้เป็นผู้มีส่วนในการสร้างประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมให้กับเด็กอย่างมาก ดังนั้น สิ่งแวดล้อมทางบ้าน สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน และสิ่งแวดล้อมทางสังคม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองได้เป็นอย่างดี (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2524: 40)

1. ครอบครัวกับการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

สถาบันครอบครัวมีความสำคัญและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลแต่ละคน เพราะเด็กมักจะเลียนพฤติกรรมของผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิดเสมอ หากแสดงพฤติกรรมออกมาแล้วเป็นที่ยอมรับของบุคคลในครอบครัวจะทำให้มีความเชื่อมั่นในตนเองและเกิดการเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ อยู่เสมอ จนกลายเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล นอกจากนี้ประเพณี ความเชื่อ ค่านิยมในสังคม ศาสนา ก็เป็นสิ่งที่ได้รับถ่ายทอด โดยผ่านทางครอบครัวทั้งสิ้น (กวินทร์ ธรรมบุตร, 2522: 17-18)

2. ครูกับการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

ในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเองนี้ นอกจากสถาบันครอบครัวแล้ว สถาบันทางการศึกษายังเป็นสถาบันหนึ่งที่มีส่วนในการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง ครูจึงควรสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้นักเรียนทุกคนรู้สึกอบอุ่นเมื่ออยู่กับครู ด้วยการแสดงความเป็นมิตร พูดคุยอย่างเป็นกันเอง อดทนที่จะฟังนักเรียนพูดอย่างตั้งใจ เปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างเต็มที่ และยอมรับในความสามารถที่มีอยู่ต่างกัน โดยไม่เปรียบเทียบความสามารถของเด็กกับคนที่มีความสามารถ

เหนือกว่า แต่ควรยกย่องหรือชี้ให้แต่ละคนเห็นว่าทุกคนต่างก็มีความสามารถพิเศษเฉพาะต่างกัน และทุกคนควรแสดงความสามารถของตนให้เต็มที่ (แจ่มจันทร์ เกียรติกุล, 2531: 24)

3. เพื่อนกับการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

เพื่อนมีส่วนในการส่งเสริมหรือบั่นทอนความเชื่อมั่นในตนเองของบุคคลเช่นกัน เพราะเมื่อเด็กเริ่มออกจากบ้านมาสู่โรงเรียน หรือออกจากบ้าน ไปสู่ชุมชนที่ต้องมีการพบปะกับเพื่อนรุ่นราวคราวเดียวกัน อิทธิพลของเพื่อนจะเข้ามามีบทบาทกับการมีความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น เพราะเด็กจะติดเพื่อนที่อยู่ nearby เดียวกัน มีความคิดความอ่านใกล้เคียงกัน และมีรสนิยมคล้ายคลึงกัน ดังนั้นปฏิกริยาที่เพื่อนๆ แสดงในเชิงยอมรับหรือปฏิเสธก็จะมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองของเด็ก ที่ส่งผลไปถึงการมีหรือไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

4. ผู้ใกล้ชิดและบุคคลรู้จักกับการส่งเสริมความเชื่อมั่นในตนเอง

ผู้ใกล้ชิดกับเด็กนอกเหนือจากพ่อแม่สำหรับในสังคมไทยนั้นมักได้แก่ ปู่ย่า ตายายหรือญาติสนิทที่ช่วยพ่อแม่เลี้ยงดู บุคคลเหล่านี้มีโอกาสใกล้ชิดหรือเลี้ยงดูเด็กอยู่เป็นเวลานานเท่าใดก็จะยิ่งมีอิทธิพลต่อการมีหรือไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กได้มากเท่านั้น นอกจากนี้บุคคลที่รู้จักก็มิผลต่อการส่งเสริมหรือบั่นทอนความเชื่อมั่นในตนเอง กล่าวคือ ถ้าเด็กได้พบกับบุคคลที่มีน้ำใจเมื่อพบเด็กก็ยิ้มแย้มเป็นกันเองมากกว่าจะทำหน้าดุตัน หรือคอยสำรวจความบกพร่องของเด็กอยู่เสมอ ย่อมทำให้เด็กเกิดความกล้าที่จะเข้าไปมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ในทางตรงกันข้าม ถ้าบุคคลที่เด็กรู้จักมีลักษณะตรงข้ามกับที่กล่าวข้างต้น แม้เด็กจะมีความเชื่อมั่นในตนเอง ความเชื่อมั่นก็อาจลดลงได้ และเด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่น้อยด้วยแล้ว ทำที่ดังกล่าวก็จะยิ่งทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเองมากขึ้น

จากที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่า ความเชื่อมั่นในตนเองมีความสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์เป็นอย่างมาก ทำให้บุคคลนั้นมีความกล้าที่จะเผชิญต่ออุปสรรค หรืองานที่ยากลำบาก ซึ่งหากบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองย่อมส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคลนั้นด้วย และความเชื่อมั่นในตนเองจะเกิดขึ้นได้นั้นครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับความแนวคิดของ Breckenridge (1955: 80-249) ซึ่งได้ให้ความสำคัญของความเชื่อมั่นในตนเองว่า การได้รับการยอมรับจากครอบครัว จะเป็นสาเหตุสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กสามารถพัฒนาความคิดเรื่องการนับถือตนเองและความเชื่อมั่นในตนเอง บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองจะมีความสามารถในการควบคุมตนเอง มีความรับผิดชอบและมีความสามารถแสดงความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ด้วย ส่วนบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเองจะเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งในการพัฒนาบุคคลอันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศ ดังนั้นบุคคลจึงควรสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นอยู่เสมอ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยจึงนำมาสรุปและแบ่งลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคงทางจิตใจ ด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออก และนำลักษณะทั้ง 2 ด้านมาสร้างเป็นแบบสอบถามวัดความเชื่อมั่นในตนเอง โดยมีรายละเอียดของลักษณะทั้ง 2 ด้าน ดังนี้

ด้านความมั่นคงทางจิตใจ คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้สึกมั่นคง ไม่เชื่อโดยไร้เหตุผล ไม่หวั่นไหวต่อคำพิพากษาวิจารณ์ ไม่วิตกกังวล มีความยุติธรรม ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง มีการตัดสินใจโดยไม่ลังเล มีมานะ พยายาม มีความอดทน รับผิดชอบต่อผู้นำโดยปราศจากการลังเล และคาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส

ด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออก คือ ลักษณะของบุคคลที่มีการแสดงออก หรือมีการกระทำ ที่แสดงถึงความกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถามในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ ความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตน ชอบทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆ มีแนวทางเป็นของตนเอง เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี

แนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลก

ความหมายของความเข้มแข็งในการมองโลก

Antonovsky (1987: 19) ได้กำหนดนิยามของความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence) ดังนี้

ความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence) เป็นการแสดงออกถึงลักษณะของบุคคลที่มีความอดทนและแสดงออกทางความรู้สึกที่ว่า สิ่งต่างๆที่มากระทบนั้นไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้ คาดการณ์ได้ สามารถอธิบายถึงสาเหตุได้ และบุคคลนั้นจะมีวิธีการในการที่จะ

จัดการและสามารถหาแหล่งช่วยเหลือได้เมื่อต้องการ นอกจากนี้บุคคลนั้นจะรู้สึกว่สิ่งต่างๆที่เข้ามากระทบในชีวิตนั้นเป็นสิ่งท้าทายและมีคุณค่าที่จะไปเผชิญ จัดการ และแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงได้ดี

ถึงแม้ว่าบุคคลที่มีความแข็งแกร่งในการมองโลกสูง จะมองชีวิตตนเองว่า เป็นสิ่งที่คาดการณ์ได้ อธิบายได้ และเป็นสิ่งที่เต็มไปด้วยความหมาย รวมทั้งเชื่อว่าตนมีแหล่งช่วยเหลือหรือวิธีการที่จะนำมาจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะรู้สึกว่ตนเองควบคุมทุกอย่างได้หมดหรือกระทำการของตนจะต้องได้รับความสำเร็จทุกครั้ง (Antonovsky, 1982: 26)

เนื่องจากการที่บุคคลจะมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงหรือไม่นั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การได้รับความสำเร็จตามเป้าหมายหรือการได้รับความพึงพอใจ แต่ขึ้นอยู่กับการที่บุคคลเชื่อในความถูกต้องหรือความคาดหวังที่มีเหตุผลของตนในแต่ละเหตุการณ์ที่ต้องเผชิญ ดังนั้น ถึงแม้ว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะประสบเหตุการณ์ที่ทุกข์ทรมาน สูญเสียหรือล้มเหลวแต่ไม่สามารถทำให้เกิดความเสียหายที่บุคคลมีต่อสถานการณ์นั้นๆลดลง หากว่สิ่งโชคร้ายที่ตนต้องเผชิญนั้นอยู่ภายใต้เหตุและผล ยังคงอธิบายและคาดการณ์ได้ อย่งไรก็ตามบุคคลเหล่านี้ต้องเผชิญกับเหตุการณ์ที่ไม่คาดการณ์ได้รวมทั้งไม่สามารถอธิบายและผลได้ในระยะเวลาที่ยาวนาน ก็อาจมีแนวโน้มที่จะทำใ้บุคคลเหล่านี้มีความเข้มแข็งในการมองโลกลดลงได้ (Sullivan, 1993: 1774)

สมจิต หนูเจริญกุล และคณะ (2532: 171) เป็นผู้แปลคำว่ Sense of Coherence เป็นคำว่ ความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นคนแรกในประเทศไทย โดยให้ความหมายของความเข้มแข็งในการมองโลก ว่หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เชื่อมั่นว่ ไม่ว่าจะมีความเสี่ยงใดๆ เกิดขึ้นทั้งภายในตนเองและสิ่งแวดล้อมภายนอกก็สามารถทำนายได้และทุกสิ่งทุกอย่างก็จะสามารถคลี่คลายลงตามที่ได้คาดหวังไว้

กล่าวโดยสรุป ความเข้มแข็งในการมองโลก หมายถึง หมายถึง การที่บุคคลมีความเข้าใจหรือมีการแสดงออกต่อเหตุการณ์ต่างๆที่มากกระทบไม่ว่าสิ่งนั้นจะคาดการณ์ได้หรือไม่ก็ตาม ก็สามารถอธิบายสาเหตุนั้นได้ และบุคคลนั้นสามารถหาแหล่งช่วยเหลือได้เมื่อต้องการ มีวิธีการจัดการแก้ไขที่ดี และรู้สึกว่สิ่งต่างๆที่มากกระทบเป็นสิ่งที่ท้าทาย มีคุณค่าที่จะจัดการให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ความเป็นมาของความเข้มแข็งในการมองโลก

ความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence) ได้มาจากงานศึกษาค้นคว้าวิจัยของ Antonovsky (1982: 64-65) ซึ่งได้ตั้งข้อสังเกตว่า เหตุใดบางคนเมื่อประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความเครียดแล้ว แต่บุคคลเหล่านั้นยังคงมีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจได้ Antonovsky จึงทำการศึกษาโดยสัมภาษณ์บุคคลซึ่งได้รับความยากลำบากและเป็นสิ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงในชีวิต เช่น บุคคลที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ บุคคลที่สูญเสียความรัก บุคคลที่มีปัญหาทางเศรษฐกิจ บุคคลที่อยู่ในค่ายกักกันและผู้อพยพ โดยให้บุคคลเหล่านี้เล่าเกี่ยวกับชีวิตของตนเอง ผลจากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ Antonovsky พบว่า มีลักษณะบางประการที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวและเผชิญกับความลำบากได้ดี ซึ่ง Antonovsky เรียกคุณลักษณะเหล่านี้ว่าความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence)

องค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก

จากการศึกษาค้นคว้าของ Antonovsky (1987) พบว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะมีองค์ประกอบ 3 ประการ ซึ่ง Antonovsky ถือว่าเป็นองค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก ได้แก่

1. ความสามารถเข้าใจได้ (Comprehensibility) คือ การที่บุคคลมองสิ่งที่มากระตุ้นหรือกระทบว่าเป็นสิ่งที่สามารถบอกได้แน่นอน จัดการได้มีโครงสร้างเด่นชัดมากกว่าที่จะมองว่ามันเป็นสิ่งรบกวน สับสน ยุ่งเหยิง ไม่แน่นอน และเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์หรืออธิบายได้ บุคคลที่มีองค์ประกอบเช่นนี้สูง จะคาดการณ์ถึงสิ่งที่เขาจะต้องพบในอนาคต หรือถ้าบุคคลพบเหตุการณ์อย่างกะทันหัน บุคคลเหล่านี้ก็จะรู้สึกรู้สึกว่าตนสามารถจัดการและอธิบายเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แต่ไม่ได้หมายความว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้น จะเป็นสิ่งที่พวกเขาพึงพอใจทั้งหมด ความตาย สงครามและความล้มเหลว อาจเกิดขึ้นได้ แต่บุคคลเหล่านี้ก็จะพยายามทำความเข้าใจกับมันไม่หลีกเลี่ยงปัญหา Antonovsky (1982: 128) กล่าวว่า บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่คงที่ อาศัยอยู่ในหลักฐานที่แน่นอน และการที่บุคคลได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ จะนำไปสู่การรับรู้ถึงสิ่งแวดล้อมของบุคคลไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก ว่าสิ่งแวดล้อมรอบตัว เป็นสิ่งที่คาดการณ์และเข้าใจได้ในทางตรงข้าม ถ้าบุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่มั่นคง ไม่มีความแน่นอนเช่น ภาวะสงคราม ก็จะทำให้บุคคลมีความสามารถในการเข้าใจลดลง

2. ความสามารถจัดการ ได้ (Manageability) คือ เป็นการที่บุคคลมองว่าตนมีวิธีการที่จะนำมาจัดการเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ ซึ่งสิ่งที่นำมาจัดการนั้นอาจนำมาจากภายในตนเอง เช่น ความเข้าใจ ความหวัง หรือจากแหล่งอื่นๆ เช่น คู่สมรส เพื่อนๆ ที่ไว้ใจได้ บุคคลที่มีองค์ประกอบสูงด้านนี้ จะไม่รู้สึกว่าคุณตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ หรือมีความรู้สึกที่ว่าชีวิตตนไม่มีความยุติธรรม เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงในชีวิต บุคคลเหล่านี้จะพยายามปรับตัวให้อยู่ได้ โดยจะไม่มัวเศร้ากับเหตุการณ์นั้น ดังนั้น จึงเป็นผลให้บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะเลือกวิธีที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดในการแก้ปัญหาและใช้ชีวิตแบบเผชิญหน้ากับปัญหา ไม่หลีกเลี่ยงกับปัญหา ในทางกลับกันบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ จะปล่อยตนไปตามอารมณ์ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย ในระหว่างที่มีปัญหา (Antonovsky, 1987 cited in Post-White and other, 1996: 1572) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงเป็นบุคคลที่จะแก้ปัญหาโดยใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์

3. การเห็นคุณค่าความหมาย (Meaningfulness) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น ตนมีความสามารถและกำลังพอที่จะเข้าไปจัดการ โดยมองว่ามันเป็นสิ่งที่ท้าทายคุณค่าที่จะจัดการมากกว่าที่จะมองว่าเป็นปัญหาหรือภาระหนัก ซึ่งไม่ได้หมายความว่าบุคคลที่มีองค์ประกอบด้านนี้สูง จะมีความยินดีในการตายของบุคคลอันเป็นที่รัก แต่ความหมายว่าเมื่อมีความยากลำบากเกิดขึ้นแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการบุคคลเหล่านี้ก็เต็มใจและมีกำลังใจ ที่จะจัดการและพร้อมที่จะค้นหาความหมายจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อให้ผ่านความยากลำบากนั้น ไปได้อย่างดีที่สุด นอกจากนี้ การเห็นคุณค่าความหมาย จะมีความเกี่ยวข้องกับการที่บุคคลรู้สึกว่าชีวิตตนมีคุณค่าหรืออย่างน้อยบางส่วนของชีวิตของบุคคลนั้นคุณค่าที่จะมุ่งมั่นและดำเนินต่อไป (Mc Sherry and Holm, 1994: 476)

Antonovsky (1982: 124, 1987: 20-22) กล่าวว่าความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นการมองชีวิตของตนเองในโลกที่บุคคลนั้นเข้าใจทั้งในด้านการรับรู้และอารมณ์ และองค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลกทั้ง 3 องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ซึ่งจะเพิ่มหรือลดหรือเปลี่ยนแปลงได้ในบางสถานการณ์ เช่น การได้รับความสำเร็จหรือความล้มเหลว การเปลี่ยนแปลงในบางช่วงบุคคล ซึ่งการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบทั้ง 3 จะมีผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคล Antonovsky ได้ศึกษาความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลกทั้ง 3 ประการ และแสดงรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบไว้ 8 ลักษณะ โดยแสดงได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบ 3 ประการของความเข้มแข็งในการมองโลก

รูปแบบ	ความสามารถเข้าใจได้ (Comprehensibility: C)	ความสามารถจัดการได้ (Manageability: M)	การเห็นคุณค่าความหมาย (Meaningfulness: ME)
1	สูง	สูง	สูง
2	ต่ำ	สูง	สูง
3	สูง	ต่ำ	สูง
4	ต่ำ	ต่ำ	สูง
5	สูง	สูง	ต่ำ
6	สูง	ต่ำ	ต่ำ
7	ต่ำ	สูง	ต่ำ
8	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความเข้าใจในตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้น และเชื่อว่าตนสามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นได้ รวมทั้งเห็นคุณค่าและความหมายของตนเองและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งก็คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

รูปแบบที่ 2 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความเข้าใจในตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้น น้อย แต่เชื่อว่าตนสามารถจัดการกับสิ่งต่างๆที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งเห็นคุณค่าและความหมายของตนเองและของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งรูปแบบนี้มีโอกาสเกิดขึ้นได้น้อย

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีความเข้าใจในตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนว่าสามารถจะจัดการสิ่งต่างๆได้แต่อย่างไรก็ตามบุคคลก็ยังเห็นคุณค่า ความหมายของตนและของสิ่งที่เกิดขึ้น

รูปแบบที่ 4 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า การที่บุคคลที่มีความเข้าใจและไม่สามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แต่ยังเห็นคุณค่าและความหมายของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง

รูปแบบที่ 5 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีความเข้าใจในตนเอง และสิ่งที่เกิดขึ้น รวมทั้งเชื่อว่าตนสามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ แต่เห็นคุณค่าและความหมายของตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเอง

รูปแบบที่ 6 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลมีความเข้าใจในตนเองและสิ่งที่เกิดขึ้น แต่ไม่มีความมั่นใจในความสามารถที่จะจัดการกับสิ่งต่างๆของตนรวมทั้งไม่เห็นคุณค่าของตนและการกระทำของตนและสิ่งที่เกิดขึ้นกับตน

รูปแบบที่ 7 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่ไม่เข้าใจตัวเองและสิ่งที่เกิดขึ้นรวมทั้งไม่เห็นคุณค่าของตน และการกระทำของตน และสิ่งที่เกิดขึ้น แต่เชื่อว่าตนสามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งรูปแบบนี้จะพบน้อย

รูปแบบที่ 8 เป็นรูปแบบที่แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่ไม่เข้าใจตนเอง และสิ่งที่เกิดขึ้น และไม่เชื่อว่าตนสามารถจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ รวมทั้งไม่เห็นคุณค่าความหมายของตนและสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งก็คือลักษณะของบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ

รูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 8 นั้น เป็นรูปแบบที่พบได้ และสอดคล้องกัน แต่เมื่อพิจารณา รูปแบบที่ 2 และ 7 ซึ่งรูปแบบที่บุคคลมีองค์ประกอบ Comprehensibility ต่ำ แต่มีองค์ประกอบ Manageability สูงทั้งสองรูปแบบนี้น่าจะพบได้น้อย เนื่องจากว่าเป็นการยากที่บุคคลซึ่งมองสิ่งต่างๆว่าไม่สามารถคาดการณ์ได้ รวมทั้งมีความรู้สึกสับสน และเต็มไปด้วยความไม่แน่นอนนั้นจะมีความคิดและความรู้สึกที่ตนนั้นสามารถจัดการสิ่งต่างๆได้ดี

รูปแบบที่ 3 นั้นถึงแม้ว่าบุคคลจะมีความรู้สึกที่ตนสามารถจัดการกับสิ่งต่างๆได้น้อย หรือไม่สามารถจัดการได้ ทั้งๆที่ตนมีความเข้าใจในปัญหาเหล่านั้นเป็นอย่างดี และรู้สึกกดดันก็ตาม แต่ถ้าบุคคลนั้นมีความเอาใจใส่อย่างมาก โดยเชื่อมั่นว่าเขาเข้าใจปัญหาและเผชิญหน้ากับมันอย่างมีกำลังใจ (MEสูง) ความรู้สึกเช่นนี้ ก็จะเป็นพลังจูงใจให้บุคคลเหล่านี้พยายามค้นหาวิธีการต่างๆ โดยไม่ล้มเลิกกลางคันจนกว่าบุคคลจะพบวิธีแก้ปัญหาได้ และนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ ดังนี้

รูปแบบ 3 C สูง + MA ต่ำ + ME สูง → C สูง + MA สูง + ME สูง
 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

รูปแบบที่ 6 ถ้าหากบุคคลไม่มีแรงจูงใจอย่างเช่น รูปแบบที่ 3 ที่เชื่อว่า คนสามารถเข้าใจสิ่งต่างๆ ได้มาก แต่มีความรู้สึกว่าการจัดการกับสิ่งต่างๆ ได้น้อย ก็มีแนวโน้มที่จะล้มเลิกความสนใจที่จะตอบสนองต่อสิ่งที่มากระทบตัวเขา ความรู้สึกเข้าใจที่มีอยู่มากก็เริ่มจะลดลงบุคคลจะเริ่มรู้สึกว่าสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นไม่สามารถอธิบายได้ เกิดความรู้สึกสับสน เริ่มรู้สึกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำความเข้าใจได้ (Incomprehensibility) ประกอบที่บุคคลรู้สึกว่าไม่มีแรงจูงใจที่มากกระตุ้นให้กำลังใจอยากค้นหาแหล่งช่วยเหลือต่างๆ ก็จะเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ได้ดังนี้

รูปแบบ 6 C สูง + MA ต่ำ + ME ต่ำ → C ต่ำ + MA ต่ำ + ME ต่ำ
 ซึ่งความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ

จากความสัมพันธ์ในรูปแบบ 3 และ 6 จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บุคคลมีความใส่ใจ และมีความตั้งใจที่จะจัดการกับปัญหาของตนเองจนสำเร็จ

รูปแบบที่ 4 และ 5 แสดงถึงความสำคัญของการเห็นคุณค่าและความหมาย โดยในรูปแบบที่ 5 เป็นลักษณะของบุคคลที่มีองค์ประกอบ C สูง และมีองค์ประกอบ MA สูง แต่มีองค์ประกอบ ME ต่ำ คือมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถเข้าใจและจัดการกับสิ่งต่างๆ ได้ดี แต่ขาดการเห็นคุณค่าและความหมายในตนเอง และในการกระทำของตน เช่น ในการแข่งขันถ้าบุคคลเชื่อว่าตนเองเข้าใจกฎของเกมในการเล่น เชื่อมั่นมีวิธีการจัดการในการที่จะเล่น เพื่อให้ได้ชัยชนะ แต่ในระหว่างแข่งขันหากบุคคลมีความประมาท และความประมาทนั้นมีผลให้บุคคลไม่สามารถทำได้อย่างที่ตั้งใจ ไม่สามารถได้ในสิ่งที่ตนต้องการตามความเข้าใจของตน เมื่อเกิดเหตุการณ์เช่นนี้ บุคคลเหล่านี้จะไม่มี ความมุ่งมั่น ขาดแรงจูงใจในการจัดการ มีความรู้สึกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นความล้มเหลว เกิดความรู้สึกท้อแท้และหมดกำลังใจ โดยไม่ได้มองปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่ท้าทาย คู้มค่าที่จะจัดการ ผลของความสัมพันธ์รูปแบบที่ 5 เช่นนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบได้แสดงได้ดังนี้

รูปแบบที่ 5 C สูง + MA สูง + ME ต่ำ → C ต่ำ + MA ต่ำ + ME ต่ำ
 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ที่นำไปสู่การเป็นบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลก

จากรูปแบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 3 ข้างต้นนั้น Antonovsky (1987) กล่าวว่า ทั้ง 3 องค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นสิ่งจำเป็นและองค์ประกอบที่เป็นแรงผลักดันของการเห็นคุณค่าความหมาย (Meaningfulness) คูเหมือนจะสำคัญที่สุด เพราะถ้าไม่มีองค์ประกอบนี้ การความสามารถเข้าใจได้ (Comprehensibility) สูงหรือมีความสามารถจัดการได้ (Manageability) สูง คูเหมือนว่าเป็นสิ่งที่ไม่ถาวร และองค์ประกอบของความสามารถจัดการได้จะไม่สำคัญ แต่การที่บุคคลจะมีความสามารถเข้าใจและจัดการได้ถ้าไม่เชื่อว่าวิธีการของตนมีอำนาจจัดการ มีคุณค่า มีความหมาย ความสำเร็จ และการปรับตัวก็จะเกิดขึ้นได้น้อย เพราะฉะนั้น Antonovsky เชื่อว่าความสำเร็จและการปรับตัวอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ขึ้นกับองค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลกทั้ง 3 องค์ประกอบ

ความสำคัญของความเข้มแข็งในการมองโลก

บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง (Strong Sense of Coherence) จะรับรู้และประเมินสิ่งเร้าที่ได้รับโดยก่อให้เกิดอารมณ์และความเครียดแตกต่างจากบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ (Weak Sense of Coherence) นั่นคือ เมื่อบุคคลประสบกับสิ่งเร้าต่างๆ ความเข้มแข็งในการมองโลกจะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้และประเมินสิ่งเร้าที่เกิดขึ้น (Antonovsky, 1978: 135-136) โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ในด้านการประเมินสิ่งเร้า บุคคลสามารถรับรู้และประเมินสิ่งเร้าที่เกิดขึ้นได้ทั้งในทางบวกหรือทางลบ ในสถานการณ์ บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่างกันจะรับรู้และประเมินสถานการณ์ต่างกัน เช่นเดียวกัน โดยบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะรับรู้และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นด้วยความสบายใจ มีความขัดแย้งและรู้สึกที่ตนถูกคุกคามน้อยกว่า ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ จะรับรู้และประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเหล่านั้นว่าเป็นสิ่งก่อให้เกิดความเครียดและคุกคามการดำรงอยู่ของตน (Antonovsky, 1979-1987 cited in Carmel and Berstein, 1990: 52) ทั้งนี้เนื่องจากว่า บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง มีความสามารถในการเข้าใจ และมีความสามารถที่จะจัดการมากกว่า จึงมองว่าความเครียดที่เกิดขึ้นนั้นเป็นสิ่งที่ทำทลาย คุ่มค่าที่จะจัดการ มากกว่าจะมองว่าเป็นภาระหนัก

2. ในการรับรู้ทางอารมณ์ เมื่อมีสิ่งเร้าที่เกิดความเครียดสิ่งเดียวกันมากกระทบบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะรู้สึกมีความหวังและตื่นเต้น ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความ

เข้มแข็งในการมองโลกต่ำจะรู้สึกสิ้นหวังและเฉื่อยชา นอกจากนี้ก็จะรู้สึกสับสนปราศจากความคิด จะเข้าไปเผชิญกับปัญหา มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาตั้งแต่เริ่มแรก การรับรู้ความเครียดด้วยความสบายใจและไม่รู้สึกว่าถูกกดดันมาก จะทำให้บุคคลมีความรู้สึกที่อยากที่จะหาวิธีการต่างๆ ในการเผชิญกับปัญหา แต่อารมณ์ที่ขุ่นมัวไม่ชัดเจน สับสน จะนำไปสู่การแก้ปัญหาโดยการใช้กลไกป้องกันตัวเอง และหลีกเลี่ยงปัญหา

3. ในการมองแนวทางแก้ไขปัญหา บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง จะมองแนวทางในการแก้ไขปัญหาคือชัดเจน เฉพาะเจาะจง พิจารณาได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริงและก่อนที่จะกระทำการใดๆ บุคคลเหล่านี้จะคัดเลือ่วิธีการที่เหมาะสมในการที่จะนำมาเผชิญกับความเครียดหรือปัญหาต่างๆ ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำจะสับสนและพยายามวิงวอนความช่วยเหลือจากแหล่งต่างๆ ไปเรื่อยๆ

4. ในด้านการจัดการกับปัญหา เมื่อเผชิญกับปัญหา บุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะมีความสามารถเลือกวิธีที่เหมาะสมและวิธีการต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการกับปัญหาได้มากกว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ (Nyamathi, 1993: 152) นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง มีการเตรียมพร้อมที่จะเผชิญปัญหา เช่น การหาข้อมูลต่างๆ การเตรียมตัวสำหรับสิ่งต่างๆ ที่จะมาถึง การให้ความใส่ใจ และยอมเปลี่ยนแปลงบางสิ่งเพื่อสิ่งที่ดีกว่า (Mc Sherry and Holm, 1994: 485) ในทางตรงกันข้ามบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ มีแนวโน้มที่จะหลีกเลี่ยงและเลือกวิธีที่จะไม่เผชิญกับปัญหา โดยมีความรู้สึกว่าตนถูกกดดันมาก เป็นผลให้เกิดความรู้สึกหมดหวัง เหนื่อยหน่าย และมีแรงจูงใจเพียงเล็กน้อยที่จะเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ (Antonovsky, 1984 1988 cited in Post-White and other, 1996: 1572)

การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลก

Antonovsky (1982: 187-188) กล่าวว่า ความเข้มแข็งในการมองโลก มีการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิด จากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่ได้รับ ในวัยทารกและวัยเด็กเป็นวัยที่ค่อนข้างจะมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นน้อย ได้รับการตอบสนองต่างๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มากนัก สิ่งเร้าต่างๆ อาจไม่มากมาย การสร้างความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นลักษณะที่เริ่มต้นและมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงได้ (Tentative Sense of Coherence)

เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงสำคัญที่จะสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน ในวัยรุ่นตอนต้นนั้น เป็นช่วงของความสับสนไม่สามารถคาดการณ์ได้ และเป็นช่วงของการทดลอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ตอนกลางจะเริ่มมีเอกลักษณ์เฉพาะตนมากขึ้น จากการเข้าสู่สังคม การทดลองต่างๆเริ่มจะเป็น รูปแบบที่เด่นชัดขึ้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการตัดสินใจและการเลือกเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติในช่วงวัยรุ่นและประสบการณ์ต่างๆที่วัยรุ่นได้รับ ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกที่ถูกสร้างขึ้นในวัยเด็ก เปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบที่เด่นชัดขึ้น (Definitive Sense of Coherence) อย่างไรก็ตามประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้มีผลทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของวัยรุ่นเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

จากการศึกษาค้นคว้าของ Antonovsky and Sage (1986: 220) พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกนั้น สามารถเสริมสร้างและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้นได้มากในช่วงวัยรุ่น และความมั่นคงของชุมชนที่อยู่อาศัยมีผลต่อการพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคล โดย Antonovsky and Sage อภิปรายถึงผลการทดลองครั้งนี้ว่า เนื่องจากมีความเปลี่ยนแปลงในช่วงวัยรุ่นนั้น เริ่มจากความสับสนไม่เข้าใจในตนเอง มาสู่การเข้าใจตนเองและมีเอกลักษณ์เฉพาะตนมากขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้สอดคล้องกับการเพิ่มขึ้นของความเข้มแข็งในการมองโลกในด้านความสามารถเข้าใจได้ และความสามารถจัดการได้ นอกจากนี้ความมั่นคงของชุมชนมีผลต่อการพัฒนาความรู้สึกของบุคคลที่ว่า โลกรอบตัวของบุคคลนั้นสามารถคาดการณ์และจัดการได้

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก

จากความสำคัญของความเข้มแข็งในการมองโลก จะเห็นว่าการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการมองโลกให้เกิดขึ้นกับเด็ก น่าจะเป็นปัจจัยที่มีประโยชน์ให้เด็กเหล่านี้มีความสามารถจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในอนาคต โดยคงไว้ซึ่งภาวะสุขภาพจิตที่ดี Antonovsky (1982) ได้รวบรวมเสนอปัจจัยที่ช่วยให้บุคคลมีประสบการณ์ในชีวิตที่จะเสริมสร้างพัฒนาและคงไว้ซึ่งความเข้มแข็งในการมองโลกดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านจิตใจ (Psychological Source) เป็นผลมาจากประสบการณ์ชีวิตและพัฒนาการตั้งแต่วัยเด็ก การที่เด็กรู้สึกว่าคุณเองหมดหวัง หมดทางแก้ไข ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความรักความอบอุ่น ประสบการณ์ชีวิตเช่นนี้จะทำให้ขาดการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการมองโลก หากเด็กได้รับประสบการณ์ที่ตรงกันข้าม กับที่กล่าวมาในข้างต้น เช่น ได้รับความรักความอบอุ่น

ความมั่นคงในชีวิต ก็จะทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่เป็นการเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็งในการมองโลกขึ้น นอกจากนี้ การเลี้ยงดูที่ทำให้บุคคลมีรูปแบบการปรับตัวที่ยืดหยุ่นได้ มีเหตุผล ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้ความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้นด้วย

2. ปัจจัยทางด้านโครงสร้างสังคม (Social - Structure Source) ได้แก่ ระดับชนชั้นในสังคม กฎระเบียบ ค่านิยมที่สืบทอดจากบิดา มารดา แหล่งสนับสนุนทางสังคม ความเป็นปึกแผ่น การรวมตัวกันของบุคคลในสังคม การมีข้อผูกพันต่อกันของบุคคลในสังคม สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลมีประสบการณ์ของความมั่นใจในการเผชิญกับปัญหา อันจะมีส่วนในการส่งเสริมให้บุคคลความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้น

Antonovsky (1982: 188) กล่าวว่า ประสบการณ์ทางสังคม ที่ทำให้บุคคลรู้สึกว่าคุณไม่มีส่วนร่วม ไม่มีทางเลือกในประสบการณ์ของเขา และไม่ได้เตรียมตัวสำหรับเหตุการณ์นั้น เช่น การเป็นม่าย สงคราม ผู้อพยพ การตายของบุตร การสูญเสียงาน ความโชคร้ายลุ่มจม ความสำคัญของประสบการณ์เหล่านี้ จะนำมาซึ่งการเพิ่มความรู้สึกว่าไม่สามารถคาดการณ์ได้หลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมีผลทำให้มีความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ ดังนั้น การที่จะเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลก คือการช่วยให้บุคคลมีการรับรู้ว่าสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวนั้น สามารถคาดการณ์ได้ และมีแหล่งที่จะช่วยเหลือได้ ให้ความเครียดที่เพิ่มขึ้นสามารถถูกจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Nyamathi, 1993: 167)

ดังนั้นความเข้มแข็งในการมองโลกจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ซึ่งจะทำให้มีความสามารถในการจัดการกับปัญหา กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จในชีวิต โดยในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดความเข้มแข็งในการมองโลกของ Antonovsky ซึ่งประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

ความสามารถเข้าใจได้ คือ การที่บุคคลมองสิ่งที่มากระทบว่าเป็นสิ่งที่สามารถจัดการได้ หนีปัญหา และการจัดการได้มีโครงสร้างเด่นชัด มากกว่าที่จะมองว่ามันเป็นสิ่งรบกวน สับสน ยุ่งเหยิง ไม่แน่นอน และเกิดขึ้นโดยไม่สามารถคาดการณ์หรืออธิบายได้ของบุคคลไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก แต่กลับมองว่าเป็นสิ่งที่คาดการณ์และเข้าใจได้

ความสามารถจัดการได้ คือ การที่บุคคลมองว่าตนมีวิธีการที่จะนำมาจัดการให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการ ซึ่งสิ่งที่นำมาจัดการนั้นอาจนำมาจากภายในตนเอง หรือจากแหล่งอื่นๆ บุคคลที่มีองค์ประกอบสูงด้านนี้ จะไม่รู้สึกว่าตนตกเป็นเหยื่อของเหตุการณ์ หรือมีความรู้สึกที่ว่าชีวิตตนไม่มีความยุติธรรม เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ร้ายแรงในชีวิต บุคคลเหล่านี้จะพยายามปรับตัวให้อยู่ได้ โดยจะไม่มัวเสว่ร่ากับเหตุการณ์นั้น

การเห็นคุณค่าความหมาย คือ การที่บุคคลรับรู้ว่ามีปัญหาหรือความต้องการที่เกิดขึ้นนั้น ตนมีความสามารถและกำลังพอที่จะเข้าไปจัดการ โดยมองว่ามันเป็นสิ่งที่ท้าทายคุณค่าที่จะจัดการมากกว่าที่จะมองว่าเป็นปัญหาหรือภาระหนัก เมื่อมีความยากลำบากเกิดขึ้นแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่ต้องการบุคคลเหล่านี้ก็เต็มใจและมีกำลังใจ ที่จะจัดการและพร้อมที่จะค้นหาความหมายจากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นและจะตัดสินใจเลือกทำสิ่งที่ดีที่สุด เพื่อให้ผ่านความยากลำบากนั้นไปได้ อย่างดีที่สุด

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

McSherry and Holm (1994: 477- 485) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความแตกต่างของระดับความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคล ที่มีผลต่อภาวะทางจิตใจและร่างกาย พบว่า เมื่อกระตุ้นให้กลุ่มทดลองเกิดความเครียด ทั้ง 3 กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงภาวะทางจิตใจ โดยรู้สึกอึดอัดไม่สบายใจ และพบว่ากลุ่มที่มีระดับความเข้มแข็งในการมองโลกต่ำ จะมีความอึดอัดไม่สบายใจมากที่สุด นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบอีกว่ากลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะเลือกวิธีจะปรับตัวโดยการเผชิญกับปัญหา น้อยกว่ากลุ่มที่เข้มแข็งในการมองโลกในระดับกลางและสูง ผลการศึกษานี้สนับสนุนแนวความคิดของ Antonovsky ที่กล่าวว่าบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงจะมีความยินดี มองสิ่งต่างๆ ไปในทางที่ดี ซึ่งการที่บุคคลมองสิ่งต่างๆ ในทางที่ดีนี้ จะทำให้เขารู้สึกว่าชีวิตมีโอกาสประสบความสำเร็จทั้งนี้ เพราะคุณลักษณะในการมองโลกนั้นเกี่ยวพันกับการที่บุคคลนั้นเชื่อว่า พวกเขามีความสามารถที่จะจัดการกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Post-White *et al.* (1996: 1572- 1574) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของ การมีความหวัง (Sense of Hope) กับความเข้มแข็งในการมองโลก (Sense of Coherence) พบว่า การมีความหวังมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยบุคคลที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกและบุคคลที่มีความหวัง จะมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน คือ เมื่อพบกับสิ่งเร้า

ไม่ว่าจะเป็น ทางบวกหรือทางลบ บุคคลนั้นๆยอมรับ วิธีการต่างๆ ที่สามารถเป็นไปได้ มองเห็น ความคาดหวังของตนและเป้าหมายในอนาคตได้อย่างแน่นอน และสามารถดัดแปลงวิธีการต่างๆ มาเพื่อให้ตนได้รับความสำเร็จตามเป้าหมาย

Carstens and Spangenberg (1997: 1211-1220) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับโรคซึมเศร้า และ ความเข้มแข็งในการมองโลก พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติกับภาวะซึมเศร้า และคุณลักษณะความรู้สึกว่ามีความหมายเป็นตัวทำนายที่ดีที่สุด ของภาวะซึมเศร้า

สมจิต หนูเจริญกุล และคณะ (2532: 186) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของสิ่งรบกวนใน ชีวิตประจำวัน ความเข้มแข็งในการมองโลก และการรับรู้ความผาสุกในชีวิตของอาจารย์พยาบาล ในมหาวิทยาลัย โดยศึกษาในอาจารย์พยาบาล ของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล และอาจารย์พยาบาลของคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ พบว่าอายุไม่สามารถอธิบายความแปรปรวนของความเข้มแข็งในการมองโลกได้

กังสาดล สุทธิธรรม (2535: 61, 72) ได้ทำการศึกษาเรื่องตัวแปรที่มีความสัมพันธ์และ ทำนายความเหนื่อยหน่ายของพยาบาลในหอผู้ป่วยหนัก โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาล ทวีปสังกัดกองโรงพยาบาลภูมิภาค ภาคเหนือ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางลบกับความเหนื่อยหน่ายด้านความอ่อนล้า ทางอารมณ์การลดความสำเร็จส่วนบุคคลและความเหนื่อยหน่ายโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ น้อยกว่า.001 และความเข้มแข็งในการมองโลกสามารถอธิบายความแปรปรวนของความ เหนื่อยหน่าย ด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ได้ดีที่สุด และพบว่าความเข้มแข็งในการมองโลก เป็น ปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้พยาบาลปรับตัวด้านอารมณ์ และความคับข้องใจในการปฏิบัติงาน

พัชรินทร์ นินทจันทร์ (2538: 50) ได้ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็ง ในการมองโลก กับความวิตกกังวลประจำตัวนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกมีความสัมพันธ์ทางลบกับความวิตกกังวลประจำตัว อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติระดับ.05 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระดับสูง

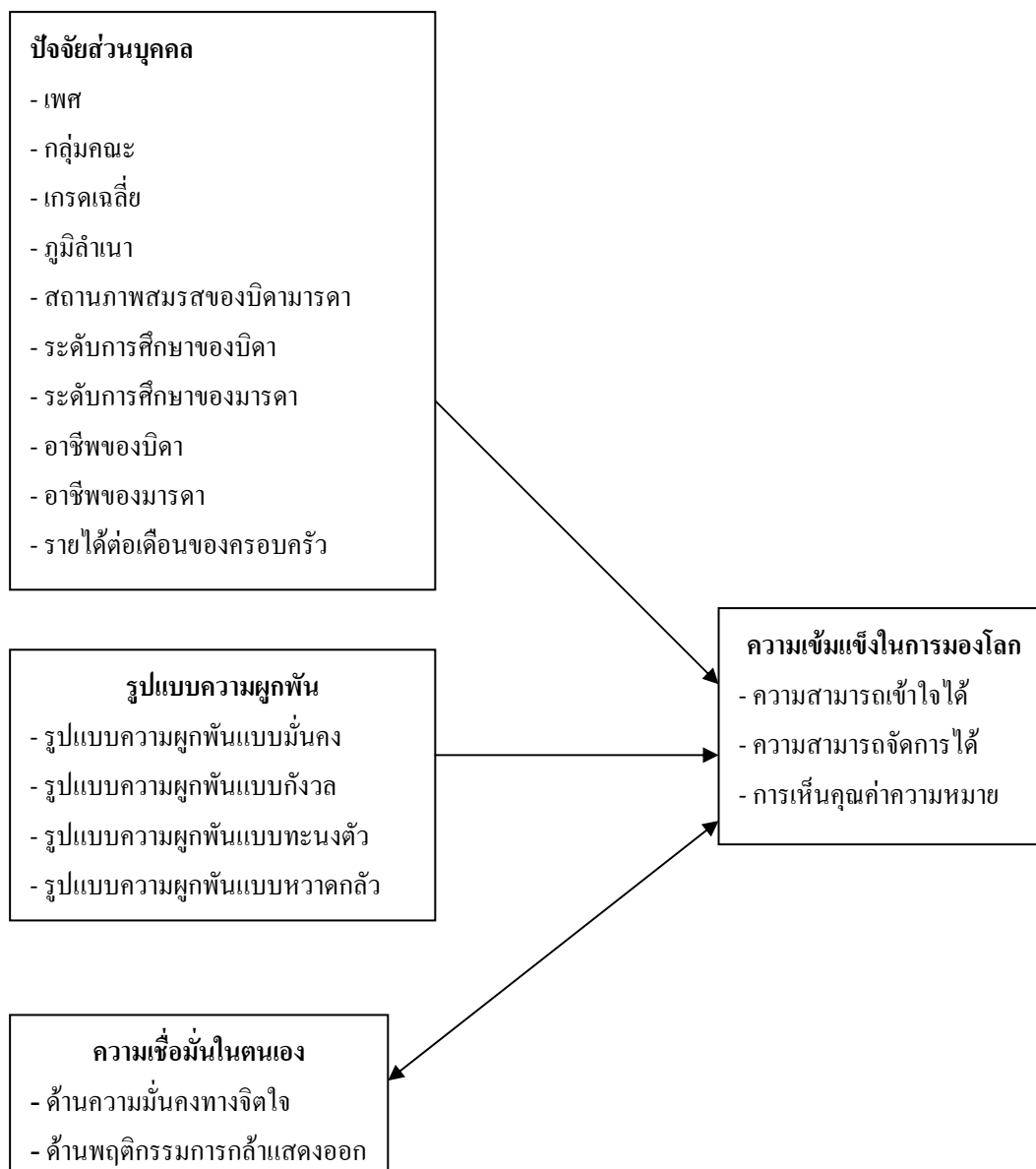
อุทัยทิพย์ จันทร์เพ็ญ (2539) ได้ทำการศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวโลกอสต่อการเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกของผู้ติดยาที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล พบว่า หลังการทดลองผู้ป่วยที่ติดยาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแนวโลกอสมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นันทิยา เอกธิตมกิจ (2542) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกวนนิยมนิยมแบบรายบุคคลและแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของเยาวชนในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณี กรุงเทพมหานคร พบว่า เยาวชนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกวนนิยมนิยมแบบรายบุคคลมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงกว่าเยาวชนที่ไม่ได้ให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน
แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการ
มองโลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลก
แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมอง
โลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่าง
กัน

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลก
แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการ
มองโลกแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลก
แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมอง
โลก

สมมติฐานที่ 3.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความ
สัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

สมมติฐานที่ 3.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออกของนิสิต มี
ความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็ง ในการมองโลกของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรคือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ภาคต้น ปีการศึกษา 2551 จำนวน 4,162 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ.2551)

กลุ่มตัวอย่าง

โดยในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่1 การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (Finite population) จากสูตรที่ใช้ในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง คือสูตรของ Yamane

$$n = \frac{N}{1+Ne}$$

เมื่อ n = จำนวนขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e^2 = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้มีได้ (กำหนดให้ =0.05)

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } n &= \frac{4,162}{1 + 4,162^{(0.05)^2}} \\ &= 365 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 365 คน

ขั้นตอนที่ 2 จากขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จะคำนวณสัดส่วน โดยใช้วิธีคำนวณสัดส่วนตัวอย่างจากนิสิตในแต่ละสาขา จะได้จำนวนนักศึกษา ดังนี้

$$X = \frac{nN}{N}$$

โดย X = จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มคณะแยกตามเพศ
 n = จำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ซึ่งสามารถแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้ ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่มคณะ

กลุ่มคณะ	คณะ	จำนวน ประชากร (N)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (n)
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์	คณะมนุษยศาสตร์	477	42
	คณะบริหารธุรกิจ	448	39
	คณะเศรษฐศาสตร์	352	31
	คณะสังคมศาสตร์	327	29
	คณะศึกษาศาสตร์	218	19
	รวม	1,822	160
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	คณะวิศวกรรมศาสตร์	606	53
	คณะวิทยาศาสตร์	513	45
	คณะอุตสาหกรรมเกษตร	336	29
	คณะเกษตร	286	25
	คณะวนศาสตร์	283	25
	คณะประมง	216	19
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	55	5
	คณะเทคนิคการสัตวแพทย์	45	4
	รวม	2,340	205
รวมทั้งหมด		4,162	365

ขั้นตอนที่ 3 จากกลุ่มตัวอย่างนี้สุ่มจำแนกตามคณะ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างตามที่ได้คำนวณไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและตอบ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามประกอบด้วยเพศ กลุ่มคณะ เกรดเฉลี่ย ภูมิฐานะ สถานภาพสมรสของบิดา มารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และ รายได้ต่อเดือนของครอบครัว โดยลักษณะคำถามในแบบส่วนนี้เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบความผูกพัน

แบบสอบถามรูปแบบความผูกพันพัฒนามาจากแบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดฉบับปรับปรุง โดย Fraley, Waller and Brennan (2000) (The Experience in Close Relationship scales- Revised) (ECR-R) แบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดฉบับปรับปรุง ซึ่งวัด 2 ด้าน คือ ด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับด้านการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด จากนั้นจึงนำคะแนนทั้งสองด้านมาแยกเป็นรูปแบบความผูกพัน 4 รูปแบบ คือ รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง รูปแบบความผูกพันแบบกังวล รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน และรูปแบบความผูกพันแบบเบี่ยงเบน หลีกเลี่ยง คำถามทั้งหมด 36 ข้อ เป็นด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและด้านการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดด้านละ 18 ข้อ มีค่าคะแนน 5 ระดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน	คะแนน
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
ไม่ตรงเลย	1	5
ไม่ค่อยตรง	2	4
ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	3	3
ตรงมาก	4	2
ตรงมากที่สุด	5	1

การแปลผล

คะแนนที่ได้จากแบบวัดความผูกพันจะแบ่งคะแนนออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ ด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิด และด้านการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิด

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนรูปแบบความผูกพันเป็นรายชื่อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนต่ำสุด} &= 1 & \text{คะแนน} & & \text{คะแนนสูงสุด} &= 5 & \text{คะแนน} \\ \text{อันตรภาคชั้น} &= & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} &= & \frac{5 - 1}{2} &= 2 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกระดับความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิด และระดับการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดออกเป็น 2 ระดับ มีดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความวิตกกังวลและระดับการหลีกเลี่ยงรายชื่อ
1.00 – 3.00	ระดับต่ำ
3.01 – 5.00	ระดับสูง

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนรูปแบบความผูกพันเป็นรายด้าน

การแบ่งระดับคะแนนรูปแบบความผูกพันเป็นรายด้าน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิด และด้านการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิด ด้านละ 18 ข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนต่ำสุด} &= 18 & \text{คะแนน} & & \text{คะแนนสูงสุด} &= 90 & \text{คะแนน} \\ \text{อันตรภาคชั้น} &= & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} &= & \frac{90 - 18}{2} &= 36 \end{aligned}$$

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความวิตกกังวลและระดับการหลีกเลี่ยงภัยด้าน
18-54	มีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงภัยจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดต่ำ
55-90	มีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงภัยจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสูง

เมื่อได้คะแนนทั้ง 2 ด้าน นำผลที่ได้มาแยกเป็นรูปแบบความผูกพันได้ 4 รูปแบบ ดังนี้

ความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	การหลีกเลี่ยงภัยจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	
	ต่ำ	สูง
ต่ำ	รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง	รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน
สูง	รูปแบบความผูกพันแบบกังวล	รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง

แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง โดยผู้วิจัยได้สรุปและแบ่งลักษณะของผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเองออกเป็น 2 ด้าน มีคำถามทั้งหมด 22 ข้อ มีค่าคะแนน 4 ระดับ ลักษณะคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ กำหนดการให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน คำถามเชิงบวก	คะแนน คำถามเชิงลบ
เคยเป็นประจำ	4	1
บ่อยครั้ง	3	2
เคยเป็นบางครั้ง	2	3
ไม่เคยเลย	1	4

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนความเชื่อมั่นในตนเองเป็นรายข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนต่ำสุด} &= 1 \text{ คะแนน} & \text{คะแนนสูงสุด} &= 4 \text{ คะแนน} \\ \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{4 - 1}{3} = 1 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกระดับความเชื่อมั่นในตนเองออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความเชื่อมั่นในตนเองรายข้อ
1.00 – 2.00	ระดับต่ำ
2.01 – 3.00	ระดับปานกลาง
3.01 – 4.00	ระดับสูง

เกณฑ์การแบ่งระดับความเชื่อมั่นในตนเองเป็นรายด้าน

การแบ่งระดับความเชื่อมั่นในตนเองเป็นรายด้าน ซึ่งแบ่งเป็น 2 ด้าน คือ ด้านความมั่นคงทางจิตใจ และด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก ด้านละ 11 ข้อ

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 11 \text{ คะแนน} \quad \text{คะแนนสูงสุด} = 44 \text{ คะแนน}$$

$$\text{อันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{44 - 11}{3} = 11$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรายภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกระดับความมั่นคงทางจิตใจและด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความเชื่อมั่นในตนเองรายด้าน
11.00 – 22.00	ระดับต่ำ
22.01 – 33.00	ระดับปานกลาง
33.01 – 44.00	ระดับสูง

เกณฑ์การแบ่งระดับความเชื่อมั่นในตนเองเป็นโดยรวม

คะแนนความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวม ซึ่งประกอบด้วย 22 ข้อ

$$\text{คะแนนต่ำสุด} = 22 \text{ คะแนน} \quad \text{คะแนนสูงสุด} = 88 \text{ คะแนน}$$

$$\text{อันตรายภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{88 - 22}{3} = 22$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรายภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกระดับความเชื่อมั่นในตนเองเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวม
22.00 – 44.00	ระดับต่ำ
44.01 – 66.00	ระดับปานกลาง
66.01 – 88.00	ระดับสูง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก

แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกใช้แนวคิดของ Antonovsky (1987) มีคำถามทั้งหมด 30 ข้อ มีค่าคะแนน 4 ระดับ ลักษณะคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ กำหนดการให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น	คะแนน	คะแนน
	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
จริงมากที่สุด	4	1
จริงมาก	3	2
จริงน้อย	2	3
ไม่จริงเลย	1	4

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นรายข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนต่ำสุด} &= 4 \text{ คะแนน} & \text{คะแนนสูงสุด} &= 1 \text{ คะแนน} \\ \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{4 - 1}{3} = 1 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกระดับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความเข้มแข็งในการมองโลกรายข้อ
1.00 – 2.00	ระดับต่ำ
2.01 – 3.00	ระดับปานกลาง
3.01 – 4.00	ระดับสูง

เกณฑ์การแบ่งระดับคะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นรายด้าน

การแบ่งระดับความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านความสามารถเข้าใจ ได้ ด้านความสามารถจัดการได้ และด้านการเห็นคุณค่าความหมาย ด้านละ 10 ข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนต่ำสุด} &= 10 \text{ คะแนน} & \text{คะแนนสูงสุด} &= 40 \text{ คะแนน} \\ \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{40 - 10}{3} = 10 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกทั้ง 3 ด้าน ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความเข้มแข็งในการมอง โลกรายด้าน
10.00 – 20.00	ระดับต่ำ
20.01 – 30.00	ระดับปานกลาง
30.01 – 40.00	ระดับสูง

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{40 - 10}{3} = 10$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกการจัดการได้เป็น 3 ระดับดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความเข้มแข็งในการมอง โลกรายด้าน
10.00 – 20.00	ระดับต่ำ
20.01 – 30.00	ระดับปานกลาง
30.01 – 40.00	ระดับสูง

เกณฑ์การแบ่งระดับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นโดยรวม

คะแนนความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม ซึ่งประกอบด้วย 30 ข้อ

$$\begin{aligned} \text{คะแนนต่ำสุด} &= 30 \text{ คะแนน} & \text{คะแนนสูงสุด} &= 120 \text{ คะแนน} \\ \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{120 - 30}{3} = 30 \end{aligned}$$

เมื่อได้ค่าความกว้างของอันตรภาคชั้น ผู้วิจัยได้นำค่าที่ได้มาจำแนกระดับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็น 3 ระดับมีดังนี้

ช่วงคะแนน	ระดับความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม
30.00 – 60.00	ระดับต่ำ
60.01 – 90.00	ระดับปานกลาง
90.01 – 120.00	ระดับสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการวิจัยไปทดสอบหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้คือ

1. การหาความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถาม และนำมาปรับแก้ไขปรับปรุงข้อความคำถามในด้านภาษา และความชัดเจน เพื่อความเข้าใจได้ง่ายต่อการตอบแบบสอบถาม

2. การทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา มาทำการทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ

ใกล้เคียงกับกลุ่มที่จะศึกษา จำนวน 30 คน (Try Out) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยคำนวณสัมประสิทธิ์คอนบาคแอลฟา (Cronbach 's Coefficient alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้
2. เก็บรวบรวมแบบสอบถามพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุด
3. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจสอบพิจารณาความสมบูรณ์ครบถ้วนของกระดาษคำตอบทุกฉบับเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามสถิติโดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ 0.05 และ 0.01

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ผู้วิจัยใช้จำนวน (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

2. ค่า t-test เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม
3. ค่า F-test เพื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม เป็นต้นไป และ เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ LSD (Least Significant Difference)
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลก
5. กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ 0.05 และ 0.01

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบความผูกพัน

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มแข็งในการมองโลก

ส่วนที่ 5 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

(n=365)			
	ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ			
	ชาย	144	39.5
	หญิง	221	60.5
กลุ่มคณะ			
	กลุ่มคณะสังคมศาสตร์	160	43.8
	กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	205	56.2
เกรดเฉลี่ย			
	2.5 และต่ำกว่า	112	30.7
	2.51-3.00	137	37.5
	3.01 เป็นต้นไป	116	31.8
	Mean = 2.77	S.D. = 0.48	Min = 1.50 Max =3.85
ภูมิลำเนา			
	ต่างจังหวัด	168	46.0
	กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	197	54.0
สถานภาพสมรสของบิดามารดา			
	อาศัยอยู่ร่วมกัน	280	76.7
	แยกกันอยู่/หย่าร้าง/ หม้าย	85	23.3

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n=365)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษาของบิดา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	84	23.0
มัธยมศึกษา/ปวช/ปวส.	98	26.9
ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี	183	50.1
ระดับการศึกษาของมารดา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	106	29.0
มัธยมศึกษา/ปวช/ปวส.	100	27.4
ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี	159	43.6
อาชีพของบิดา		
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	166	45.5
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	101	27.7
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	98	26.8
อาชีพของมารดา		
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	138	37.8
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	95	26.0
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	132	36.2
รายได้ต่อเดือนของครอบครัว		
20,000 บาทและต่ำกว่า	103	28.2
20,001-40,000 บาท	100	27.4
40,001-60,000 บาท	76	20.9
60,001 บาท เป็นต้นไป	86	23.5
Mean = 51,464บาท	S.D. = 92,891.39 บาท	Median = 35,000

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลในตารางที่ 3 สรุปได้ดังนี้

เพศ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ60.5) นอกนั้นเป็นเพศชาย (ร้อยละ39.5)

กลุ่มคณะ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งหนึ่งอยู่กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ 56.2) นอกนั้นอยู่กลุ่มคณะสังคมศาสตร์ (ร้อยละ43.8)

เกรดเฉลี่ย พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย2.51-3.00 (ร้อยละ37.5) รองลงมามีเกรดเฉลี่ย3.01เป็นต้นไป (ร้อยละ31.8) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีเกรดเฉลี่ย 2.5 และต่ำกว่าน้อยที่สุด (ร้อยละ30.7) โดยมีเกรดเฉลี่ย 2.7

ภูมิลำเนา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล(ร้อยละ54.0) นอกนั้นนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด (ร้อยละ8.5)

สถานภาพสมรสของบิดามารดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเกินครึ่งหนึ่งมีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน(ร้อยละ76.7) นอกนั้นนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีสถานภาพสมรสของบิดามารดาแยกกันอยู่หรือหย่าร้างหรือเสียชีวิต (ร้อยละ23.3)

ระดับการศึกษาของบิดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาของบิดาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ50.1) รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษา/ ปวช./ ปวส. (ร้อยละ26.9) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาของบิดาต่ำกว่ามัธยมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ8.5)

ระดับการศึกษาของมารดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาของมารดาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ43.6) รองลงมาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษา (ร้อยละ29.0) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาของมารดาระดับมัธยมศึกษา/ ปวช./ ปวส.มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ27.4)

อาชีพของบิดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ45.5) รองลงมา คือ รับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ27.7) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่บิดามีอาชีพอื่นๆ (เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต) มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ26.8)

อาชีพของมารดา พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดามีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ37.8) รองลงมา คือ อาชีพอื่นๆ (เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต) (ร้อยละ36.2) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มารดามีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ26.0)

รายได้ต่อเดือนของครอบครัว พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัว 20,000 บาทและต่ำกว่า (ร้อยละ28.2) รองลงมา คือ 20,001-40,000 บาท (ร้อยละ 27.4) และ 60,001 บาทเป็นต้นไป (ร้อยละ23.6) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัว 40,001-60,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ20.8) โดยมีรายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 51,429 บาท

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบความผูกพัน

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความวิตกกังวล จากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n=365)

ความวิตกกังวลจากการมี สัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
*1.ฉันกลัวว่าจะสูญเสียความรักจาก เพื่อนสนิทของฉันไป	30 (8.2)	132 (36.2)	104 (28.5)	68 (18.6)	31 (8.5)	3.17	1.09	สูง
*2.ฉันกลัวอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะ ไม่ต้องการอยู่กับฉัน	15 (4.1)	78 (21.4)	110 (30.1)	109 (29.9)	53 (14.5)	2.71	1.08	ต่ำ
*3.ฉันกลัวอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะ ไม่รักฉันจริง	17 (4.7)	66 (18.1)	95 (26.0)	115 (31.5)	72 (19.7)	2.56	1.13	ต่ำ
*4.ฉันกังวลว่าเพื่อนสนิทจะไม่ใส่ใจ ฉันเท่าที่ฉันใส่ใจเขา	17 (4.7)	69 (18.9)	101 (27.7)	118 (32.3)	60 (16.4)	2.63	1.10	ต่ำ
*5.ฉันหวังอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะมี ความรู้สึกแนแน่เพื่อนต่อฉันเท่าที่ฉันมี ต่อเขา	37 (10.1)	128 (35.1)	117 (32.1)	62 (17.0)	21 (5.8)	3.27	1.04	สูง
*6.ฉันกังวลมากเกี่ยวกับความสัม พันธ์ของฉันกับเพื่อนสนิท	11 (3.0)	72 (19.7)	109 (29.9)	125 (34.2)	48 (13.2)	2.65	1.03	ต่ำ
*7.ฉันกลัวว่าเพื่อนสนิทจะไปสนใจ คนอื่นถ้าห่างไกลฉัน	12 (3.3)	53 (14.5)	87 (23.8)	134 (36.7)	79 (21.6)	2.41	1.08	ต่ำ
*8.ถ้าฉันแสดงความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อน สนิท ฉันกลัวว่าเพื่อนสนิทจะไม่รู้สึก ต่อฉันในแบบเดียวกัน	11 (3.0)	48 (13.2)	101 (27.7)	137 (37.5)	68 (18.6)	2.44	1.03	ต่ำ
9.ฉันไม่ค่อยกังวลว่าเพื่อนสนิทจะ ห่างเหินฉันไป	28 (7.7)	127 (34.8)	120 (32.9)	71 (19.5)	19 (5.2)	2.80	1.01	ต่ำ
*10.เพื่อนสนิททำให้ฉันสับสนใน ตัวตนของตัวเอง	1 (0.3)	36 (9.9)	80 (21.9)	130 (35.6)	118 (32.3)	2.10	0.97	ต่ำ
11.ฉันไม่ค่อยกังวลว่าจะถูกทอดทิ้ง	37 (10.1)	122 (33.4)	115 (31.5)	70 (19.2)	21 (5.8)	2.77	1.05	ต่ำ
*12.ฉันพบว่าเพื่อนสนิทไม่ยอมอยู่ ใกล้ชิดฉันเท่าที่ฉันอยากจะทำให้เป็น	2 (0.5)	34 (9.3)	105 (28.8)	147 (40.3)	77 (21.1)	2.28	0.91	ต่ำ

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n=365)

ความวิตกกังวลจากการมี สัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
*13. บางครั้งเพื่อนสนิทของฉัน เปลี่ยนไปโดยไม่มีเหตุผล	16 (4.4)	52 (14.2)	118 (32.3)	121 (33.2)	58 (15.9)	2.58	1.05	ต่ำ
*14. บางครั้งฉันใกล้ชิดกับคนอื่นมาก เกินไปทำให้ผู้อื่นอวยหนี	4 (1.1)	36 (9.9)	112 (30.7)	130 (35.6)	83 (22.7)	2.31	0.96	ต่ำ
*15. ฉันกลัวว่าเมื่อเพื่อนสนิทรู้จักฉัน มากขึ้น เขาจะไม่ชอบในตัวของฉัน	2 (0.5)	38 (10.4)	75 (20.5)	139 (38.1)	111 (30.4)	2.13	0.98	ต่ำ
*16. ฉันโกรธที่ฉันไม่ได้รับความรัก ใคร่และกำลังใจจากเพื่อนสนิทของ ฉัน	7 (1.9)	36 (9.9)	97 (26.6)	104 (28.5)	121 (33.2)	2.19	1.06	ต่ำ
*17. ฉันกังวลว่าตนเองจะไม่ตัดทียม ผู้อื่น	7 (1.9)	48 (13.2)	103 (28.2)	119 (32.6)	88 (24.1)	2.36	1.04	ต่ำ
*18. เพื่อนสนิทจะสนใจฉันต่อเมื่อฉัน โกรธเท่านั้น	3 (0.8)	26 (7.1)	65 (17.8)	127 (34.8)	144 (39.5)	1.95	0.96	ต่ำ
รวมความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด						45.31	11.85	ต่ำ

* คือข้อคำถามเชิงลบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพใกล้ชิดในตารางที่ 4 พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 45.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดอยู่ในระดับสูง 2 ข้อ และระดับต่ำ 16 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับสูงมีข้อที่ 5 ฉันหวังอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะมีความรู้สึกแน่นแฟ้นต่อฉันเท่าที่ฉันมีต่อเขา (ค่าเฉลี่ย 3.27) และข้อที่ 1 ฉันกลัวว่าจะสูญเสียความรักจากเพื่อนสนิทของฉันไป (ค่าเฉลี่ย 3.17) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำที่มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 3 ข้อแรก คือ ข้อที่ 9 ฉันไม่ค่อยกังวลว่าเพื่อนสนิทจะห่างเหินฉันไป (ค่าเฉลี่ย 2.80)

ข้อที่ 2 ฉันกลัวอยู่เสมอกว่าเพื่อนสนิทจะไม่ต้องการอยู่กับฉัน (ค่าเฉลี่ย2.71) และข้อที่ 6 ฉันกังวลมากเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของฉันกับเพื่อนสนิท (ค่าเฉลี่ย2.65) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n=365)

การหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	\bar{X}	S.D.	ระดับ
*19.ฉันมักที่ปกปิดความรู้สึกที่แท้จริงของฉันกับเพื่อนสนิท	9 (2.5)	37 (10.1)	114 (31.2)	114 (31.2)	91 (24.9)	2.34	1.03	ต่ำ
20.ฉันรู้สึกสบายใจที่ได้เปิดเผยความคิดและความรู้สึกส่วนตัวของฉันกับเพื่อนสนิท	63 (17.3)	184 (50.4)	86 (23.6)	22 (6.0)	10 (2.7)	2.27	0.91	ต่ำ
*21.ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะต้องพึ่งพาเพื่อนสนิทของฉัน	8 (2.2)	67 (18.4)	141 (38.6)	116 (31.8)	33 (9.0)	2.73	0.93	ต่ำ
22.ฉันรู้สึกสบายใจมากเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท	68 (18.6)	187 (51.2)	83 (22.7)	21 (5.8)	6 (1.6)	2.21	0.86	ต่ำ
*23.ฉันรู้สึกอึดอัดที่จะเปิดใจกับเพื่อนสนิท	3 (0.8)	31 (8.5)	84 (23.0)	146 (40.0)	101 (22.7)	2.15	0.94	ต่ำ
*24.ถ้าเลือกได้ฉันขอที่จะไม่อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทมากเกินไป	3 (0.8)	38 (10.4)	113 (31.0)	121 (33.2)	90 (24.7)	2.30	0.98	ต่ำ
*25.ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเพื่อนสนิทต้องการใกล้ชิดกับฉันมาก	5 (1.4)	36 (9.9)	107 (26.3)	130 (35.6)	87 (28.8)	2.29	0.98	ต่ำ
26.ฉันรู้สึกสบายใจเมื่อได้ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับเพื่อนสนิท	88 (24.1)	171 (48.8)	76 (20.8)	23 (6.3)	7 (1.9)	2.15	0.92	ต่ำ
27.มันเป็นเรื่องง่ายสำหรับฉันที่จะใกล้ชิดเพื่อนสนิท	68 (18.6)	175 (47.9)	97 (26.6)	21 (5.8)	4 (1.1)	2.23	0.85	ต่ำ
28.ฉันมักจะพุดคุยเรื่องปัญหาและเรื่องของฉันกับเพื่อนสนิท	63 (17.3)	179 (49.0)	89 (24.4)	30 (8.2)	4 (1.1)	2.27	0.88	ต่ำ
29.ฉันพึ่งพาเพื่อนสนิทได้ในยามที่ฉันต้องการ	62 (17.0)	180 (49.3)	102 (27.9)	19 (5.2)	2 (0.5)	2.23	0.81	ต่ำ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n=365)

การหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพ ที่ใกล้ชิด	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	\bar{x}	S.D.	ระดับ
30.ฉันเล่าเกือบทุกเรื่องให้เพื่อนสนิท ของฉันฟัง	50 (13.7)	144 (39.5)	118 (32.3)	45 (12.3)	8 (2.2)	2.50	0.95	ต่ำ
31.ฉันพูดถกเถียง ได้แข่ง กับเพื่อน สนิทได้	65 (17.8)	181 (49.6)	92 (25.2)	24 (6.6)	3 (0.8)	2.23	0.84	ต่ำ
*32.ฉันรู้สึกประหม่าเมื่อเพื่อนสนิท ของฉันเข้าใกล้ฉันมาก	1 (0.3)	37 (10.1)	96 (26.3)	120 (32.9)	111 (30.4)	2.17	0.98	ต่ำ
33.ฉันรู้สึกสบายใจที่จะพึ่งพาเพื่อน สนิทของฉัน	45 (12.3)	165 (45.2)	114 (31.2)	29 (7.9)	12 (3.3)	2.45	0.92	ต่ำ
34.การพึ่งพาเพื่อนสนิทเป็นเรื่องที่ฉัน ทำได้ง่าย	32 (8.8)	171 (46.8)	140 (38.4)	20 (5.5)	2 (0.5)	2.42	0.75	ต่ำ
35.การรู้สึกรักใคร่ผูกพันกับเพื่อน สนิทเป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับฉัน	50 (13.7)	186 (51.0)	108 (26.6)	18 (4.9)	3 (0.8)	2.28	0.79	ต่ำ
36.เพื่อนสนิทของฉันเข้าใจฉันและ ความต้องการของฉันอย่างแท้จริง	42 (11.5)	147 (40.3)	146 (40.0)	28 (7.7)	2 (0.5)	2.45	0.81	ต่ำ
รวมการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด						41.66	9.88	ต่ำ

* คือข้อคำถามเชิงลบ

หมายเหตุ	ตรงมากที่สุด	คือหมายเลข	(1)
	ตรงมาก	คือหมายเลข	(2)
	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	คือหมายเลข	(3)
	ไม่ค่อยตรง	คือหมายเลข	(4)
	ไม่ตรงเลย	คือหมายเลข	(5)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบความผูกพันในตารางที่ 5 พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 41.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการหลีกเลี่ยงจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดอยู่ในระดับต่ำทั้งหมด 18 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 4 ข้อแรก คือ ข้อที่ 21 ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะต้องพึ่งพาเพื่อนสนิทของฉัน (ค่าเฉลี่ย 2.73) ข้อที่ 30 ฉันเล่าเกือบทุกเรื่อง

ให้เพื่อนสนิทของฉันทิ้ง (ค่าเฉลี่ย2.50) และข้อที่ 33 ฉันทู้สึกสบายใจที่จะพึ่งพาเพื่อนสนิทของฉันทิ้งกับข้อที่ 36 เพื่อนสนิทของฉันทิ้งเข้าใจฉันทิ้งและความต้องการของฉันทิ้งอย่างแท้จริงซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย2.45) ตามลำดับ

เมื่อได้คะแนนรวมของด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและระดับการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด นำคะแนนทั้ง 2 ด้าน มาแยกเป็นระดับ ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความวิตกกังวลและระดับการหลีกเลี่ยงด้าน
18-54	มีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดต่ำ
55-90	มีความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและมีการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดสูง

เมื่อได้ระดับความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดและระดับการหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด นำระดับทั้ง 2 ด้าน มาแยกเป็นรูปแบบความผูกพัน ดังนี้

ความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	การหลีกเลี่ยงการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด	
	ต่ำ	สูง
ต่ำ	รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง	รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน
สูง	รูปแบบความผูกพันแบบกังวล	รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว

ทำให้ได้จำนวนนิสิตจำแนกตามรูปแบบความผูกพัน ดังจาดารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน

(n=365)

รูปแบบความผูกพัน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง	249	68.2
2.รูปแบบความผูกพันแบบกังวล	79	21.6
3.รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน	27	7.4
4.รูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว	10	2.8
รวม	365	100

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลรูปแบบความผูกพันในตารางที่ 6 พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (ร้อยละ68.2) รองลงมาคือ รูปแบบความผูกพันแบบกังวล (ร้อยละ21.9) รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (ร้อยละ7.1) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ2.8)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่นในตนเอง

ตารางที่ 7 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง (n=365)

ความเชื่อมั่นในตนเอง	เคย เป็น ประจำ	บ่อย ครั้ง	เคย เป็น บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความมั่นคงทางจิตใจ							
1.ฉันเชื่ออะไรโดยมีเหตุผล	90 (24.7)	187 (51.2)	81 (22.2)	7 (1.9)	2.99	0.73	ปาน กลาง
2.ฉันใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา	101 (27.7)	205 (52.2)	56 (15.3)	3 (0.8)	3.11	0.67	สูง
*3.ฉันรู้สึกหวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ ของบุคคลอื่น	35 (9.6)	150 (41.1)	169 (46.3)	11 (0.3)	2.43	0.70	ปาน กลาง
*4.ฉันวิตกกังวลกับสิ่งต่างๆได้ง่าย	45 (12.3)	137 (37.5)	163 (44.7)	20 (5.5)	2.43	0.77	ปาน กลาง
5.ฉันเป็นคนที่รักความยุติธรรม	133 (36.4)	195 (53.4)	34 (9.3)	3 (0.8)	3.25	0.65	สูง
6.ฉันต้องการทำสิ่งต่างๆให้ได้ด้วยตัวของ ฉันเอง	114 (31.2)	215 (58.9)	34 (9.3)	2 (0.5)	3.21	0.62	สูง
*7.ฉันรู้สึกลังเลในการตัดสินใจแก้ปัญหา	25 (6.8)	145 (39.7)	186 (51.0)	9 (2.5)	2.49	0.66	ปาน กลาง
8.ฉันมีความพยายามมากพอที่จะทำสิ่งที่ ยากให้สำเร็จ	59 (16.2)	216 (59.2)	89 (24.4)	1 (0.3)	2.91	0.64	ปาน กลาง
9.ฉันมีความอดทนในการทำสิ่งต่างๆให้ สำเร็จ	80 (21.9)	217 (59.5)	66 (18.1)	2 (0.5)	3.03	0.65	สูง
*10.ฉันรู้สึกลังเลเมื่อได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้นำ	23 (6.3)	135 (37.0)	188 (51.5)	19 (5.2)	2.56	0.69	ปาน กลาง
11.ฉันคาดหวังว่าจะได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้นำในบางโอกาส	18 (5.0)	138 (37.8)	180 (49.3)	29 (7.9)	2.40	0.70	ปาน กลาง
รวมความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจ					30.80	3.81	ปานกลาง

* คือข้อคำถามเชิงลบ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(n=365)

ความเชื่อมั่นในตนเอง	เคยเป็น ประจำ	บ่อย ครั้ง	เคยเป็น บาง ครั้ง	ไม่เคย เลย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก							
*12.ฉันรู้สึกกังวลเมื่อต้องแสดงความคิดเห็นต่อหน้าผู้อื่น	16 (4.4)	118 (32.3)	193 (52.9)	38 (10.4)	2.69	0.71	ปานกลาง
*13.เมื่อฉันไม่เข้าใจ ฉันไม่กล้าซักถามต่อหน้าผู้อื่น	15 (4.1)	110 (30.1)	201 (55.1)	39 (10.7)	2.72	0.70	ปานกลาง
14.ฉันสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี	27 (7.4)	202 (55.3)	133 (36.4)	3 (0.8)	2.69	0.61	ปานกลาง
15.ฉันกล้าเผชิญต่อสถานการณ์ที่อาจทำให้เกิดปัญหา	39 (10.7)	213 (58.4)	112 (30.7)	1 (0.3)	2.79	0.61	ปานกลาง
16.ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนดเวลา	77 (21.1)	215 (58.9)	70 (19.2)	3 (0.8)	3.00	0.66	ปานกลาง
17.ฉันอยากทำในสิ่งที่แปลกใหม่ไม่เคยทำมาก่อน	90 (24.7)	178 (48.8)	95 (26.0)	2 (0.50)	2.98	0.72	ปานกลาง
*18.ฉันคิดว่าการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง	13 (3.6)	89 (24.4)	185 (50.7)	78 (21.4)	2.90	0.76	ปานกลาง
*19.ฉันรู้สึกไม่เป็นมิตรกับบุคคลแปลกหน้า	16 (4.4)	108 (29.6)	222 (60.8)	19 (5.5)	2.67	0.64	ปานกลาง
*20.ฉันรู้สึกเฉยชาในการเรียนและการทำงาน	23 (6.3)	116 (31.8)	194 (53.2)	32 (8.8)	2.64	0.72	ปานกลาง
21.ฉันกระตือรือร้นที่จะทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จไปได้อย่างรวดเร็ว	44 (12.1)	226 (61.9)	91 (24.9)	4 (1.1)	2.85	0.62	ปานกลาง
*22.ฉันรู้สึกกังวลเมื่อต้องทำงานร่วมกับผู้อื่น	2 (0.5)	80 (21.9)	246 (67.4)	37 (10.1)	2.87	0.57	ปานกลาง
รวมความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออก					30.81	3.83	ปานกลาง
รวมทั้งหมด					61.61	6.93	ปานกลาง

*คือข้อคำถามเชิงลบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเชื่อมั่นในตนเองในตารางที่ 7 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 61.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความมั่นคงทางจิตใจ พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 30.80) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจอยู่ในระดับสูง 4 ข้อ และระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 3 ข้อแรก คือ ข้อที่ 5 ฉันเป็นคนที่รักความยุติธรรม (ค่าเฉลี่ย 3.25) ข้อที่ 6 ฉันต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้ได้ด้วยตัวของตัวเอง (ค่าเฉลี่ย 3.21) และข้อที่ 2 ฉันใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา (ค่าเฉลี่ย 3.11) ตามลำดับ ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจที่อยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 3 ข้อแรก คือ ข้อที่ 1 ฉันเชื่ออะไร โดยมีเหตุผล (ค่าเฉลี่ย 2.99) ข้อที่ 8 ฉันมีความพยายามมากพอที่จะทำสิ่งที่ยากให้สำเร็จ (ค่าเฉลี่ย 2.91) และข้อที่ 10 ฉันรู้สึกกังวลเมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำ (ค่าเฉลี่ย 2.56) ตามลำดับ

ด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออก พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออก โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 30.81) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกระดับปานกลางทั้งหมด 11 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 3 ข้อแรก คือ ข้อที่ 16 ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทันตามกำหนดเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.00) ข้อที่ 17 ฉันอยากทำในสิ่งที่แปลกใหม่ไม่เคยทำมาก่อน (ค่าเฉลี่ย 2.98) และข้อที่ 18 ฉันคิดว่าการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้อื่นเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับตนเอง (ค่าเฉลี่ย 2.90) ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความเข้มแข็งในการมองโลก

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง น้อย	ไม่จริง เลย	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านความสามารถเข้าใจได้							
1.ฉันพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น	73 (20.1)	269 (73.7)	22 (6.0)	1 (0.3)	3.31	0.50	สูง
2.เมื่อเกิดปัญหานั้นอธิบายเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้นได้	47 (12.9)	246 (67.4)	71 (19.5)	1 (0.3)	2.93	0.57	ปานกลาง
3.การหนีปัญหาเป็นทางเลือกสุดท้ายของฉัน	78 (21.4)	182 (49.9)	81 (22.2)	24 (6.6)	2.86	0.82	ปานกลาง
4.ฉันวางแผนชีวิตในอนาคตให้มีความมั่นคงที่สุดเท่าที่จะทำได้	92 (25.2)	205 (56.2)	62 (17.0)	6 (1.6)	3.05	0.69	สูง
*5.ฉันรู้สึกสับสนเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่นอกเหนือจากความคาดหมาย	25 (6.8)	163 (44.7)	166 (45.5)	11 (3.0)	2.45	0.66	ปานกลาง
*6.เมื่อเกิดปัญหานั้นตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างฉะฉาน	14 (3.8)	132 (36.2)	203 (55.6)	16 (4.4)	2.61	0.63	ปานกลาง
7.ฉันเตรียมพร้อมยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง	37 (10.1)	242 (66.3)	83 (22.7)	3 (0.8)	2.86	0.58	ปานกลาง
8.ฉันสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้	20 (5.5)	181 (49.6)	155 (42.5)	9 (2.5)	2.58	0.63	ปานกลาง
*9.ฉันคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่รบกวนจิตใจของฉัน	24 (6.6)	171 (46.8)	161 (44.1)	9 (2.5)	2.42	0.65	ปานกลาง
*10.เมื่อเกิดปัญหานั้นรู้สึกว่าชีวิตของฉันมีความสับสน	23 (6.3)	164 (44.9)	154 (42.2)	24 (6.6)	2.49	0.71	ปานกลาง
รวมความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้					27.38	3.06	ปานกลาง

* คือข้อคำถามเชิงลบ

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง น้อย	ไม่จริง เลย	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านความสามารถจัดการได้							
*11.ฉันรู้สึกกังวลเมื่อต้องทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความร่วมมือจากเพื่อนๆ	23 (6.3)	164 (44.9)	154 (42.2)	24 (6.6)	2.75	0.68	ปาน กลาง
12.ฉันรู้สึกว่าตนได้รับความเป็นธรรมจาก ปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ	15 (4.1)	215 (58.9)	128 (35.1)	7 (4.1)	2.65	0.59	ปาน กลาง
13.เมื่อเกิดปัญหาฉันสามารถหาวิธี แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้	33 (9.0)	267 (73.2)	63 (17.3)	2 (0.5)	2.91	0.52	ปาน กลาง
*14.เมื่อฉันพบกับความผิดหวัง ฉันจะจม อยู่กับความผิดหวังนั้น	16 (4.4)	93 (25.5)	186 (51.0)	70 (19.2)	2.85	0.77	ปาน กลาง
*15.ฉันรู้สึกอ่อนล้าสิ้นหวัง ในบาง สถานการณ์ของชีวิตอยู่เสมอ	16 (4.4)	107 (29.3)	196 (53.7)	46 (12.6)	2.75	0.72	ปาน กลาง
*16.ฉันรู้สึกว่าความสุขนั้นผ่านไปอย่าง รวดเร็ว ส่วนความทุกข์นั้นผ่านไปอย่าง ช้าๆ	64 (17.5)	151 (41.4)	124 (34.0)	26 (7.1)	2.31	0.84	ปาน กลาง
17.ฉันสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมได้ หลายวิธี เพื่อนำมาจัดการกับปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วยตัวของฉันเอง	35 (9.6)	248 (67.9)	75 (20.5)	7 (1.9)	2.85	0.59	ปาน กลาง
18.ฉันคิดว่าเมื่อเกิดปัญหา คนเราจะ สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้	104 (28.5)	226 (61.9)	30 (8.2)	5 (1.4)	3.18	0.62	สูง
19.ฉันรู้สึกว่าความยุติธรรมยังมีอยู่ใน สังคม	55 (15.1)	218 (59.7)	80 (21.9)	12 (3.3)	2.87	0.69	ปาน กลาง
*20.เมื่อเกิดปัญหาฉันรู้สึกว่าคุณโดด เดี่ยวไร้ที่พึ่ง	7 (1.9)	90 (24.7)	204 (55.9)	64 (17.5)	2.89	0.69	ปาน กลาง
รวมความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้					27.99	3.71	ปานกลาง

* คือข้อคำถามเชิงลบ

ตารางที่ 8 ต่อ

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง น้อย	ไม่จริง เลย	\bar{x}	S.D.	ระดับ
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย							
21.ฉันมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตอย่างชัดเจน	49 (13.4)	215 (58.9)	94 (25.8)	7 (1.9)	2.84	0.66	ปานกลาง
22.ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันอย่างมีความหวังและกำลังใจเสมอ	79 (21.6)	221 (60.5)	58 (15.9)	7 (1.9)	3.02	0.67	สูง
23.ฉันคิดว่ายังมีบางสิ่งในชีวิตที่ฉันต้องการจะทำเพื่อท้าทายความสามารถของตนเอง	94 (25.8)	213 (58.4)	52 (14.2)	6 (1.6)	3.08	0.67	สูง
24.ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันนี้อย่างมีความหมาย	91 (24.9)	220 (60.3)	50 (13.7)	4 (1.1)	3.09	0.65	สูง
25.ฉันคิดว่าฉันสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน	75 (20.5)	223 (61.1)	65 (17.8)	2 (0.5)	3.02	0.63	สูง
26.ฉันคิดว่าปัญหาทุกอย่างเป็นบทเรียนที่ดีในชีวิต	126 (34.5)	200 (54.8)	36 (9.9)	3 (0.8)	3.23	0.65	สูง
27.ฉันมั่นใจในการตัดสินใจแก้ปัญหาของฉันเสมอ	73 (20.0)	204 (55.9)	84 (23.0)	4 (1.1)	2.95	0.68	ปานกลาง
28.ฉันเห็นประสบการณ์ทุกอย่างมีคุณค่าน่าเรียนรู้	121 (33.2)	214 (58.6)	27 (7.4)	3 (0.8)	3.24	0.61	สูง
29.ฉันเห็นปัญหาทุกปัญหาเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าแก่ชีวิต	132 (36.2)	194 (53.2)	36 (9.9)	3 (0.8)	3.25	0.65	สูง
30.ฉันเห็นปัญหาทั้งหมดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย	78 (21.4)	188 (51.5)	86 (23.6)	13 (3.6)	2.91	0.76	ปานกลาง
รวมความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย					30.62	4.80	สูง
รวมทั้งหมด					85.99	9.65	ปานกลาง

* คือข้อคำถามเชิงลบ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความเข้มแข็งในการมองโลกในตารางที่ 8 พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 85.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านความสามารถเข้าใจได้ พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 27.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้อยู่ในระดับสูง 2 ข้อ และระดับปานกลาง 7 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ยสูงข้อแรก คือข้อที่ 1 ฉันพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.31) และข้อที่ 4 ฉันวางแผนชีวิตในอนาคตให้มีความมั่นคงที่สุดเท่าที่จะทำได้ (ค่าเฉลี่ย 3.05) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้อยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 4 ข้อแรก คือ ข้อที่ 2 เมื่อเกิดปัญหานั้นอธิบายเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้นได้ (ค่าเฉลี่ย 2.93) ข้อที่ 3 การหนีปัญหาเป็นทางเลือกสุดท้ายของฉัน กับ ข้อที่ 7 ฉันเตรียมพร้อมยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลงมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน (ค่าเฉลี่ย 2.86) และข้อที่ 6 เมื่อเกิดปัญหานั้นตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างลั้งเล (ค่าเฉลี่ย 2.61) ตามลำดับ

ด้านความสามารถจัดการได้ พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 27.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ อยู่ในระดับสูง 1 ข้อ และระดับปานกลาง 9 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับสูงมีเพียงข้อที่ 18 ฉันคิดว่าเมื่อเกิดปัญหา คนเราจะสามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้ (ค่าเฉลี่ย 3.18) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ที่อยู่ในระดับปานกลางที่มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 3 ข้อแรก คือ ข้อที่ 13 เมื่อเกิดปัญหานั้นสามารถหาวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ (ค่าเฉลี่ย 2.91) ข้อที่ 20 เมื่อเกิดปัญหานั้นรู้สึกว่าคุณเองโดดเด่นไว้ที่ฝั่ง (ค่าเฉลี่ย 2.89) และข้อที่ 19 ฉันรู้สึกว่าคุณยุติธรรมยังมีอยู่ในสังคม (ค่าเฉลี่ย 2.87) ตามลำดับ

ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย พบว่า

นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย27.99) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย อยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อและระดับสูง 7 ข้อ โดยข้อที่อยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยสูงข้อแรก คือข้อที่ 27ฉันมั่นใจในการตัดสินใจแก้ปัญหาของฉันเสมอ (ค่าเฉลี่ย2.951) และข้อที่ 30 ฉันเห็นปัญหาทั้งหมดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย (ค่าเฉลี่ย2.91) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายที่อยู่ในระดับสูงที่มีค่าเฉลี่ยสูงตามลำดับ 3 ข้อแรก คือ ข้อที่ 29ฉันเห็นปัญหาทุกปัญหาเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าแก่ชีวิต (ค่าเฉลี่ย3.25) ข้อที่ 28ฉันเห็นประสบการณ์ทุกอย่างมีคุณค่าน่าเรียนรู้ (ค่าเฉลี่ย3.24) และข้อที่ 26ฉันคิดว่าปัญหาทุกอย่างเป็นบทเรียนที่ดีในชีวิต(ค่าเฉลี่ย3.23) ตามลำดับ

ส่วนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ มีรายละเอียดดังนี้คือ

สมมติฐานที่ 1. นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามเพศ โดย

t-test

(n=365)						
ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามเพศ	n	\bar{x}	S.D	t	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ชาย	144	27.51	3.24	0.647 ^{ns}	0.518	ไม่แตกต่าง
หญิง	221	27.29	2.95			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ชาย	144	27.68	3.91	-1.294 ^{ns}	0.197	ไม่แตกต่าง
หญิง	221	28.19	3.56			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ชาย	144	30.59	5.17	-0.093 ^{ns}	0.926	ไม่แตกต่าง
หญิง	221	30.64	4.55			
โดยรวม						
ชาย	144	85.78	10.49	-0.337 ^{ns}	0.736	ไม่แตกต่าง
หญิง	221	86.13	9.092			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 9 พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามเพศเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 10 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามกลุ่มคณะ โดย t-test

(n=365)						
ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามกลุ่มคณะ	n	\bar{x}	S.D	t	p-value	สรุปผล การ ทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์	160	27.91	3.39	2.859**	0.005	แตกต่าง
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	205	26.97	2.73			
ด้านความสามารถจัดการได้						
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์	160	28.28	3.70	1.289 ^{ns}	0.198	ไม่แตกต่าง
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	205	27.77	3.11			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์	160	30.94	4.56	1.118 ^{ns}	0.264	ไม่แตกต่าง
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	205	30.37	4.98			
โดยรวม						
กลุ่มคณะสังคมศาสตร์	160	87.12	9.874	1.982 ^{ns}	0.048	ไม่แตกต่าง
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์	205	85.11	9.41			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 10 พบว่า นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามกลุ่มคณะที่เรียนเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) โดยที่นิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจโดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 27.91) มากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 26.97)

นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 11 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามเกรดเฉลี่ย โดย
การวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามเกรดเฉลี่ย	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ต่ำกว่า2.5	112	27.32	2.96	0.851 ^{ns}	0.428	ไม่แตกต่าง
2.51-3.00	137	27.18	2.74			
3.01เป็นต้นไป	116	27.67	3.50			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ต่ำกว่า2.5	112	27.91	3.50	0.118 ^{ns}	0.889	ไม่แตกต่าง
2.51-3.00	137	27.94	3.70			
3.01เป็นต้นไป	116	28.13	3.94			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ต่ำกว่า2.5	112	30.57	5.40	0.235 ^{ns}	0.791	ไม่แตกต่าง
2.51-3.00	137	30.45	4.28			
3.01เป็นต้นไป	116	30.86	4.80			
โดยรวม						
ต่ำกว่า2.5	112	85.80	9.71	0.432 ^{ns}	0.650	ไม่แตกต่าง
2.51-3.00	137	85.57	8.92			
3.01เป็นต้นไป	116	86.66	10.45			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 11 พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามเกรดเฉลี่ยที่ได้เป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 12 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามภูมิลำเนา โดย t-test

(n=365)						
ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามภูมิลำเนา	n	\bar{x}	S.D	t	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ต่างจังหวัด	168	27.66	9.812	1.629 ^{ns}	0.066	ไม่แตกต่าง
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	197	27.14	9.466			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ต่างจังหวัด	168	28.28	2.72	1.370 ^{ns}	0.104	ไม่แตกต่าง
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	197	27.75	3.31			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ต่างจังหวัด	168	31.05	3.71	1.598 ^{ns}	0.172	ไม่แตกต่าง
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	197	30.25	3.70			
โดยรวม						
ต่างจังหวัด	168	86.99	5.18	1.842 ^{ns}	0.111	ไม่แตกต่าง
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	197	85.13	4.43			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 12 พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามภูมิลำเนาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามสถานภาพของบิดามารดา

(n=365)						
ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามสถานภาพสมรส	n	\bar{x}	S.D	t	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
อาศัยอยู่ร่วมกัน	280	27.25	3.012	-1.449 ^{ns}	0.148	ไม่แตกต่าง
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย	85	27.80	3.232			
ด้านความสามารถจัดการได้						
อาศัยอยู่ร่วมกัน	280	27.86	3.746	-1.191 ^{ns}	0.234	ไม่แตกต่าง
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย	85	28.41	3.593			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
อาศัยอยู่ร่วมกัน	280	30.45	4.844	-1.221 ^{ns}	0.223	ไม่แตกต่าง
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย	85	31.18	4.663			
โดยรวม						
อาศัยอยู่ร่วมกัน	280	85.56	9.691	-1.528 ^{ns}	0.127	ไม่แตกต่าง
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย	85	87.39	9.471			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 13 พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามสถานภาพสมรสของบิดามารดาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 14 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามระดับ
การศึกษาของบิดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามระดับการศึกษาของบิดา	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	84	27.15	2.99	0.364 ^{ns}	0.695	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา /ปวช/อนุปริญญา	98	27.35	0.304			
ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี	183	27.50	0.240			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	84	27.80	0.337	0.356 ^{ns}	0.701	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา /ปวช/อนุปริญญา	98	28.24	0.391			
ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี	183	27.95	0.288			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	84	30.26	0.482	0.924 ^{ns}	0.398	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา /ปวช/อนุปริญญา	98	31.16	0.489			
ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี	183	30.49	0.367			
โดยรวม						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	84	85.21	0.892	0.580 ^{ns}	0.560	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา /ปวช/อนุปริญญา	98	86.76	1.001			
ปริญญาตรี /สูงกว่าปริญญาตรี	183	85.93	0.751			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 14 พบว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามระดับการศึกษาของบิดาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)						
ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผลการทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	106	26.96	2.545	1.632 ^{ns}	0.197	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา / ปวช/อนุปริญญา	100	27.72	3.579			
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	159	27.44	3.029			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	106	27.96	3.222	0.521 ^{ns}	0.594	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา / ปวช/อนุปริญญา	100	28.30	3.852			
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	159	27.82	3.934			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	106	30.43	4.652	0.940 ^{ns}	0.392	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา / ปวช/อนุปริญญา	100	31.18	4.534			
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	159	30.39	5.068			
โดยรวม						
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	106	85.36	8.516	1.112 ^{ns}	0.330	ไม่แตกต่าง
มัธยมศึกษา / ปวช/อนุปริญญา	100	87.20	9.976			
ปริญญาตรี / สูงกว่าปริญญาตรี	159	85.65	10.151			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 15 พบว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามระดับการศึกษาของมารดาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้าน
ความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถ
จัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็น
คุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามอาชีพของบิดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามอาชีพของบิดา	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผล การ ทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	166	27.25	3.27	0.260 ^{ns}	0.771	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	101	27.46	2.65			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	98	27.51	3.13			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	166	27.82	3.81	0.396 ^{ns}	0.673	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	101	28.04	3.97			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	98	28.23	3.46			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	166	30.42	4.59	0.257 ^{ns}	0.773	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	101	30.80	4.94			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	98	30.77	5.04			
โดยรวม						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	166	85.49	9.83	0.411 ^{ns}	0.663	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	101	86.30	9.25			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	98	86.51	9.81			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 16 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามอาชีพของบิดาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามอาชีพของบิดามารดา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)						
ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามอาชีพของมารดา	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผล การ ทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	138	27.30	3.16	0.977 ^{ns}	0.377	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	95	27.75	2.90			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	132	27.19	3.07			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	138	27.96	3.67	0.085 ^{ns}	0.918	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	95	28.13	4.10			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	132	27.93	3.48			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	138	30.87	4.56	0.321 ^{ns}	0.726	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	95	30.39	4.93			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	132	30.52	4.98			
โดยรวม						
ธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน	138	86.13	9.39	0.137 ^{ns}	0.872	ไม่แตกต่าง
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	95	86.26	10.24			
อื่นๆ(เกษตรกร/รับจ้าง/ว่างงาน/เสียชีวิต)	132	85.64	9.56			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 17 พบว่า นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามอาชีพของมารดาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 18 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครอบครัวโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามรายได้ต่อเดือนของครอบครัว	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
ต่ำกว่า 20,000 บาท	103	27.50	3.12	0.478 ^{ns}	0.698	ไม่แตกต่าง
20,001-40,000	100	27.59	3.29			
40,001-60,000	76	27.13	2.82			
60,001 เป็นต้นไป	86	27.20	2.95			
ด้านความสามารถจัดการได้						
ต่ำกว่า 20,000 บาท	103	27.67	3.66	0.820 ^{ns}	0.484	ไม่แตกต่าง
20,001-40,000	100	28.32	3.89			
40,001-60,000	76	28.29	3.77			
60,001 เป็นต้นไป	86	27.73	3.50			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
ต่ำกว่า 20,000 บาท	103	30.87	4.44	0.921 ^{ns}	0.431	ไม่แตกต่าง
20,001-40,000	100	30.43	5.25			
40,001-60,000	76	31.18	4.25			
60,001 เป็นต้นไป	86	30.03	5.12			
โดยรวม						
ต่ำกว่า 20,000 บาท	103	86.05	9.42	0.469	0.704	ไม่แตกต่าง
20,001-40,000	100	86.34	10.78			
40,001-60,000	76	86.61	8.73			
60,001 เป็นต้นไป	86	84.97	9.42			

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 18 พบว่า นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามอาชีพของบิดาเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ โดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมมติฐานที่ 2 นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ตารางที่ 19 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิต จำแนกตามรูปแบบความผูกพันโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวน

(n=365)

ความเข้มแข็งในการมองโลก จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน	n	\bar{X}	S.D	F	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
แบบมั่นคง	249	27.82	3.02	6.339*	0.000	แตกต่าง
แบบกังวล	79	26.48	2.86			
แบบทะนงตน	27	25.89	2.69			
แบบหวาดกลัว	10	27.60	4.30			
ด้านความสามารถจัดการได้						
แบบมั่นคง	249	28.67	3.61	9.389*	0.000	แตกต่าง
แบบกังวล	79	26.44	3.60			
แบบทะนงตน	27	26.70	3.07			
แบบหวาดกลัว	10	27.99	4.07			
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
แบบมั่นคง	249	31.37	4.50	6.962*	0.000	แตกต่าง
แบบกังวล	79	29.10	3.97			
แบบทะนงตน	27	28.44	7.17			
แบบหวาดกลัว	10	29.70	6.20			
โดยรวม						
แบบมั่นคง	249	87.86	9.43	10.857*	0.000	แตกต่าง
แบบกังวล	79	82.03	7.72			
แบบทะนงตน	27	81.04	11.13			
แบบหวาดกลัว	10	84.10	11.49			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 19 พบว่า นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามรูปแบบความผูกพันเป็นรายด้าน พบว่า

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

และเมื่อทำการเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจ ด้านความสามารถจัดการได้ และด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ย จำแนกตามรูปแบบเป็นรายคู่ มีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 20 การเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกแง่ร้ายของนิสิตด้านความสามารถเข้าใจได้ ด้านความสามารถจัดการได้ ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย และโดยรวม จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

		(n=365)				
ความเข้มแข็งในการมองโลก	จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน	รูปแบบความผูกพัน				
		(1)	(2)	(3)	(4)	
		\bar{X}	27.82	26.48	25.89	26.60
ด้านความสามารถเข้าใจได้						
(1) แบบมั่นคง		27.82	-			
(2) แบบกังวล		26.48	*	-		
(3) แบบทะนงตน		25.89	*	ns	-	
(4) แบบหวาดกลัว		27.60	ns	ns	ns	-
		\bar{X}	28.67	26.44	26.70	27.99
ด้านความสามารถจัดการได้						
(1) แบบมั่นคง		28.67	-			
(2) แบบกังวล		26.44	*	-		
(3) แบบทะนงตน		26.70	*	ns	-	
(4) แบบหวาดกลัว		27.99	ns	ns	ns	-
		\bar{X}	31.37	29.10	28.44	29.70
ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย						
(1) แบบมั่นคง		31.37	-			
(2) แบบกังวล		29.10	*	-		
(3) แบบทะนงตน		28.44	*	ns	-	
(4) แบบหวาดกลัว		29.70	ns	ns	ns	-
		\bar{X}	87.86	82.83	81.04	84.10
โดยรวม						
(1) แบบมั่นคง		87.86	-			
(2) แบบกังวล		82.03	*	-		
(3) แบบทะนงตน		81.04	*	ns	-	
(4) แบบหวาดกลัว		84.10	ns	ns	ns	-

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิตโดยรวม จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) จากตารางที่ 20 พบว่า

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 87.86) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล (ค่าเฉลี่ย 87.86)

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 87.86) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (ค่าเฉลี่ย 84.10)

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิตด้านความสามารถเข้าใจได้จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) จากตารางที่ 18 พบว่า

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 27.82) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล (ค่าเฉลี่ย 26.48)

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 27.82) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (ค่าเฉลี่ย 25.89)

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิตด้านความสามารถจัดการได้จำแนกตามรูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) จากตารางที่ 18 พบว่า

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย28.67) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล (ค่าเฉลี่ย26.44)

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย28.67) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (ค่าเฉลี่ย26.70)

ผลการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยของนิสิตด้านการเห็นคุณค่าความหมายจำแนกตามรูปแบบความผูกพัน โดยการวิเคราะห์ตามระดับชั้นเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) จากตารางที่ 18 พบว่า

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย31.37) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล (ค่าเฉลี่ย29.10)

นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงและนิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมาย โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน

(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) โดยที่นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่าความหมายได้โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย31.37) มากกว่านิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (ค่าเฉลี่ย28.44)

สมมติฐานที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ตารางที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมกับความเข้มแข็งในการมองโลก (n=365)

ความเชื่อมั่นในตนเอง	ความเข้มแข็งในการมองโลก	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์(r)	p-value	สรุปผลการทดสอบ
โดยรวม	ด้านความสามารถเข้าใจได้	0.698**	0.000	มีความสัมพันธ์
	ด้านความสามารถจัดการได้	0.573**	0.000	มีความสัมพันธ์
	ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	0.555**	0.000	มีความสัมพันธ์
	โดยรวม	0.718**	0.000	มีความสัมพันธ์

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่21 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมของนิสิตกับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นรายด้าน พบว่า

ความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้ ด้านความสามารถจัดการได้ และด้านการเห็นคุณค่าความหมาย (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมมติฐานที่ 3.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ตารางที่ 22 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงกับความเข้มแข็งในการมองโลก

(n=365)

ความเชื่อมั่น ในตนเอง	ความเข้มแข็งในการมองโลก	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านความมั่นคง	ด้านความสามารถเข้าใจ	0.611**	0.000	มีความสัมพันธ์
ทางจิตใจ	ด้านความสามารถจัดการได้	0.493**	0.000	มีความสัมพันธ์
	ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	0.529**	0.000	มีความสัมพันธ์
	โดยรวม	0.647**	0.000	มีความสัมพันธ์

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 22 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิตกับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นรายด้าน พบว่า

ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้ ด้านความสามารถจัดการได้ และด้านการเห็นคุณค่าความหมาย (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมมติฐานที่ 3.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ตารางที่ 23 ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกกับความเข้มแข็งในการมองโลก

(n=365)

ความเชื่อมั่น ในตนเอง	ความเข้มแข็งในการมองโลก	ค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์(r)	p-value	สรุปผล การทดสอบ
ด้านพฤติกรรม	ด้านความสามารถเข้าใจ	0.654**	0.000	มีความสัมพันธ์
การกล้าแสดง ออก	ด้านความสามารถจัดการได้	0.546**	0.000	มีความสัมพันธ์
	ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	0.478**	0.000	มีความสัมพันธ์
	โดยรวม	0.655**	0.000	มีความสัมพันธ์

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการทดสอบสมมติฐานจากตารางที่ 23 พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวม (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิตกับความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นรายด้าน พบว่า

ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้ ด้านความสามารถจัดการได้ และด้านการเห็นคุณค่าความหมาย (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ข้อวิจารณ์

ในการวิจารณ์ผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้ รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเข้มแข็งในการมองโลก และผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. รูปแบบความผูกพัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบความผูกพันแบบ มั่นคง (ร้อยละ 68.2) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สภาพสังคมไทยเป็นครอบครัวขนาดใหญ่และมีการเลี้ยงดู เอาใจใส่จากคนในครอบครัวหลายๆวัยด้วยกัน จึงทำให้ได้รับความรัก ความอบอุ่น จากสมาชิกใน ครอบครัวนอกจากพ่อแม่เพียงพ่อ โดยดูจากการตอบคำถามของนิสิตในส่วนของปัจจัยส่วนบุคคลเกี่ยวกับสถานภาพสมรสของบิดามารดา ซึ่งนิสิตตอบ อาศัยอยู่ร่วมกันถึงร้อยละ 76.7 นั้น แสดงให้เห็นว่า นิสิตมีพื้นฐานครอบครัวที่สมบูรณ์มั่นคงอยู่แล้ว ประกอบกับนิสิตที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างเป็นนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งกว่าที่นิสิตแต่ละคนจะได้เข้ามาศึกษาที่นี่ต้องมีการ สอบคัดเลือก และผ่านการพิจารณาหลายขั้นตอน ทำให้ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาเป็นผู้ที่มีวุฒิ ภาวะทางอารมณ์ที่เป็นปกติ ซึ่ง Bartholomew & Horowitz (1991) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีรูปแบบ มั่นคงเป็นผู้ที่มีการมองตนเองทางบวกและมีการมองผู้อื่นทางบวก มีลักษณะที่อบอุ่น เป็นที่รัก ใคร่ของกลุ่มเพื่อน มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นในเชิงพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มั่นใจในตนเอง เปิดเผยกล้าแสดงความรู้สึกต่อหน้าผู้อื่น ซึ่งตรงกับลักษณะของนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. ความเชื่อมั่นในตนเอง

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 61.61) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ทั้งด้านความ มั่นคงทางจิตใจและด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอยู่ในระดับปานกลางทั้งสองด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งมีความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ใน ระดับปานกลาง เป็นลักษณะและธรรมชาติทั่วไปของวัยนี้ เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ มากกว่าทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และความรู้สึก (Erikson, 1968) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม สภาพครั้ง ๆ

กลางๆ จะเป็นเด็กก็ไม่ใช่ว่าผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่ ประกอบกับช่วงเวลาของวัยรุ่นแต่ละคนยังไม่สามารถบอกได้อย่างเด่นชัด ซึ่งต้องแล้วแต่สภาพของร่างกาย อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ฯลฯ สภาพเช่นนี้จึงทำให้วัยรุ่นไม่มีบทบาทของวัยที่ชัดเจนแน่นอนเหมือนวัยเด็กหรือวัยผู้ใหญ่ เด็กยังมีความรู้สึกสับสน ขาดความเชื่อมั่นในตนเองบ้างในบางสถานการณ์ ทำให้นิสิตมีเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง

3. ความเข้มแข็งในการมองโลก

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งในการมองโลก โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 85.99) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ซึ่งเป็นไปตามพัฒนาการของความเข้มแข็งในการมองโลก โดยที่การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกจะเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่ได้รับในวัยทารกและวัยเด็ก ซึ่งเป็นวัยที่ค่อนข้างจะมีสัมพันธภาพกับผู้อื่นน้อย ได้รับการตอบสนองต่างๆ จากบุคคลที่เกี่ยวข้องไม่มากนัก สิ่งเร้าต่างๆ อาจไม่มากมาย การสร้างความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นลักษณะที่เริ่มต้นและมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงสำคัญที่จะสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตน ในวัยรุ่นตอนต้นนั้นเป็นช่วงของความสับสนไม่สามารถคาดการณ์ได้ และเป็นช่วงของการทดลอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นตอนกลางจะเริ่มมีเอกลักษณ์เฉพาะตนมากขึ้น จากการเข้าสู่สังคม การทดลองต่างๆ เริ่มจะเป็นรูปแบบที่เด่นชัดขึ้น มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการตัดสินใจและการเลือกเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติในช่วงวัยรุ่นและประสบการณ์ต่างๆ ที่วัยรุ่นได้รับ ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกที่ถูกสร้างขึ้นในวัยเด็กเปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบที่เด่นชัดขึ้น อย่างไรก็ตาม ประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้มีผลทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของวัยรุ่นเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ นั้นแสดงให้เห็นว่ายิ่งบุคคลอายุเพิ่มขึ้น มีประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น ความเข้มแข็งในการมองโลกก็จะเพิ่มสูงขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ Antonovsky and Sage (1986: 220) พบว่า ความเข้มแข็งในการมองโลกนั้นสามารถเสริมสร้างและพัฒนาให้เพิ่มมากขึ้นได้มากในช่วงวัยรุ่น นั้นแสดงว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอยู่ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายยังมีการพัฒนาของความเข้มแข็งในการมองโลกไม่เต็มที่ ทำให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งในการมองโลก โดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะไม่ว่า นิสิตหญิงหรือเพศชายต่างก็เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ มากกว่าทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และความรู้สึก (Erikson, 1968) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นมากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจและสังคม สภาพครึ่งๆ กลางๆ จะเป็นเด็กก็ไม่ใช่ว่าผู้ใหญ่ก็ไม่ใช่ ประกอบกับช่วงเวลาของวัยรุ่นแต่ละคนยังไม่สามารถบอกได้อย่างเด่นชัด ซึ่งต้องแล้วแต่สภาพของร่างกาย อารมณ์ สังคม วัฒนธรรม การศึกษา ฯลฯ สภาพเช่นนี้จึงทำให้วัยรุ่นไม่มีบทบาทของวัยที่ชัดเจนแน่นอน เหมือนวัยเด็กหรือวัยผู้ใหญ่ จึงก่อให้เกิดสถานการณ์ที่วุ่นวายสับสนได้ ดังนั้นไม่ว่าเพศหญิงหรือเพศชายต่างก็อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งต้องพบเจอกับสิ่งที่เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในการดำเนินชีวิต เมื่อเกิดปัญหาทำให้ได้รู้จักคิด ได้รู้จักหาวิธีแก้ไข ทำให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความสามารถที่จะเผชิญหน้าและพร้อมที่จะรับมือกับทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตได้อย่างมีความสุข ประกอบกับเพศไม่ได้มีอิทธิพลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก แต่ปัจจัยทางด้านจิตใจที่เป็นผลมาจากประสบการณ์ชีวิตและพัฒนาการตั้งแต่วัยเด็ก และปัจจัยทางด้านโครงสร้างสังคมได้แก่ระดับชนชั้นในสังคม กฎระเบียบ ค่านิยมที่สืบทอดจากบิดา มารดา แหล่งสนับสนุนทางสังคม ความเป็นปึกแผ่น การรวมตัวกันของบุคคลในสังคม การมีข้อผูกพันต่อกันของบุคคลในสังคม (Antonovsky, 1982) ปัจจัยดังกล่าวต่างหากที่ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของบุคคลแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีกลุ่มคณะที่เรียนต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีกลุ่มคณะที่เรียนต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตอยู่ในวัยเดียวกัน และคณะที่เรียนต่างก็มีการเรียนการสอนที่เน้นไปแต่ละสาขาที่เกี่ยวข้อง และเนื่องจากนิสิตอยู่ชั้นปีที่ 4 แล้วย่อมมี

ประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหา การจัดการกับปัญหา การเรียนรู้จากปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดี ทำให้มั่นใจว่าจะจัดการกับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ และมองปัญหาอย่างมีคุณค่า ความหมาย ซึ่งเมื่อพิจารณาความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตตามกลุ่มคณะที่เรียนเป็นรายด้าน พบว่านิสิตที่มีคณะที่เรียนต่างกันมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยที่นิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจโดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 27.91) มากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 26.97) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ กลุ่มคณะสังคมศาสตร์เน้นการเรียนการสอนเกี่ยวกับสังคมมนุษย์ การอยู่ร่วมกันของคนในสังคม การทำความเข้าใจกับตนเอง ผู้อื่น และสังคมที่เราอยู่ ทำให้มีความสามารถในการที่จะเข้าใจปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นมากกว่ากลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ที่เน้นการเรียนการสอนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การทดลอง การคิดคำนวณ การประดิษฐ์คิดค้นสิ่งต่างๆ ทำให้ขาดการเรียนรู้ความเข้าใจปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้น ส่วนนิสิตที่มีคณะที่เรียนต่างกันมีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้ และด้านการเห็นคุณค่าความหมายโดยเฉลี่ยไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ซึ่งใกล้จะจบการศึกษา ทำให้เกรดเฉลี่ยส่วนใหญ่อยู่ในระดับใกล้เคียงกัน และผ่านเกณฑ์ที่ทางมหาวิทยาลัย กำหนด พร้อมจบการศึกษา จากประสบการณ์ในการเรียนและการใช้ชีวิตจนกระทั่งนิสิตเกิดความเชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถจัดการกับปัญหาได้ โดยดูจากการตอบแบบสอบถามของนิสิตด้านการเห็นคุณค่าความหมายข้อที่ 25 ฉันคิดว่าฉันสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน นิสิตตอบข้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง แสดงให้เห็นว่า นิสิตคิดว่าตนเองมีความสามารถที่จะจัดการกับปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอนและตนเองรู้สึกว่าคุณค่าในการดำรงชีวิต เมื่อนิสิตมีความมั่นใจในเรื่องดังกล่าว จึงทำให้เกรดเฉลี่ยต่างกันความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ Antonovsky (1982: 128) กล่าวว่า บุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่คงที่

อาศัยอยู่ในถิ่นฐานที่แน่นอน และการที่บุคคลได้รับการดูแลอย่างสม่ำเสมอ จะนำไปสู่การรับรู้ถึงสิ่งแวดล้อมของบุคคลไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก สิ่งแวดล้อมรอบตัวเป็นสิ่งที่คาดการณ์และเข้าใจได้ ในทางตรงข้าม ถ้าบุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมไม่มั่นคง ไม่มีความแน่นอนเช่น ภาวะสงคราม ก็จะทำให้บุคคลมีความสามารถในการเข้าใจลดลงได้ ซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวเป็นองค์ประกอบของความเข้มแข็งในการมองโลก ซึ่งนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่ว่าจะมีภูมิลำเนาต่างจังหวัดหรือกรุงเทพมหานครและปริมณฑลก็ตาม แต่ต่างก็อาศัยอยู่ในชุมชนที่คงที่ อยู่ในถิ่นฐานที่แน่นอน และอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มั่นคง ไม่มีสงครามเกิดขึ้น จึงทำให้ภูมิลำเนาที่ต่างกัน ความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกันถึงร้อยละ 76.7 นั้นแสดงให้เห็นว่า นิสิตมีครอบครัวที่มั่นคง ไม่ได้รับการทอดทิ้ง มีความทรงจำและประสบการณ์ที่ดีในวัยเด็กซึ่ง Antonovsky (1982) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกคือ ปัจจัยทางด้านจิตใจ ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ชีวิตและพัฒนาการตั้งแต่วัยเด็ก ความสำคัญของประสบการณ์เหล่านี้มีผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก แม้ว่าจะมีนิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาไม่ได้อยู่ร่วมกัน แต่นิสิตมีพัฒนาการความเข้มแข็งในการมองโลกสะสมมาตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้เมื่อเติบโตขึ้นความเข้มแข็งในการมองโลกยังคงมีอยู่ ดังนั้น สถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกันก็ไม่ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 ซึ่งใกล้จะจบการศึกษา ซึ่งจากการที่นิสิตสามารถเรียนจนมาถึงระดับชั้นปีที่ 4 ได้นั้น นิสิตต้องมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น มีการพึ่งพาตนเองสูงขึ้น และบางคนเตรียมความพร้อมเพื่อจะออกไปประกอบอาชีพ จากประสบการณ์ในการศึกษาเล่าเรียน การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่ผ่านมา ทำให้นิสิต

ได้เรียนรู้สิ่งต่างๆมาไม่มากก็น้อย ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มองปัญหาหรืออุปสรรคเป็นสิ่งที่ดี โดยดูจากการตอบคำถามของนิสิตด้านการเห็นคุณค่าความหมายข้อที่ 22 ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันอย่างมีความหวังและกำลังใจเสมอข้อที่ 23 ฉันคิดว่ายังมีบางสิ่งในชีวิตที่ฉันต้อง การจะทำเพื่อท้าทายความสามารถของตนเองข้อที่ 24 ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันนี้อย่างมีความหมาย ข้อที่ 25 ฉันคิดว่าฉันสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอนข้อที่ 26 ฉันคิดว่าปัญหาทุกอย่างเป็นบทเรียนที่ดีในชีวิตข้อที่ 28 ฉันเห็นประสบการณ์ทุกอย่างมีคุณค่าน่าเรียนรู้ และข้อที่ 29 ฉันเห็นปัญหาทุกปัญหาเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าแก่ชีวิต ซึ่งนิสิตตอบข้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง นั้นแสดงให้เห็นว่าการได้เข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งได้คัดกรองนิสิตที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกมาแล้ว ทำให้นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่านิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ผ่านการเรียนจนมาถึงระดับชั้นปีที่ 4 ได้นั้น ย่อมได้รับการอบรมสั่งสอนและปลูกฝังเกี่ยวกับทักษะการใช้ชีวิตมาไม่มากนัก ถึงแม้ว่ามารดาจะมีระดับการศึกษาสูงหรือต่ำก็ไม่ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตแตกต่างกัน ประกอบการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมที่ผ่านมา ทำให้นิสิตได้เรียนรู้สิ่งต่างๆมาไม่มากนัก ทำให้ใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า มองปัญหาหรืออุปสรรคเป็นสิ่งที่ดี โดยดูจากการตอบคำถามของนิสิตด้านการเห็นคุณค่าความหมายข้อที่ 22 ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันอย่างมีความหวังและกำลังใจเสมอข้อที่ 23 ฉันคิดว่ายังมีบางสิ่งในชีวิตที่ฉันต้อง การจะทำเพื่อท้าทายความสามารถของตนเอง 24.ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันนี้อย่างมีความหมายข้อที่ 25 ฉันคิดว่าฉันสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน 26 ฉันคิดว่าปัญหาทุกอย่างเป็นบทเรียนที่ดีในชีวิตข้อที่ 28 ฉันเห็นประสบการณ์ทุกอย่างมีคุณค่าน่าเรียนรู้ และข้อที่ 29 ฉันเห็นปัญหาทุกปัญหาเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าแก่ชีวิต ซึ่งนิสิตตอบข้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง นั้นแสดงว่า จากการที่นิสิตได้รับการศึกษามาหลายปี มีประสบการณ์ในการมองโลกด้วยตนเองและการใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัยทำให้นิสิตเติบโตขึ้นมาทั้งความคิด และการเรียนรู้ต่างๆ ทำให้ระดับการศึกษาของมารดาที่ต่างกัน ความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่านิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่าบิดาจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม หากเลี้ยงดูนิสิตอย่างเอาใจใส่สม่ำเสมอ สามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กได้ ทำให้เด็กมีสุขภาพจิตที่ดี ซึ่งการที่นิสิตได้รับการดูแลเป็นอย่างดี อยู่ในสภาพสังคมที่มีความเป็นปึกแผ่น มีการรวมตัวกันของบุคคลในสังคม สิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลให้นิสิตมีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ประกอบกับการตอบคำถามของนิสิตด้านความ สามารถเข้าใจได้ข้อที่ 1 ฉะนั้นพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น และข้อที่ 4 ฉะนั้นวางแผนชีวิตในอนาคตให้มีความมั่นคงที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งนิสิตตอบข้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง นั้นแสดงให้เห็นว่า นิสิตมีการทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการวางแผนชีวิตให้มั่นคง ซึ่งจากการประสบการณ์ในชีวิตที่ผ่านมา ทำให้อาชีพของบิดาไม่ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่านิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ไม่ว่ามารดาจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม หากสามารถสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของเด็กได้ ทำให้เด็กเติบโตมีสุขภาพจิตที่ดี สามารถทำให้เด็กมีพัฒนาการของความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ประกอบกับนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้ผ่านการเรียนจนมาถึงระดับชั้นปีที่ 4 ใต้นั้น ย่อมผ่านประสบการณ์ในการใช้ชีวิต โดยเฉพาะชีวิตในสถานศึกษา ทั้งนี้สถานศึกษาทุกแห่ง ต่างก็มุ่งเน้นให้เด็กมีประสบการณ์ในการใช้ชีวิตในสังคม โดยการสอดแทรกวิชาเสริมต่างๆ ไม่ว่าจะในรูปแบบการเรียน หรือการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะชีวิตในทุกด้าน เพื่อที่จะลดความแตกต่างระหว่างครอบครัว ความแตกต่างระหว่างพ่อแม่ ให้ทุกคนได้รับสิ่งเหล่านี้เท่าเทียมกัน ไม่ว่ามารดาจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม ยิ่งประสบการณ์ในชีวิตมหาวิทยาลัยด้วยแล้ว ย่อมทำให้นิสิตเรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้มากขึ้น ทำให้เข้าใจชีวิตที่ผ่านมาและมีการวางแผนชีวิตในอนาคตเพื่อไม่ให้ผิดพลาดเหมือนในอดีต โดยดูจากการตอบคำถามของนิสิตด้านความ สามารถเข้าใจได้ข้อที่ 4 ฉะนั้นวางแผนชีวิตในอนาคตให้มีความมั่นคงที่สุดเท่าที่จะทำได้ ซึ่งนิสิตตอบข้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง นั้นแสดงให้เห็นว่านิสิตมีการวางแผนชีวิตให้มั่นคงด้วยตัวของนิสิตเอง

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเลี้ยงดูของบิดามารดา ถึงแม้ว่ารายได้ต่างกัน แต่หากเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตมาได้เป็นอย่างดี มีการอบรมสั่งสอน มอบประสบการณ์ที่ดีในวัยเด็ก เด็กก็จะเติบโตมาพร้อมกับความเข้มแข็งในการมองโลกได้ทุกคน ประกอบกับส่วนใหญ่ นิสิตมีรายได้ของครอบครัวไม่ต่ำจนเกินไป จึงค่อนข้างไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย และ นิสิตมีอายุมากพอที่จะรับผิดชอบหรือช่วยเหลือตนเองได้แล้ว หากมีปัญหาเรื่องเงินก็สามารถทำงานนอกเวลาเรียนได้ อีกทั้ง นิสิตก็มีความมั่นใจและเชื่อว่าทุกปัญหาย่อมมีทางแก้ สามารถผ่านปัญหาเหล่านั้นไปได้ด้วยดี โดยดูจากการตอบคำถามของนิสิตด้านความสามารถจัดการได้ข้อที่ 18 ฉะนั้นเมื่อเกิดปัญหาคนเราจะสามารถหาวิธีแก้ปัญหาก็ได้ ซึ่ง นิสิตตอบข้อดังกล่าวอยู่ในระดับสูง นั้นแสดงให้เห็นว่าจากประสบการณ์ที่ผ่านมาของนิสิตทำให้นิสิตเรียนรู้ว่าปัญหาทุกปัญหามีทางแก้ไข และคนเราทุกคนสามารถผ่านพ้นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ทุกคน ไม่ว่ารายได้ต่อเดือนของครอบครัวจะเป็นอย่างไรก็ตาม

สมมติฐานที่ 2. นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยแตกต่างกัน โดยที่รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีระดับความเข้มแข็งในการมองโลกสูงกว่าแบบอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ รูปแบบความผูกพันแต่ละรูปมีลักษณะแตกต่างกันออกไป Bartholomew and Horowitz (1991) กล่าวว่า บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงเป็นผู้ที่มีการมองตนเองทางบวกและมีการมองผู้อื่นทางบวก ประเมินสัมพันธภาพทั้งในอดีตและปัจจุบันตามความเป็นจริง มีลักษณะที่อบอุ่น เป็นที่รักใคร่ของกลุ่มเพื่อน ให้ความสำคัญกับเรื่องมิตรภาพ มีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกับผู้อื่นในเชิงพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มั่นใจในตนเอง เปิดเผยกล้าแสดงความรู้สึกรู้สึกต่อหน้าผู้อื่น เมื่อประสบปัญหาหรือภาวะที่ทุกข์ใจจะมีความยืดหยุ่นในการจัดการกับปัญหา มีความกระตือรือร้น และมีแนวโน้มที่จะใช้กลวิธีการเผชิญปัญหาที่หลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ และมักแสวงหาการสนับสนุนจากผู้อื่นเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาอีกด้วย จากลักษณะดังกล่าวย่อมทำให้นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงกว่ารูปแบบอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกัน เพราะคนที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง มีลักษณะ เป็นผู้ที่

สามารถหาวิธีการที่เหมาะสมได้หลายวิธีเพื่อนำมาจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้น สามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้ มีความมั่นใจในการตัดสินใจแก้ปัญหา สามารถแสวงหาการสนับสนุนจากผู้อื่นเพื่อช่วยในการแก้ปัญหาได้

บุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบกังวล รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน และบุคคลที่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัว ซึ่งผู้ที่มีรูปแบบความผูกพันสามรูปแบบนี้เป็นบุคคลที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ต้องพึ่งพาผู้อื่น เมื่อเกิดปัญหาจะหลีกเลี่ยงปัญหา ไม่กล้าเผชิญหน้ากับปัญหาโดยตรง และหลีกเลี่ยงความช่วยเหลือจากผู้อื่น ซึ่งลักษณะนี้ตรงข้ามกับผู้ที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกสูง

สมมติฐานที่ 3. ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะไม่เชื่อสิ่งต่างๆ โดยไร้เหตุผล ไม่หวั่นไหวต่อคำพิพากษาวิจารณ์ ไม่วิตกกังวลง่าย ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง มีการตัดสินใจโดยไม่ลังเล มีมานะ พยายาม มีความอดทน ความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตน ชอบทำสิ่งแปลกๆ ใหม่ๆ มีแนวทางเป็นของตนเอง มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นลักษณะของผู้ที่มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้วย ทำให้บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองย่อมมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้นด้วย

สมมติฐานที่ 3.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคคลที่มีความมั่นคงทางจิตใจมีลักษณะไม่เชื่อ โดยไร้เหตุผล ไม่หวั่นไหวต่อคำพิพากษาวิจารณ์ ไม่วิตกกังวล มีความยุติธรรม ต้องการทำอะไรด้วยตนเอง มีการตัดสินใจโดยไม่ลังเล มีมานะ พยายาม มีความอดทน รับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยปราศจากการลังเล และคาดหวังว่าจะได้เป็นผู้นำในบางโอกาส ซึ่งลักษณะการตัดสินใจ

โดยไม่ลังเล มีมานะ พยายาม มีความอดทน จัดเป็นลักษณะหนึ่งของความเข้มแข็งในการมองโลก ทำให้บุคคลมีความพยายาม มีความอดทนและมีการตัดสินใจในการแก้ปัญหาโดยไม่ลังเล ส่งผลให้บุคคลดังกล่าวสามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมั่นใจและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ดังนั้นจึงทำให้บุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางด้านจิตใจสูงย่อมมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้นด้วย

สมมติฐานที่ 3.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคคลที่มีพฤติกรรมกรกล้าแสดงออกมีลักษณะกล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถามในสิ่งที่ตนเองไม่เข้าใจ มีความสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี ไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหา มีความรับผิดชอบในผลงานของตน ชอบทำสิ่งแปลกๆใหม่ๆ มีแนวทางเป็นของตนเอง เป็นมิตรกับผู้อื่นได้ง่าย มีความคล่องตัวสูง มีความกระตือรือร้นอยู่เสมอ และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งการไม่หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่เป็นปัญหาคือการกล้าเผชิญกับปัญหาที่เข้ามาในชีวิตได้ ซึ่งการกล้าเผชิญจัดเป็นลักษณะหนึ่งของความเข้มแข็งในการมองโลก ดังนั้นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรกล้าแสดงออกสูงย่อมมีความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้นด้วย

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน โดยมีผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

แบบสอบถามประกอบด้วยเพศ กลุ่มคณะ เกรดเฉลี่ย ภูมิลำเนา สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระดับการศึกษาของบิดา ระดับการศึกษาของมารดา อาชีพของบิดา อาชีพของมารดา และรายได้ต่อเดือนของครอบครัว โดยลักษณะคำถามในแบบส่วนนี้เป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบความผูกพัน

แบบสอบถามรูปแบบความผูกพันพัฒนามาจากแบบวัดประสบการณ์ในการมีสัมพันธ์ภาพที่ใกล้ชิดปรับปรุง โดย Fraley, Waller and Brennan (2000) The Experience in Close Relationship scales- Revised (ECR-R) เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบความผูกพัน แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง

แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเองเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง แบ่งออกเป็น 4 ระดับ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก

แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความเข้มแข็งในการมองโลกแบ่งออกเป็น 4 ระดับ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ60.5) เกินครึ่งหนึ่งเรียนอยู่กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (ร้อยละ56.2) ซึ่งส่วนใหญ่มีเกรดเฉลี่ย2.51-3.00 (ร้อยละ37.5) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (ร้อยละ54.0) เกินครึ่งหนึ่งมีสถานภาพสมรสของบิดามารดาอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ76.7) บิดาและมารดาส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ50.1และร้อยละ43.6 ตามลำดับ) บิดาและมารดาส่วนใหญ่อาชีพธุรกิจส่วนตัว/พนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ45.5และร้อยละ37.8 ตามลำดับ) และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่ำกว่า 20,000 บาท (ร้อยละ28.2)

2. รูปแบบความผูกพัน จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบความผูกพันแบบมั่นคง (ร้อยละ68.2) รองลงมา คือ รูปแบบความผูกพันแบบกังวล (ร้อยละ21.9) รูปแบบความผูกพันแบบทะนงตน (ร้อยละ7.1) ส่วนนิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรูปแบบความผูกพันแบบหวาดกลัวมีจำนวนน้อยที่สุด (ร้อยละ2.8)

3. ความเชื่อมั่นในตนเอง จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย61.61)

4. ความเข้มแข็งในการมองโลก จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเข้มแข็งในการมองโลกโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย85.99)

5. ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 นิสิตที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน
แยกเป็นสมมติฐานย่อยดังนี้

สมมติฐานที่ 1.1 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.2 นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.3 นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.6 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.7 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.8 นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.9 นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.10 นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 2 นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3 ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวก กับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 3.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรรกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก

ผลการวิจัย พบว่า ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรรกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้มแข็งในการมองโลกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 24 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1-2

สมมติฐาน	ไม่แตกต่างกัน	แตกต่างกัน
1.1 นิสิตที่มีเพศต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.2 นิสิตที่มีกลุ่มคณะต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้		√
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.3 นิสิตที่มีเกรดเฉลี่ยต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.4 นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.5 นิสิตที่มีสถานภาพสมรสของบิดามารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.6 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	

ตารางที่ 24 (ต่อ)

สมมติฐาน	ไม่แตกต่างกัน	แตกต่างกัน
1.7 นิสิตที่มีระดับการศึกษาของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.8 นิสิตที่มีอาชีพของบิดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.9 นิสิตที่มีอาชีพของมารดาต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
1.10 นิสิตที่มีรายได้ต่อเดือนของครอบครัวต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้	√	
- ด้านความสามารถจัดการได้	√	
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย	√	
2. นิสิตที่มีรูปแบบความผูกพันแตกต่างกัน มีความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้		√
- ด้านความสามารถจัดการได้		√
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย		√

ตารางที่ 25 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ 3

สมมติฐาน	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
3. ความเชื่อมั่นในตนเองของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้		√
- ด้านความสามารถจัดการได้		√
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย		√
3.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้		√
- ด้านความสามารถจัดการได้		√
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย		√
3.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนิสิต มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก		
- ด้านความสามารถเข้าใจได้		√
- ด้านความสามารถจัดการได้		√
- ด้านการเห็นคุณค่าความหมาย		√

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ พบว่า กลุ่มคณะมีผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยที่นิสิตกลุ่มคณะสังคมศาสตร์มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้โดยเฉลี่ย (ค่าเฉลี่ย 27.91) มากกว่านิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์ (ค่าเฉลี่ย 26.97) ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษา และอาจารย์ควรสอดแทรกเนื้อหาการเรียนการสอน หรือกิจกรรมต่างๆ ให้นิสิตกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์มีความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจให้เพิ่มสูงขึ้น เพื่อให้มี

ความเข้มแข็งในการมองโลกสูงขึ้นด้วย และจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานิสิต ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไป

2. รูปแบบความผูกพันแตกต่างกันความเข้มแข็งในการมองโลกแตกต่างกัน โดยที่รูปแบบความผูกพันแบบมั่นคงมีความเข้มแข็งในการมองโลกเฉลี่ยสูงกว่ารูปแบบความผูกพันแบบอื่นๆ ดังนั้นพ่อแม่ ผู้ปกครอง และสมาชิกทุกคนในครอบครัวควร ได้ตระหนักถึงการเลี้ยงดูโดยให้ความรัก ความอบอุ่นแก่บุตรอย่างเพียงพอ ย่อมทำให้บุตรมีความเข้มแข็งในการมองโลกเพิ่มมากขึ้นด้วย

3. ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งในการมองโลก ดังนั้นหากพ่อแม่ ผู้ปกครอง อบรมเลี้ยงดูโดยส่งเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเอง ตั้งแต่วัยเด็ก สถาบันอุดมศึกษา อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง มีการส่งเสริม สอดแทรกเนื้อหาการเรียนการสอน หรือกิจกรรมต่างๆ โดยสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้กับนิสิต ย่อมทำให้นิสิตมีความเชื่อมั่นในตนเอง และส่งผลให้มีความเข้มแข็งในการมองโลกเพิ่มสูงขึ้น

4. การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกนั้นมีการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิด จากประสบการณ์ต่างๆ ในชีวิตที่ได้รับ ในวัยทารกและวัยเด็ก การสร้างความเข้มแข็งในการมองโลก เป็นลักษณะที่เริ่มต้นและมีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ธรรมชาติในช่วงวัยรุ่นและประสบการณ์ต่างๆ ที่วัยรุ่นได้รับ ทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกที่ถูกสร้างขึ้นในวัยเด็ก เปลี่ยนแปลงไปสู่รูปแบบที่เด่นชัดขึ้น ดังนั้นเมื่อเด็กก้าวเข้าสู่วัยรุ่นผู้ที่ใกล้ชิดต้องมีส่วนในการเสริมสร้างพัฒนาการความเข้มแข็งในการมองโลกให้เกิดขึ้นตามลำดับ ด้วยการสร้างประสบการณ์ที่ดี ที่เด็กควรจะได้รับหรือเรียนรู้อย่างมีคุณค่า ซึ่งประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้นเหล่านี้มีผลทำให้ความเข้มแข็งในการมองโลกของวัยรุ่นเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรเลือกตัวแทนนิสิตระดับปริญญาตรีทุกระดับชั้น เพื่อจะได้เป็นตัวแทนสำหรับนิสิตที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยทุกระดับชั้น ได้

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ควรมีการเปรียบเทียบความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตมหาวิทยาลัยของรัฐและนิสิตมหาวิทยาลัยเอกชน เพื่อนำผลการวิจัยไปพัฒนาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยต่างๆ ต่อไป

3. การพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกนั้นต้องอาศัยบุคคลที่เกี่ยวข้องอีกหลายฝ่าย เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อน อาจารย์ เป็นต้น ดังนั้นควรมีการศึกษาข้อมูลจากบุคคลดังกล่าว เพื่อให้ผลการวิจัยมีความครบถ้วน และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- กั้งสดาล สุทธิวีธีสรณ์. 2535. ความเข้มแข็งในการมองโลก แรงสนับสนุนทางสังคม ความเหนียว
หน่วยของพยาบาลในหออภิบาลผู้ป่วยหนัก . วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
พยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กวิินทร์ ธรรมนุต. 2522. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ของเด็กที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดูและการยอมรับของกลุ่มเพื่อน.
ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- จงใจ ขจรศิลป์. 2532. การศึกษาลักษณะการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์และการเล่นตามมุมที่มี
ต่อความคิดสร้างสรรค์ และความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย. ปริญญาโท
ศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสาน
มิตร.
- แจ่มจันทร์ เกียรติกุล. 2531. การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองและวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยที่
ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันและอยู่ในชั้นเรียนของครูที่มีพฤติกรรมทางวาจาและท่าทาง
แตกต่างกัน. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยศรี
นครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง . 2516. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว ความวิตกกังวล ความเชื่อมั่น
ในตนเองกับคุณธรรมความดี. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาลัยวิชา
การศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- เดโช สวานานนท์. 2516. จิตวิทยาสำหรับครูและผู้ปกครอง. พิมพ์ครั้งที่ 3 . กรุงเทพมหานคร: โอ
เดียนสโตร์.

นันทิยา เอกอัครมกิจ. 2542. การเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกวีนิพนธ์เป็นรายบุคคล และแบบกลุ่ม เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งในการมองโลกของเยาวชนหญิงในสถานฝึกอบรม เด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณี กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ปริญญา ลีริอัครกุล. 2550. การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความเข้มแข็งในการมองโลกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี การประยุกต์ใช้โมเดลสมการโครงสร้างกลุ่มพหุ. วารสารพฤติกรรมศาสตร์. 13(1): 31-44.

ปารณีย์ อิ่มนาวานิช. 2545. แรงจูงใจของความรักที่ไม่ได้รับการตอบสนองและรูปแบบความผูกพันในฐานะตัวทำนายระดับความรุนแรงและประสบการณ์ความรักที่ไม่ได้รับการตอบสนอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาสังคม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พชรมนต์ เพ็ชรคงชล. 2533. การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความเชื่อมั่นในตนเองในการเรียนวิชาภาษาต่างประเทศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 จากการสอนแบบนาฏกรรมและการสอนตามคู่มือแนวทางการสอนของหน่วยศึกษานิเทศก์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

พัชรินทร์ นินทจันทร์. 2538. ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มแข็งในการมองโลกกับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามธิบดี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศาสตร์, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2524. เอกสารการสอนชุดการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก เล่ม 2 . กรุงเทพมหานคร: กราฟิการ์ต.

มาลี วงษ์แก้ว . 2526. ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนไทยนิยมสงเคราะห์ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

รวีวรรณ พงษ์เทพ . 2533. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับความผูกพันระหว่างมารดาและทารกในครรภ์ของหญิงตั้งครรภ์ ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาพยาบาลศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เลขา ปิยะอรัญชะ. 2524. เอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัย.

วสันต์ บัณฑิตวงษ์. 2523. ศิลปะการพูดและการครองใจคน. กรุงเทพมหานคร: เสริมวิทย์.

วัลลภา อิศริยวงศ์. 2530. จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูนครปฐม.

วินัย ธรรมศิลป์. 2527. การสร้างแบบทดสอบบุคลิกภาพตีความเชื่อมั่นในตนเอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการมัธยมศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

ศรีเรือน แก้วกังวาน. 2536. จิตวิทยาพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: ประกายพฤดี.

สมจิต หนูเจริญกุล, ประคอง อินทรสมบัติ และพรรณวดี พุทพัฒนะ. 2532. สิ่งรบกวนในชีวิตประจำวัน ความเข้มแข็งในการมองโลก และการรับรู้ถึงความผาสุกในชีวิตของอาจารย์พยาบาลในมหาวิทยาลัย. วารสารพยาบาล (3): 169-190 .

สมพงษ์ ดิรพัฒน์. 2517. ความสามารถระหว่างวิธีการอบรมเลี้ยงดู ความเชื่อมั่นในตนเอง และความรู้สึกรับผิดชอบ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาลัยวิชาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมุท ศิริโช. 2522. วิธีสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง. กรุงเทพมหานคร: ประมวลสาส์น.

- สุนิษฐ์รัตน์ ฤทธิรงค์ชัยเลิศ. 2530. ผลจากการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาประถมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริพร กุลนาม. 2534. ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมที่บ้าน สภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และบุคลิกภาพนักวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขามัธยมศึกษา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรพิน หงวนศิริ. 2533. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบุคลิกภาพ นักวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อารีย์ เศรษฐชัย . 2520 . ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความรู้สึกรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเองของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาลัยวิชาการศึกษา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุทัยทิพย์ จันทร์เพ็ญ. 2539. ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแนวโลกต่อการเพิ่มความเข้มแข็งในการมองโลกของผู้ติดสุรา . วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการปรึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Antonovsky, Aaron. 1982. **Health, Stress, and Coping**. California: Josey Bass Inc Publisher .
- _____ . 1987. **Unraveling the mystery of health: How people manage stress and stay well** . San Francisco: Jossey-Bass.
- _____ . 1991. **Health, stress, and coping**. San Francisco: Jossey – Bass.
- Antonovsky, A. and S. Sagy. 1986. “The development of a sense of Coherence and Its Impact on Responses to Stress Situation” **Journal of Social Psychology** 2, 213-223.

Bartholomen, K and LM., Horowitz. 1991. "Attachment style among yong adults: A test of a four-caregory " **Journal of Personality and Social Psychology**61, 226-24.

Bee, H. 1997. **The Developing Child**. San Francisco: Harper College Pubishers.

Berk, L. E. 1994. **Child Development**. Boston: Allyn and Bacon.

Blair, Glenn Mayers. 1968. **Educational Psychology**. New York: The Macmillan Company.

Bower, T. G. R. 1979. **Human development**. San Francisco: W.H. Freeman and Company.

Bowlby, J. 1969. **Attachment and loss: Vol 1 Attachment**. New York: Basic Book.

_____ . 1973. **Seperation**. New York: Basic Book.

Bradford, E. and W. J., Lyddon. 1994. Assessing adolescent adult Attuchment: An update. **Journal of Counseling & Development**73, 215-219.

Breckenrige, Marian Edgar. 1955. **Child Development**. London: W. B. Saunders Company.

Brennan, K. A, and J. K, Bosson. 1998. Attachment-Style differences in attitudes toward and reactions to feedback from romantic partners: An exploration of the relational bases of self-esteem. **The Social for Personality and Social Psychology** 24, 699-714.

Brennan, K. A., C. L., Clark and P. R., Shaver. 1998. **Self report measurement of adult romantic attachment**. New York: Guilford Press

Carstens, J. A. and JJ., Spangenberg. 1997. "Major depression a breakdown in Sense of coherence" **Psychologycal-Rep** 80, 1211-1220.

- Child Study Association of America. 1952. **Our Children Today**. New York: The Viking Press.
- Cowie, H. and A., Pecherek. 1994. **Counseling: approaches and Issues in education**. London: David Fulton Publishers.
- Craig. G. J. and D., Baucum. 2000. **Human Development**. New Jersey: Prentice Hall.
- Erikson, Erik H. 1968. **Identity: youth and Crisis**. New York: Noton & company.
- Freeneey, IA. and P., Noller. 1996. **Adult attachment** . Californai: Sage Publications.
- Fraley, R. C., N. G., Waller, and K. A., Brennan. 2000. An item response theory analysis of self report measures of adult attachment. **Journal of Personality and Social Psychology 78**, 350-365
- Grusec, J. E. and H., Lytton. 1988. **Social development**. New York: Springer-Verlag.
- Hazan C., and P., Shaver. 1987. Romantic love Conceptualized as an Attachment process: **Journal of Personality and Social Psychology 52**, 511-524.
- Hurlock, Elizabeth. 1964. **Child Development**. New York: McGraw-Hill.
- Hurlock, Elizabeth . 1972. **Child Development**. New York: MC Graw-Hill .
- Lopez, F. G, P., Mitchell, and B., Gormley. 2002. Adult attachment orientations and College Student distress:test of a medicational model. **Journal of counseling Psychology 49**, 460-467.
- Maslow, A. H. 1954. **Motivation and Personality**. New York: Harper.

Mc Sherry, W.C. and J. E. Holm. 1994. "Sense of Coherence: Its Effects on Psychological and Physiological Processes Prior To, During and A Stressful Situation" **Journal of Clinical Psychology 4**, 476-485.

Michael, C. and R. C., Sheila. 1989. **The development of children**. New York: W.H. Freeman and Company.

Mikulincer, M. and O., Nach shon. 1991. " Attachment style and patterns of self-disclosure" **Journal of Personality and Social Psychology 61**, 321-331.

Nyamathi , A. M. 1993. "Sense of Coherence in Minority Women at Risk for HIV Infection" **Public Health Nursing 3**, 151-158.

Pfaller, J., M., Kiselica, and L., Gerstein. 1998. "Attachment Style and family dynamics in young adults" **Journal of Counseling Psychology 45**, 353-357.

Post-White, J. and other . 1996. "Hope Spirituality, Sence of Coherence and Quality of life in Patients with Career" **ONF Journal 23**, 1571-1579.

Smith, Henry C. 1961. **Personality Adjustment**. New York: MC Graw-Hill Inc .

Sullivan , G. C. 1993. "Toward Clarification of Convergent Concepts: Sense of coherence, Will to meaning, locus of Control, Learned helplessness and hardiness" **Jourral of Advance Nursing 18**, 1772-1778.

Symonds, F., Addington. 1964. **Teaching Yourself Personality Efticiency**. London: The English University Press.

Yoder, J., and W., Proctor. 1988. **The Self-ccnfident child**. New York: Facts on Publications.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2552

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวพิมพ์พรรณ นกแก้ว นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาชุมชน ภาควิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กำลังศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเอง กับความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบรูปแบบความผูกพัน ระดับความเชื่อมั่นในตนเอง และความเข้มแข็งในการมองโลก รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิต ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการมองโลก และหาแนวทางในการปรับปรุง เสริมสร้างความเข้มแข็งในการมองโลกของนิสิตให้เพิ่มสูงขึ้น ซึ่งแบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบความผูกพัน

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก

จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามที่แนบมาพร้อมกันนี้ แบบสอบถามนี้ไม่ใช่ข้อสอบ ไม่มีคำตอบถูกหรือผิด โดยข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถือเป็นความลับ และไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อตัวท่าน เนื่องจากการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยจะทำในภาพรวม ดังนั้น จึงใคร่ขอให้ท่านกรุณาตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดและตอบให้ครบทุกข้อ

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวพิมพ์พรรณ นกแก้ว

นิสิตปริญญาโทสาขาจิตวิทยาชุมชน

แบบสอบถาม

เรื่อง รูปแบบความผูกพัน ความเชื่อมั่นในตนเองกับความเข้มแข็งในการมองโลก
ของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง ให้นิสิตเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. กลุ่มคณะ

1. กลุ่มคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
(คณะมนุษยศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์)
2. กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์
(คณะวิทยาศาสตร์ คณะเกษตร คณะประมง คณะวนศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ
คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเทคนิคการสัตวแพทย์ คณะอุตสาหกรรมเกษตร
คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์)

3. เกรดเฉลี่ย.....

4. ภูมิลำเนา

- ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้ ภาคกลาง (ยกเว้นกรุงเทพมหานครและปริมณฑล)
- กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5. สถานภาพสมรสของบิดามารดา

- อาศัยอยู่ร่วมกัน แยกกันอยู่แต่ไม่ได้หย่าร้าง
- หย่าร้าง หม้าย (บิดา/มารดาเสียชีวิต)

6. ระดับการศึกษาของบิดา

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา(ปวช./ปวส.)
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

7. ระดับการศึกษาของมารดา

- ต่ำกว่ามัธยมศึกษา มัธยมศึกษา อนุปริญญา(ปวช./ปวส.)
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

8. อาชีพของบิดา

- เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว
 รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัทเอกชน อื่นๆ.....

9. อาชีพของมารดา

- เกษตรกร ธุรกิจส่วนตัว
 รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัทเอกชน อื่นๆ.....

10. รายได้ต่อเดือนของครอบครัวบาท/เดือน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามรูปแบบความผูกพัน

คำชี้แจง

ข้อความข้างล่างต่อไปนี้เป็นข้อความแสดงความรู้สึกที่ท่านมีต่อเพื่อนสนิท
 คำว่าเพื่อนสนิท ในแบบสอบถามต่อไปนี้อาจหมายถึง บุคคลที่นิสัยมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดมากที่สุด ซึ่งอาจจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกัน หรือเพื่อนต่างเพศ หรือแฟน หรือคนรัก ขอให้ตัดสินใจถึงความสัมพันธ์ที่มีต่อบุคคลดังกล่าวในการตอบคำถามทุกข้อ

กรุณาอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อความโดยละเอียดก่อนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว **กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ**
 โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ตรงมากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านมากที่สุด
ตรงมาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านมาก
ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	หมายถึง	ตรงและไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านพอๆกัน
ไม่ค่อยตรง	หมายถึง	ไม่ค่อยตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่าน
ไม่ตรงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงเลยกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่าน

ข้อที่	รูปแบบความผูกพัน	ตรงมากที่สุด	ตรงมาก	ตรงและไม่ตรงพอๆกัน	ไม่ค่อยตรง	ไม่ตรงเลย
1	ฉันกลัวว่าจะสูญเสียความรักจากเพื่อนสนิทของฉันไป					
2	ฉันกลัวอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะไม่ต้องการอยู่กับฉัน					
3	ฉันกลัวอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะไม่รักฉันจริง					
4	ฉันกังวลว่าเพื่อนสนิทจะไม่ใส่ใจฉันเท่าที่ฉันใส่ใจเขา					

ข้อที่	รูปแบบความผูกพัน	ตรง มาก ที่สุด	ตรง มาก	ตรงและ ไม่ตรง พอๆกัน	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง เลย
5	ฉันหวังอยู่เสมอว่าเพื่อนสนิทจะมีความรู้สึกแน่นแฟ้นต่อฉันเท่าที่ฉันมีต่อเขา					
6	ฉันกังวลมากเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของฉันกับเพื่อนสนิท					
7	ฉันกลัวว่าเพื่อนสนิทจะไปสนใจคนอื่นถ้าห่างไกลฉัน					
8	ถ้าฉันแสดงความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนสนิท ฉันกลัวว่าเพื่อนสนิทจะไม่รู้สึกต่อฉันในแบบเดียวกัน					
9	ฉันไม่ค่อยกังวลว่าเพื่อนสนิทจะห่างเหินฉันไป					
10	เพื่อนสนิททำให้ฉันสับสนในตัวตนของตัวเอง					
11	ฉันไม่ค่อยกังวลว่าจะถูกทอดทิ้ง					
12	ฉันพบว่าเพื่อนสนิทไม่ได้อยากอยู่ใกล้ชิดฉันเท่าที่ฉันอยากจะทำให้เป็น					
13	บางครั้งเพื่อนสนิทของฉันเปลี่ยนไปโดยไม่มีเหตุผล					
14	บางครั้งฉันใกล้ชิดกับคนอื่นมากเกินไปทำให้ผู้อื่นถอยหนี					
15	ฉันกลัวว่าเมื่อเพื่อนสนิทรู้จักฉันมากขึ้น เขาจะไม่ชอบในตัวตนของฉัน					
16	ฉันโกรธที่ฉันไม่ได้รับความรักใคร่และกำลังใจจากเพื่อนสนิทของฉัน					

ข้อที่	รูปแบบความผูกพัน	ตรง มาก ที่สุด	ตรง มาก	ตรงและ ไม่ตรง พอๆกัน	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง เลย
17	ฉันกังวลว่าตนเองจะไม่ทักทายผู้อื่น					
18	เพื่อนสนิทจะสนใจฉันต่อเมื่อฉันโกรธเท่านั้น					
19	ฉันมักที่ปกปิดความรู้สึกที่แท้จริงของฉันกับเพื่อนสนิท					
20	ฉันรู้สึกสบายใจที่ได้เปิดเผยความคิดและความรู้สึกส่วนตัวของฉันกับเพื่อนสนิท					
21	ฉันรู้สึกลำบากใจที่จะต้องพึ่งพาเพื่อนสนิทของฉัน					
22	ฉันรู้สึกสบายใจมากเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิท					
23	ฉันรู้สึกอึดอัดที่จะเปิดใจกับเพื่อนสนิท					
24	ถ้าเลือกได้ฉันขอที่จะไม่อยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนสนิทมากจนเกินไป					
25	ฉันรู้สึกอึดอัดเมื่อเพื่อนสนิทต้องการใกล้ชิดกับฉันมากจนเกินไป					
26	ฉันรู้สึกสบายใจเมื่อได้ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกับเพื่อนสนิท					
27	มันเป็นเรื่องง่ายสำหรับฉันที่จะใกล้ชิดเพื่อนสนิท					
28	ฉันมักจะพูดคุยเรื่องปัญหาและเรื่องของฉันกับเพื่อนสนิท					
29	ฉันพึ่งพาเพื่อนสนิทได้ในยามที่ฉันต้องการ					

ข้อที่	รูปแบบความผูกพัน	ตรง มาก ที่สุด	ตรง มาก	ตรงและ ไม่ตรง พอๆกัน	ไม่ค่อย ตรง	ไม่ตรง เลย
30	ฉันเล่าเกือบทุกเรื่องให้เพื่อนสนิท ของฉันฟัง					
31	ฉันพูดถกเถียง ได้แย้ง กับเพื่อน สนิทได้					
32	ฉันรู้สึกประหม่าเมื่อเพื่อนสนิทของ ฉันเข้าใจฉันมาก					
33	ฉันรู้สึกสบายใจที่จะฟังพาเพื่อน สนิทของฉัน					
34	การฟังพาเพื่อนสนิทเป็นเรื่องที่ฉัน ทำได้ง่าย					
35	การรู้สึกรักใคร่ผูกพันกับเพื่อนสนิท เป็นเรื่องที่ง่ายสำหรับฉัน					
36	เพื่อนสนิทของฉันเข้าใจฉันและ ความต้องการของฉันอย่างแท้จริง					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง

คำชี้แจง

กรุณาอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อความโดยละเอียดก่อนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

เคยเป็นประจำ	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกหรือการกระทำเช่นนั้นเป็นประจำ
บ่อยครั้ง	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกหรือการกระทำเช่นนั้นเป็นส่วนมาก
เคยเป็นบางครั้ง	หมายถึง	ท่านมีความรู้สึกหรือการกระทำเช่นนั้นบ้างเล็กน้อย
ไม่เคยเลย	หมายถึง	ท่านไม่มีความรู้สึกหรือไม่เคยมีการกระทำเช่นนั้นเลย

ข้อที่	ความเชื่อมั่นในตนเอง	เคยเป็นประจำ	บ่อยครั้ง	เคยเป็นบางครั้ง	ไม่เคยเลย
1	ฉันเชื่ออะไร โดยมีเหตุผล				
2	ฉันใช้เหตุผลในการตัดสินใจแก้ปัญหา				
3	ฉันรู้สึกหวั่นไหวต่อคำวิพากษ์วิจารณ์ของบุคคลอื่น				
4	ฉันวิตกกังวลกับสิ่งต่างๆได้ง่าย				
5	ฉันเป็นคนที่รักความยุติธรรม				
6	ฉันต้องการทำสิ่งต่างๆให้ได้ด้วยตัวของฉันเอง				
7	ฉันรู้สึกลังเลในการตัดสินใจแก้ปัญหา				
8	ฉันมีความพยายามมากพอที่จะทำสิ่งที่ยากให้สำเร็จ				
9	ฉันมีความอดทนในการทำสิ่งต่างๆให้สำเร็จ				
10	ฉันรู้สึกลังเลเมื่อได้รับมอบหมายให้เป็นผู้นำ				

ข้อที่	ความเชื่อมั่นในตนเอง	เคยเป็น ประจำ	บ่อยครั้ง	เคยเป็น บางครั้ง	ไม่เคย เลย
11	ฉันคาดหวังว่าจะได้รับมอบหมายให้ เป็นผู้นำในบางโอกาส				
12	ฉันรู้สึกกังวลเมื่อต้องแสดงความ คิดเห็นต่อหน้าผู้อื่น				
13	เมื่อฉันไม่เข้าใจ ฉันไม่กล้าซักถามต่อ หน้าผู้อื่น				
14	ฉันสามารถแก้ปัญหา เฉพาะหน้าได้ดี				
15	ฉันกล้าเผชิญต่อสถานการณ์ที่อาจจะ ทำให้เกิดปัญหา				
16	ฉันทำงานที่ได้รับมอบหมายเสร็จทัน ตามกำหนดเวลา				
17	ฉันอยากทำในสิ่งแปลกใหม่ไม่เคย ทำมาก่อน				
18	ฉันคิดว่าการเลียนแบบพฤติกรรมของ ผู้อื่นเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับ ตนเอง				
19	ฉันรู้สึกไม่เป็นมิตรกับบุคคลแปลก หน้า				
20	ฉันรู้สึกเฉื่อยชาในการเรียนและการ ทำงาน				
21	ฉันกระตือรือร้นที่จะทำสิ่งต่างๆให้ สำเร็จไปได้อย่างรวดเร็ว				
22	ฉันรู้สึกกังวลเมื่อต้องทำงานร่วมกับ ผู้อื่น				

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก

คำชี้แจง

กรุณาอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อความโดยละเอียดก่อนกาเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

จริงมากที่สุด	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านมากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านค่อนข้างมาก
จริงน้อย	หมายถึง	ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านค่อนข้างน้อย
ไม่จริงเลย	หมายถึง	ไม่ตรงกับความรู้สึกหรือการกระทำของท่านเลย

ข้อที่	ความเข้มแข็งในการมองโลก	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
1	ฉันพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น				
2	เมื่อเกิดปัญหานั้นอธิบายเหตุผลของสิ่งที่เกิดขึ้นได้				
3	การหนีปัญหาเป็นทางเลือกสุดท้ายของฉัน				
4	ฉันวางแผนชีวิตในอนาคตให้มีความมั่นคงที่สุดเท่าที่จะทำได้				
5	ฉันรู้สึกสับสนเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่นอกเหนือจากความคาดหมาย				
6	เมื่อเกิดปัญหานั้นตัดสินใจแก้ปัญหาอย่างฉะฉาน				
7	ฉันเตรียมพร้อมยอมรับต่อการเปลี่ยนแปลง				
8	ฉันสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้				

ข้อที่	ความเข้มแข็งในการมองโลก	จริงมาก ที่สุด	จริงมาก	จริง น้อย	ไม่จริง เลย
9	ฉันคิดว่าปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่ รบกวนจิตใจของฉัน				
10	เมื่อเกิดปัญหาฉันรู้สึกว่าคุณชีวิตของฉันมี ความสับสน				
11	ฉันรู้สึกกังวลเมื่อต้องทำอะไรสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยความร่วมมือจากเพื่อนๆ				
12	ฉันรู้สึกว่าตนได้รับความเป็นธรรมจาก ปัญหาที่เกิดขึ้นเสมอ				
13	เมื่อเกิดปัญหาฉันสามารถหาวิธี แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้				
14	เมื่อนั้นพบกับความผิดหวัง ฉันจะจมอยู่ กับความผิดหวังนั้น				
15	ฉันรู้สึกอ่อนล้าสิ้นหวัง ในบาง สถานการณ์ของชีวิตอยู่เสมอ				
16	ฉันรู้สึกว่าความสุขนั้นผ่านไปอย่าง รวดเร็ว ส่วนความทุกข์นั้นผ่านไปอย่าง ช้าๆ				
17	ฉันสามารถหาวิธีการที่เหมาะสมได้ หลายวิธี เพื่อนำมาจัดการกับปัญหาที่ เกิดขึ้นด้วยตัวของฉันเอง				
18	ฉันคิดว่าเมื่อเกิดปัญหา คนเราจะ สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้				
19	ฉันรู้สึกว่าความยุติธรรมยังมีอยู่ใน สังคม				
20	เมื่อเกิดปัญหาฉันรู้สึกว่าตนเอง โดดเดี่ยว ไร้ที่พึ่ง				

ข้อที่	ความเข้มแข็งในการมองโลก	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงน้อย	ไม่จริงเลย
21	ฉันมีเป้าหมายในการดำเนินชีวิตอย่างชัดเจน				
22	ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันอย่างมีความหวังและกำลังใจเสมอ				
23	ฉันคิดว่ายังมีบางสิ่งในชีวิตที่ฉันต้องการจะทำเพื่อท้าทายความสามารถของตนเอง				
24	ฉันใช้ชีวิตในปัจจุบันนี้อย่างมีความหมาย				
25	ฉันคิดว่าฉันสามารถเอาชนะอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน				
26	ฉันคิดว่าปัญหาทุกอย่างเป็นบทเรียนที่ดีในชีวิต				
27	ฉันมั่นใจในการตัดสินใจแก้ปัญหาของฉันเสมอ				
28	ฉันเห็นประสบการณ์ทุกอย่างมีคุณค่าน่าเรียนรู้				
29	ฉันเห็นปัญหาทุกปัญหาเป็นบทเรียนที่มีคุณค่าแก่ชีวิต				
30	ฉันเห็นปัญหาทั้งหมดว่าเป็นสิ่งที่ท้าทาย				

ภาคผนวก ข

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ตารางผนวกที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรูปแบบความผูกพันด้านความวิตกกังวลจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
At 1	39.4000	152.6621	.6521	.9402
At 2	39.8333	153.5230	.7112	.9390
At 3	39.7333	149.9264	.7563	.9380
At 4	39.8333	149.9368	.8652	.9360
At 5	39.2333	156.6678	.5619	.9419
At 6	39.7333	150.4782	.7139	.9390
At 7	40.0667	153.4437	.7517	.9383
At 8	40.0000	151.7241	.8111	.9372
At 9	40.0000	164.4138	.3854	.9442
At 10	40.1667	150.6954	.7354	.9385
At 11	39.9667	160.9299	.6089	.9413
At 12	40.1000	151.8862	.7695	.9379
At 13	39.7000	151.3897	.6810	.9397
At 14	40.1000	160.0931	.4911	.9429
At 15	40.1667	152.4885	.5949	.9418
At 16	40.0667	154.4782	.7059	.9392
At 17	39.9333	153.4437	.6732	.9397
At 18	40.5000	157.0172	.6423	.9403

Reliability Coefficients Alpha = 0.9429

ตารางผนวกที่ 2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามรูปแบบความผูกพันด้านการหลีกเลี่ยงหนีจากการมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิด

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
At 19	37.3000	86.4241	.4496	.9071
At 20	37.7333	92.8920	.3753	.9065
At 21	37.0333	83.8264	.6534	.8993
At 22	37.2667	87.9264	.5213	.9032
At 23	37.5667	83.9782	.7041	.8976
At 24	37.3333	86.2299	.6113	.9006
At 25	37.1000	81.5414	.7550	.8956
At 26	37.7000	92.6310	.4853	.8956
At 27	37.7000	92.6310	.4853	.9050
At 28	37.4667	88.3954	.5725	.9019
At 29	37.5000	86.6724	.7151	.8984
At 30	37.4333	91.9092	.4045	.9060
At 31	37.4000	85.4897	.6437	.8996
At 32	37.4000	87.9034	.4729	.9049
At 33	37.1333	83.0851	.6696	.8987
At 34	37.3000	87.0448	.6154	.9006
At 35	37.5667	88.1851	.5605	.9022
At 36	37.2667	84.8230	.5627	.9026

Reliability Coefficients Alpha = 0.9070

ตารางผนวกที่ 3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเอง

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Sc1	64.6000	85.6276	.5563	.9001
Sc 2	64.5667	85.4954	.5690	.8998
Sc3	65.4333	84.5989	.4633	.9022
Sc4	65.6667	80.0920	.6597	.8969
Sc5	65.1333	81.9126	.5304	.9010
Sc6	64.3667	87.7575	.4589	.9022
Sc7	65.1333	85.4299	.4296	.9029
Sc8	64.6333	84.2402	.6237	.8984
Sc9	64.9333	84.4782	.5869	.8992
Sc10	65.1333	85.5678	.4833	.9014
Sc11	64.7000	86.1483	.4714	.9017
SC12	65.1667	84.9023	.5177	.9006
Sc13	65.1667	85.1782	.4967	.9011
Sc14	64.7667	86.2540	.5224	.9008
Sc15	65.3000	83.3897	.6142	.8983
Sc16	65.6000	80.1793	.6817	.8962
Sc17	65.4333	81.8402	.6180	.8981
SC18	65.0667	85.4437	.4287	.9029
Sc19	65.0667	86.0644	.4446	.9023
Sc20	64.8333	83.9368	.5920	.8989
SC21	64.7333	86.7540	.3913	.9035
Sc22	64.6667	87.4713	.3965	.9032

Reliability Coefficients Alpha = 0.9047

ตารางผนวกที่ 4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเองด้านความมั่นคงทางจิตใจ

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Sc1	31.3000	21.8034	.5688	.8104
Sc 2	31.2667	21.8575	.5599	.8111
Sc3	32.1333	21.1540	.4737	.8178
Sc4	32.3667	19.4126	.6061	.8047
Sc5	31.8333	19.4540	.5776	.8085
Sc6	31.0667	22.7540	.5071	.8169
Sc7	31.8333	21.9368	.3899	.8253
Sc8	31.3333	21.6782	.5362	.8122
Sc9	31.6333	22.1023	.4495	.8191
Sc10	31.8333	22.0747	.4495	.8202
Sc11	31.4000	21.9724	.4928	.8157

Reliability Coefficients Alpha = 0.8289

ตารางผนวกที่ 5 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเชื่อมั่นในตนเองด้านพฤติกรรมกรรกล้า
แสดงออก

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
SC12	30.3667	21.8954	.4457	.8178
Sc13	30.3667	22.1023	.4138	.8205
Sc14	29.9667	22.2402	.5140	.8134
Sc15	30.5000	21.7759	.4466	.8178
Sc16	30.8000	20.0276	.5505	.8088
Sc17	30.6333	19.4816	.6745	.7948
SC18	30.2667	20.9609	.5284	.8140
Sc19	30.2667	21.9954	.4476	.8175
Sc20	30.0333	20.5851	.6549	.7991
SC21	29.9333	22.3402	.3934	.8221
Sc22	29.8667	22.6713	.4134	.8202

Reliability Coefficients Alpha = 0.8273

ตารางผนวกที่ 6 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลก

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Soc1	81.3000	110.9759	.5683	.9200
Soc 2	81.4000	112.1103	.4326	.9216
Soc3	81.5333	111.1540	.4740	.9211
Soc4	81.4667	109.4989	.6550	.9189
Soc5	81.8667	112.4644	.3730	.9225
Soc6	81.7667	110.9437	.4212	.9220
Soc7	81.7667	112.0471	.5346	.9206
Soc8	81.7000	111.7345	.4560	.9213
Soc9	82.1333	110.6023	.5071	.9207
Soc10	81.8667	110.6713	.4672	.9213
Soc11	81.7333	111.0989	.4521	.9214
Soc12	81.8000	112.4414	.3799	.9223
Soc13	81.5333	112.6023	.4046	.9220
Soc14	81.7667	106.2540	.6554	.9184
Soc15	81.8667	111.2920	.4227	.9219
Soc16	81.9667	108.3092	.5207	.9207
Soc17	81.4667	112.4644	.4066	.9219
Soc18	81.3000	111.5276	.4682	.9213
Soc19	81.6667	109.8851	.4186	.9225
Soc20	81.6667	110.9195	.4419	.9216
Soc21	81.5333	108.7402	.6633	.9186
Soc22	81.3667	110.9989	.5570	.9202

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Soc23	81.3333	110.8506	.6121	.9196
Soc24	81.5333	108.8092	.6578	.9186
Soc25	81.4333	110.9437	.4574	.9214
Soc26	81.2000	112.0276	.4207	.9218
Soc27	81.4333	107.2885	.6739	.9182
Soc28	81.3000	107.1138	.6931	.9179
Soc29	81.3667	109.1368	.6475	.9188
Soc30	81.5333	107.1540	.6711	.9182

Reliability Coefficients Alpha = 0.9230

ตารางผนวกที่ 7 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถเข้าใจได้

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Soc1	24.1000	10.8517	.5294	.7662
Soc 2	24.2000	11.1310	.4048	.7797
Soc3	24.3333	11.1264	.3672	.7847
Soc4	24.2667	11.0989	.4176	.7783
Soc5	24.6667	10.9195	.4204	.7783
Soc6	24.5667	9.7713	.6178	.7514
Soc7	24.5667	11.0816	.5333	.7676
Soc8	24.5000	11.2241	.3713	.7836
Soc9	24.9333	10.1333	.6187	.7529
Soc10	24.6667	10.9195	.3726	.7854

Reliability Coefficients Alpha = 0.7912

ตารางผนวกที่ 8 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกด้านความสามารถจัดการได้

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Soc11	24.5667	13.5644	.5336	.7625
Soc12	24.6333	13.6885	.5489	.7616
Soc13	24.3667	14.7920	.3369	.7842
Soc14	24.6000	12.3862	.6252	.7477
Soc15	24.7000	13.3207	.5657	.7582
Soc16	24.8000	13.5448	.3967	.7811
Soc17	24.3000	14.6310	.3647	.7815
Soc18	24.1333	14.4644	.3821	.7797
Soc19	24.5000	13.3621	.4217	.7779
Soc20	24.5000	13.8448	.4423	.7732

Reliability Coefficients Alpha = 0.7893

ตารางผนวกที่ 9 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความเข้มแข็งในการมองโลกด้านการเห็นคุณค่า
ความหมาย

Item No.	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
Soc21	27.1000	18.7828	.6124	.9016
Soc22	26.9333	18.8230	.7013	.8969
Soc23	26.9000	19.4034	.6192	.9015
Soc24	27.0000	18.3690	.6960	.8966
Soc25	27.1000	18.5517	.6106	.9020
Soc26	26.7667	19.7023	.4506	.9107
Soc27	27.0000	17.3130	.7845	.8904
Soc28	26.8667	17.4299	.7703	.8915
Soc29	26.9333	18.4782	.6922	.8969
Soc30	27.1000	17.4034	.7515	.8928

Reliability Coefficients Alpha = 0.9075

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ –นามสกุล

นางสาวพิมพ์ภรณ์ นกแก้ว

วัน เดือน ปี ที่เกิด

วันที่15 กันยายน พ.ศ.2526

สถานที่เกิด

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์)

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์